

Brüssel, 10. märts 2021
(OR. en)

6769/21

Institutsioonidevaheline
dokument:
2020/0108(COD)

CODEC 319
ECOFIN 219
COMPET 155
RECH 87
ENER 63
TRANS 113
ENV 124
EDUC 74
EF 96
TELECOM 89
IA 33
FSTR 20
CADREFIN 119
PE 16

KIRJALIK TEAVE

Saatja: Nõukogu peasekretariaat
Saaja: Alaliste esindajate komitee / nõukogu

Teema: Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse programm „InvestEU“
– Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemus
(Brüssel, 8.–11. märts 2021)

I. SISSEJUHATUS

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 294 ja kaasotsustamismenetluse praktilist korda käsitlevale ühisele deklaratsioonile¹ toimus nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel rida mitteametlikke kontakte eesmärgiga jõuda selle eelnõu suhtes kokkuleppele esimesel lugemisel.

¹ ELT C 145, 30.6.2007, lk 5.

Sellega seoses esitasid kaasraportöörid José Manuel Fernandes (PPE, PT) ja Irene Tinagli (S&D, IT) eelarvekomisjoni ning majandus- ja rahanduskomisjoni nimel kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek nr 37) eespool nimetatud määruse ettepaneku muutmiseks. Kõnealuse muudatusettepaneku suhtes jõuti kokkuleppele eespool nimetatud mitteametlike kontaktide käigus.

Lisaks esitas ID fraktsioon 15 muudatusettepanekut (muudatusettepanekud 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53).

II. HÄÄLETUS

Täiskogu võttis 9. märtsil 2021 toimunud hääletusel eespool nimetatud määruse ettepaneku muutmiseks esitatud kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek nr 37) vastu. Teisi muudatusettepanekuid vastu ei võetud. Selliselt muudetud komisjoni ettepanek kujutab endast parlamendi esimese lugemise seisukohta, mis on esitatud käesoleva dokumendi lisa toodud parlamendi seadusandlikus resolutsioonis².

Parlamendi seisukoht vastab institutsioonide vahel eelnevalt kokkulepitule. Seega peaks nõukogul olema võimalik parlamendi seisukoht heaks kiita.

Õigusakt võetakse seejärel vastu parlamendi seisukohale vastavas sõnastuses.

² Seadusandlikus resolutsioonis esitatud parlamendi seisukoha versioonis on ära märgitud komisjoni ettepanekusse muudatusettepanekutega tehtud muudatused. Komisjoni teksti lisatud tekst on esile tõstetud *paksus kaldkirjas*. Sümbol „■“ tähistab väljajäetud teksti.

P9_TA-PROV(2021)0068

Programm „InvestEU“ *I**

Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2021. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse programm „InvestEU“ (COM(2020)0403 – C9-0158/2020 – 2020/0108(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2020)0403),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artiklit 173 ja artikli 175 kolmandat lõiku, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0158/2020),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 15. juuli 2020. aasta arvamust¹,
 - pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
 - võttes arvesse vastutavate komisjonide poolt kodukorra artikli 74 lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 17. detsembri 2020. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 58 kohaseid eelarvekomisjoni ning majandus- ja rahanduskomisjoni ühisarutelusid,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni ning transpordi- ja turismikomisjoni arvamusi,
 - võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni muudatusettepanekutena esitatud seisukohti,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni ning majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A9-0203/2020),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha²;

¹ ELT C 364, 28.10.2020, lk 139.

2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

² Käesolev seisukoht asendab 13. novembril 2020. aastal vastu võetud muudatusettepanekud (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0306).

P9_TC1-COD(2020)0108

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 9. märtsil 2021. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/..., millega luuakse programm „InvestEU“ ja millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 173 ja artikli 175 kolmandat lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust³,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁴

³ ELT C 364, 28.10.2020, lk 139.

⁴ Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2021. aasta seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (1) COVID-19 pandeemia on maailma ja liidu majandusele suur šokk, **millel on ulatuslik sotsiaalne ja majanduslik mõju kõigile liikmesriikidele ja piirkondadele**. Selle tõkestamiseks vajalike meetmete tõttu on majandustegevus liidus oluliselt vähenenud. Prognooside kohaselt kahaneb liidu SKP 2020. aastal umbes 7,4 % ehk palju rohkem kui 2009. aasta finantskriisi ajal. **Oluliselt on vähenenud ka investeringud**. Nõrgad kohad, näiteks **liigne sõltuvus** piiratud arvust välistest tarneallikatest **ja elutähtsa taristu puudumine**, on vaja kõrvaldada, **eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd), sealhulgas mikroettevõtjate puhul, näiteks mitmekesistades ja tugevdades strateegilisi väärtusahelaid**, et parandada liidu reageerimist hädaolukordadele ja tõsta selle majanduse üldist vastupanuvõimet, jäädes samal ajal avatuks liidu normidele vastavale konkurentsile ja kaubavahetusele. ■ Kuigi investeringute suhe SKPsse taastus liidus enne pandeemiat, jäi see juba siis alla taseme, mida oleks võinud oodata tugeva elavnemise perioodil, ja ei olnud piisav, et kompenseerida 2009. aasta kriisile järgnenud aastatepikkust alainvesteeringut. Veelgi olulisem on, et praegune ja prognoositav investeringute tase ei kata liidu struktuurset investeeringuvajadust pikaajalise majanduskasvu taastamiseks ja säilitamiseks tehnoloogiliste muutuste ja ülemaailmse konkurentsivõime seisukohast, sealhulgas investeringuid innovatsiooni, oskustesse, taristusse ning VKEdesse, ning vajadust tegeleda peamiste ühiskondlike probleemidega nagu kestlikkus ja elanikkonna vananemine. Seepärast tuleb liidu poliitiliste eesmärkide saavutamiseks ning ■ majanduse kiireks, **kestlikuks, kaasavaks, pikaajaliseks ja elujõuliseks** taastamiseks toetada turutõrgete kõrvaldamist ja mitteoptimaalsete investeeringusolukordade lahendamist, et vähendada investeeringupuudujääki sihtsektorites.

- (2) Hindamiste tulemused rõhutasid, et 2014.–2020. aasta mitmeaastases finantsraamistikus kasutatud mitmesuguste rahastamisvahendite vahel on tekkinud teatav kattuvus. Selline mitmekesisus on teinud olukorra keeruliseks ka vahendajatele ja lõplikele vahendite saajatele, kes on pidanud arvestama erinevate rahastamiskõlblikkus- ja aruandlusnormidega. Kooskõlastatud normide puudumine on takistanud liidu erinevate vahendite kombineerimist, kuigi selline kombineerimine oleks olnud kasulik projektidele, mis vajavad eri liiki rahastamist. Seepärast tuleks luua üksainus fond – InvestEU fond, mis toetub Euroopa investeerimiskava raames loodud Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) kogemustele, et pakkuda lõplikele vahendite saajatele tõhusamalt toimivat toetust, ühendades rahalise toetuse ja lihtsustades seda üheainsa eelarvelise tagatise skeemi raames ning seeläbi parandades liidu toetuse mõju, vähendades samal ajal liidu eelarve kulusid.

- (3) Viimastel aastatel on liit võtnud vastu ambitsioonikad strateegiad, et viia lõpule siseturu väljakujundamine ning ergutada kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ning töökohtade loomist. Selliste strateegiate hulka kuuluvad 3. märtsi 2010. aasta „Euroopa 2020: Euroopa Liidu majanduskasvu ja tööhõive strateegia“, 30. septembri 2015. aasta „Kapitaliturgude liidu loomise tegevuskava“, 2. detsembri 2015. aasta „ELi ringmajanduse loomise tegevuskava“, 20. juuli 2016. aasta „Euroopa vähese heitega liikuvuse strateegia“, 26. oktoobri 2016. aasta „ELi kosmosestrateegia“, 30. novembri 2016. aasta pakett „Puhas energia kõikidele eurooplastele“, 30. novembri 2016. aasta „Euroopa kaitsealane tegevuskava“, 7. juuni 2017. aasta teatis „Euroopa Kaitsefondi käivitamine“, 13. detsembri 2017. aasta „Institutsioonide ühine teadaande Euroopa sotsiaalõiguste samba kohta“, 22. mai 2018. aasta „Euroopa kultuurivaldkonna uus tegevuskava“, 11. detsembri 2019. aasta „Euroopa roheline kokkulepe“, 14. jaanuari 2020. aasta „Euroopa roheline kokkuleppe investeerimiskava“, 14. jaanuari 2020. aasta algatus „Tugev sotsiaalne Euroopa õiglaste üleminekute jaoks“, strateegia „Euroopa digituleviku kujundamine“, „Euroopa andmestrategie“ ja 19. veebruari 2020. aasta valge raamat „Tehisintellekt: Euroopa käsitlus tipptasemel ja usaldusväärsest tehnoloogiast“, 10. märtsi 2020. aasta „Euroopa uus tööstusstrateegia“ ja 10. märtsi 2020. aasta „VKEde strateegia kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks“. InvestEU fond peaks kasutama ja tugevdama nende üksteist toetavate strateegiate sünergiat, toetades investeeringuid ja pakkudes juurdepääsu rahastamisele. ***Lisaks võttis liit vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852⁵.***

⁵ ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).***

- (4) Liidu tasandil moodustab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raamistiku, mille alusel tehakse kindlaks riikide reformiprioriteetid ja seiratakse nende rakendamist. Liikmesriigid töötavad nende reformiprioriteetide toetuseks välja oma riiklikud mitmeaastased investeerimisstrateegiad, tehes seejuures asjakohasel juhul koostööd kohalike ja piirkondlike ametiasutustega. Investeerimisstrateegiad tuleks esitada koos iga-aastaste riiklike reformikavadega, et anda ülevaade prioriteetsetest investeerimisprojektidest, mida toetatakse liikmesriikide või liidu (või mõlema) vahenditest, ning neid projekte koordineerida. Samuti peaksid need strateegiad aitama kasutada liidu rahalisi vahendeid järjekindlalt ja maksimeerida sellise rahalise toetuse lisaväärtust, mis saadakse eelkõige Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/241⁶ loodud taaste- ja vastupidavusrahastust ja programmi „InvestEU“.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

- (5) InvestEU fond peaks aitama parandada liidu konkurentsivõimet, sotsiaal-majanduslikku lähenemist ja ühtekuuluvust, sealhulgas innovatsiooni ja digiülemineku valdkonnas, ringmajanduse põhimõttele vastavat tõhusat ressursikasutust, liidu majanduskasvu kestlikkust ja kaasavust, sotsiaalset vastupanuvõimet ning liidu kapitaliturgude integratsiooni, sealhulgas selliste lahenduste abil, mis vähendavad liidu kapitaliturgude killustatust ja mitmekesistavad rahastamisallikaid liidu ettevõtete jaoks. Selleks peaks InvestEU fond toetama projekte, mis on tehniliselt teostatavad ja majanduslikult tasuvad, pakkudes raamistikku võla-, riskijagamis- ja omakapitali **ning kvaasiomakapitali** instrumentide kasutamiseks koos liidu eelarve tagatisega ja rakenduspartnerite rahalise osalusega, kui see on asjakohane. InvestEU fond peaks olema nõudluspõhine, kuid samal ajal keskenduma sellele, et tuua strateegilist ja pikaajalist kasu nendele liidu poliitika põhivaldkondadele, mida muidu ei rahastataks piisavalt või üldse mitte, et aidata sel viisil kaasa liidu poliitikaeesmärkide saavutamisele. InvestEU fondist tuleks toetust anda paljudele eri sektoritele ja piirkondadele, kuid samal ajal tuleks vältida toetuste liigset koondumist ühte sektorisse või piirkonda ning parandada mitme liidu piirkonna partnerüksusi ühendavate projektide, **sealhulgas võrgustike, klastrite ja digitaalsete innovatsiooni keskuste arendamist soodustavate projektide** juurdepääsu rahastamisele.

- (6) Kultuuri- ja loomesektor on olulised ja kiiresti kasvavad liidu sektorid, **mis võivad etendada olulist osa kestliku taastumise tagamisel, luues** intellektuaalomandi ja individuaalse loovuse abil ■ nii majanduslikku kui ka kultuurilist väärtust. COVID-19 kriisi ajal sotsiaalsetele kontaktidele kehtestatud piirangutel on olnud nendele sektoritele märkimisväärne negatiivne majanduslik mõju. Kuna nende sektorite vara on immateriaalne, on nendes tegutsevatel VKEdel ja organisatsioonidel lisaks keeruline saada erarahastamist, mis on väga oluline investeerimiseks, laienemiseks ja rahvusvahelisel tasandil konkureerimiseks. Programmiga „InvestEU“ tuleks jätkata nende sektorite VKEde ja organisatsioonide rahastamisele juurdepääsu võimaluste parandamist. Kultuuri-, loome-, audiovisuaal- ja meediasektor on väga olulised **sõnavabaduse ja** kultuurilise mitmekesisuse ■ tagamiseks **ning demokraatlike ja sidusate ühiskondade ülesehitamiseks** digiajastul ning need on meie suveräänsuse ja autonoomia lahutamatu osa. Investeeringutest nendesse sektoritesse ■ sõltub **nende konkurentsivõime ja pikaajaline suutlikkus toota ja piiriüleselt levitada kvaliteetset** sisu ■ laiemale publikule.

- (7) InvestEU fond peaks toetama investeeringuid materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse, sealhulgas kultuuripärandisse, et soodustada kestlikku ja kaasavat majanduskasvu, investeeringuid ja tööhõivet ning aidata seega liidus kaasa heaolu parandamisele, sissetulekute õiglasemale jaotusele ning majanduslikule, sotsiaalsele ja territoriaalsele ühtekuuluvusele. InvestEU fondist rahastatavad projektid peaksid vastama liidu keskkonna- ja sotsiaalnormidele, sealhulgas töötajate õigusi käsitlevatele normidele. InvestEU fondi kaudu võetavad meetmed peaksid täiendama muid liidu antavaid toetusi.
- (8) Liit kiitis heaks eesmärgid, mis on sätestatud ÜRO kestliku arengu tegevuskavas 2030 (edaspidi „kestliku arengu tegevuskava 2030“), kestliku arengu eesmärkides ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppes⁷ (edaspidi „Pariisi kokkulepe“), samuti Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikus 2015–2030. Nende eesmärkide ja liidu keskkonnapoliitika eesmärkide saavutamiseks tuleks kestliku arengu edendamise meetmeid märkimisväärelt tõhustada. Seepärast tuleks InvestEU fondi kujundamisel võimalikult palju arvesse võtta kestliku arengu põhimõtteid.

⁷ ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

- (9) Programm „InvestEU“ peaks aitama luua liidus kestliku rahastamissüsteemi, mis toetab erasektori kapitalivoogude ümbersuunamist kestlikesse investeringutesse kooskõlas eesmärkidega, mille komisjon on esitanud oma 8. märtsi 2018. aasta teatises pealkirjaga „Kestliku majanduskasvu rahastamise tegevuskava“ ja 14. jaanuari 2020. aasta teatises Euroopa roheline kokkuleppe investeerimiskava kohta.
- (10) Kajastades kliimamuutusega tegelemise olulisust kooskõlas liidu kohustustega rakendada Pariisi kokkulepet ja saavutada **ÜRO kestliku** arengu eesmärgid, **ELi 2050. aasta kliimaneutraalsuse eesmärgiga ja liidu uute 2030. aasta kliimaeesmärkidega, peaksid käesoleva määruse kohased meetmed aitama saavutada eesmärki kasutada 30 % kõigist mitmeaastase finantsraamistiku kuludest kliimaeesmärkide integreerimiseks ning ambitsiooni kasutada 2024. aastal 7,5 % eelarvest ning 2026. ja 2027. aastal 10 % eelarvest bioloogilise mitmekesisusega seotud kulude katmiseks, võttes samas arvesse olemasolevaid kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide kattuvusi**. Programmi „InvestEU“ raames võetavad meetmed peaksid kliimaeesmärkidele panustama **vähemalt 30 %** programmi kogu rahastamispaketist. ■

- (11) InvestEU fondi panust kliimaeesmärkide saavutamisse jälgitakse liidu kliimakulutuste seiresüsteemi kaudu, mille komisjon töötab välja koostöös võimalike rakenduspartneritega, kasutades sobival viisil kriteeriume, mis on kehtestatud määrusega (EL) 2020/852, et selgitada välja, kas majandustegevus on keskkonnasäästlik. Programm „InvestEU“ peaks kaasa aitama ka kestliku arengu eesmärkide muude mõõtmete rakendamisele.

- (12) Vastavalt Maailma Majandusfoorumi 2018. aasta aruandele ülemaailmsete riskide kohta on viis kümnest suurimast maailmamajandust ähvardavast ohust seotud keskkonnaga. Selliste ohtude hulka kuuluvad õhu, pinnase ning siseveekogude ja ookeanide saastumine, äärmuslikud ilmastikunähtused, bioloogilise mitmekesisuse kadu ning kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise ebaõnnestumine. Keskkonnakaitse põhimõtted on tugevalt lõimitud aluslepingutesse ja paljudesse liidu poliitikameetmesse. Seepärast peaksid InvestEU fondiga seotud toimingud keskkonnaalaseid eesmärke edendama. Keskkonnakaitse ning sellega seotud ohtude ennetamine ja juhtimine tuleks integreerida investeringute ettevalmistamisse ja rakendamisse. Liit peaks jälgima ka bioloogilise mitmekesisuse ja õhusaaste kontrolliga seotud kulu, et täita bioloogilise mitmekesisuse konventsioonist⁸ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist (EL) 2016/2284⁹ tulenevaid aruandluskohustusi. Seepärast tuleks keskkonnasäästlikkuse eesmärkidele eraldatud investeringuid jälgida, kasutades ühtset metoodikat kooskõlas metoodikaga, mis on välja töötatud liidu muude programmide raames kliima, bioloogilise mitmekesisuse ja õhusaaste valdkonnas, et saaks hinnata investeringute individuaalset ja kombineeritud mõju looduskapitali põhikomponentidele, nimelt õhule, veele, maale ja bioloogilisele mitmekesisusele.

⁸ EÜT L 309, 13.12.1993, lk 3.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2284, mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ (ELT L 344, 17.12.2016, lk 1).

- (13) Liidult suurt toetust saavate investeerimisprojektide puhul, eelkõige taristuvaldkonnas, peaks rakenduspartner hindama, kas projektil on keskkonna-, kliima- või sotsiaalne mõju. Sellise mõju olemasolu korral tuleks kontrollida investeerimisprojekti kestlikkust vastavalt suunistele, mille komisjon peaks välja töötama tihedas koostöös programmi „InvestEU“ võimalike rakenduspartneritega. Nendes suunistes tuleks sobival viisil kasutada kriteeriume, mis on kehtestatud määrusega (EL) 2020/852, et selgitada välja, kas majandustegevus on keskkonnasäästlik, vastates **muu hulgas põhimõttele „ei kahjusta oluliselt“**, ja kooskõlas liidu muude programmide jaoks välja töötatud suunistega. Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega peaksid need suunised sisaldama asjakohaseid sätteid, et vältida põhjendamatu halduskoormust, ning suunistes sätestatavast teatavast suurusest väiksemad projektid tuleks kestlikkuskontrolli alt välja jätta. Kui rakenduspartner jõuab järeldusele, et kestlikkuskontrolli ei ole vaja teha, peaks ta seda InvestEU fondi jaoks loodavale investeringute komiteele (edaspidi „investeringute komitee“) põhjendama. Käesoleva määruse alusel ei tohiks abikõlblikud olla meetmed, mis ei ole kliimaeesmärkide saavutamiseks kooskõlas.

- (14) Madal taristuinvesteeringute määr liidus finantskriisi ja seejärel uuesti COVID-19 kriisi ajal on pärssinud liidu suutlikkust soodustada kestlikku majanduskasvu, liidu **kliimanetraalsuse saavutamiseks tehtavaid jõupingutusi**, liidu konkurentsivõimet ja lähenemist **ning töökohtade loomist**. Samuti tekitab see tasakaalustamatuse **ja erinevuste ning ebavõrdsuse** süvenemise ohu **liikmesriikide piires ja nende vahel, mõjutades** pikaajalist arengut **liidu, liikmesriikide ja piirkondlikul tasandil**. Mahukad investeeringud liidu taristusse, eelkõige seoses omavaheliste ühenduste ja energiatõhususe ning Euroopa ühtse transpordipiirkonna loomisega, on esmatähtsad, et saavutada liidu kestliku arengu eesmärgid, sealhulgas täita liidu võetud kohustused kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks, ning energia- ja kliimaeesmärgid aastaks 2030. Seetõttu tuleks InvestEU fondist toetada investeeringuid transpordi, energia (sealhulgas energiatõhususe ning taastuvate ja muude ohutute ja kestlike vähesaastavate energiaallikate), keskkonnataristu, kliimameetmetega seotud taristu, meretaristu ja digitaristu (**sealhulgas kiire ja ülikiire lairibaühenduse**) valdkonnas **kogu liidus, et kiirendada liidu majanduse digipööret**. Programmis „InvestEU“ tuleks esmatähtsaks pidada valdkondi, millesse on investeeritud liiga vähe ja mis vajavad lisainvesteeringuid. Liidu rahalise toetuse mõju ja lisaväärtuse maksimeerimiseks on asjakohane edendada ühtlustatud investeerimisprotsessi, mis tagab projektide nähtavuse ja suurendab sünergilist toimet asjakohaste liidu transpordi-, energia- ja digivaldkonna programmide lõikes. Ohutuse ja julgeolekuga seotud riskide tõttu peaksid liidu toetust saavad investeerimisprojektid hõlmama taristu vastupidavuse, sealhulgas taristu hoolduse ja ohutusega seotud meetmeid ning tuleks arvesse võtta põhimõtteid, mis puudutavad kodanike kaitsmist avalikes kohtades. See peaks täiendama muude liidu fondide tööd, mis toetavad avalikesse kohtadesse ning transpordi-, energia- ja muusse elutähtsasse taristusse tehtavate investeeringute julgeolekukomponente, nagu Euroopa Regionaalarengu Fond.

- (15) Programm „InvestEU“ peaks asjakohasel juhul aitama kaasa Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001¹⁰ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1999¹¹ eesmärkide saavutamisele ning soodustama energiatõhususe tähtsustamist investeerimisotsustes.
- (16) Tõeliselt mitmeliigiline transport annab võimaluse luua tõhus ja keskkonnasäästlik transpordivõrgustik, milles kasutatakse kõigi transpordiliikide potentsiaali maksimaalselt ära ja luuakse nende koostoime. Programmist „InvestEU“ tuleks toetada mitmeliigilistesse transpordisõlmedesse tehtavaid investeeringuid, mis on oma märkimisväärselt majanduslikust potentsiaalist ja ärilisest tasuvusest hoolimata erainvestorite jaoks üsna riskantsed. Programmist „InvestEU“ tuleks toetada ka intelligentsete transpordisüsteemide arendamist ja kasutuselevõttu. Programm „InvestEU“ peaks aitama tõhustada selliste tehnoloogiate väljatöötamiseks ja rakendamiseks tehtavaid pingutusi, mis aitavad suurendada sõidukite ja maanteetaristu ohutust.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1).

- (17) Programmiga „InvestEU“ tuleks toetada merede ja ookeanidega seotud liidu poliitikameetmeid, arendades sinise majanduse projekte ja ettevõtteid ning kestliku sinise majanduse rahastamispeaaspekte. See võib hõlmata meetmeid merendusettevõtluse ja -tööstuse valdkonnas, innovaatilises ja konkurentsivõimelises meretööstuses, aga ka taastuvas mereenergiast ja ringmajanduses.

- (18) Kuigi investeringute üldine tase liidus enne COVID-19 kriisi kasvas, ei olnud investeringud suurema riskiga valdkondades, nagu teadusuuringud ja innovatsioon, ikka veel piisavad ning prognoositakse, et nüüd on need kriisi tulemusena märkimisväärselt vähenenud. ***Teadusuuringutel ja innovatsioonil on oluline roll kriisist ülesaamisel, liidu vastupanuvõime suurendamisel, et tulla toime tulevikuprobleemidega, ning liidu poliitika ja eesmärkide saavutamiseks vajalike tehnoloogiate väljatöötamisel. InvestEU fond peaks aitama saavutada üldeesmärki investeerida vähemalt 3 % liidu SKPst teadusuuringutesse ja innovatsiooni. Selle eesmärgi saavutamiseks peaksid liikmesriigid ja erasektor jätkama omaenda tugevdatud meetmeid teadusuuringutesse, arendustegevusse ja innovatsiooni investeerimiseks, et vältida teadusuuringutesse ja innovatsiooni tehtavate investeringute nappust, mis kahjustab liidu tööstuse ja majanduse konkurentsivõimet ning tema kodanike elukvaliteeti. InvestEU fond peaks pakkuma asjakohaseid finantstooteid, et hõlmata innovatsioonitsükli eri etappe ja mitmesuguseid sidusrühmi ning eelkõige aidata lahendusi liidus äritasandil laiemalt juurutada ja kasutusele võtta, et muuta need maailmaturul konkurentsivõimeliseks ning edendada koostoimes programmiga „Euroopa horisont“, mis luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnustatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (edaspidi „Euroopa horisondi määrus“), sealhulgas Euroopa Innovatsiooninõukoguga, liidu säästva tehnoloogia alast tipptaset ülemaailmsel tasandil. Seetõttu tuleks kõnealuse sihipärase toetuse andmisel tugineda kindlalt kogemustele, mis on saadud programmis „Horisont 2020“ kasutatud rahastamisvahenditega, nagu InnovFin – ELi rahastamisalgatus novaatoritele, tänu millele said innovaatilised ettevõtted lihtsama ja kiirema juurdepääsu rahastamisele.***

- (19) Turism, sealhulgas majutus- ja toitlustussektor, on liidu majanduse jaoks suure tähtsusega valdkond, kus on COVID-19 pandeemia tagajärjel toimumas eriti tõsine langus. *Selline langus on eriti kahjulik VKEdele ja pereettevõtetele ning on põhjustanud ulatuslikku töötust.* Programm „InvestEU“ peaks aitama tugevdada *sektori ja selle väärtusahelate taastumist*, pikaajalist konkurentsivõimet *ja kestlikkust*, toetades kestlikku, innovaatilist ja digiturismi soodustavaid meetmeid, *sealhulgas innovaatilisi meetmeid sektori kliima- ja keskkonnajalajälje vähendamiseks.*
- (20) On vaja teha kiiresti märkimisväärseid jõupingutusi, et investeerida digipöördesse ja hoogustada seda ning tuua kasu kõikidele liidu kodanikele ja ettevõtetele. Tugevale digitaalse ühtse turu strateegia poliitikaraamistikule peaksid nüüd järgnema sama mahukad investeeringud, sealhulgas tehisintellekti, kooskõlas digitaalse Euroopa programmiga, mis luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, mis käsitleb digitaalse Euroopa programmi loomist ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus (EL) 2015/2240.

- (21) VKEd moodustavad liidu ettevõtetest üle 99 % ning neil on märkimisväärne ja otsustava tähtsusega majanduslik väärtus. Siiski on neil raskusi rahastuse hankimisega, kuna nendega seotud riski peetakse suureks ja neil puuduvad piisavad tagatised. Täiendavad väljakutsed tulenevad VKEde ja sotsiaalsete ettevõtete vajadusest säilitada konkurentsivõime ning tegeleda selleks digiülemineku, rahvusvahelistumise, ringmajanduspõhimõtetele ülemineku ja innovatsiooniga ning täiendada oma töötajate oskusi. **COVID-19 kriis on VKEsid eriti rängalt mõjutanud.** Võrreldes suuremate ettevõtetega on rahastamisallikad VKEdele ja sotsiaalsetele ettevõtetele halvemini kättesaadavad, sest tavaliselt nad ei emiteeri võlakirju ning neil on börsidele või suurtele institutsionaalsetele investoritele vaid piiratud juurdepääs. VKEd ja sotsiaalsed ettevõtted kasutavad üha rohkem ka selliseid innovaatilisi lahendusi nagu kogu ettevõtte või selles osaluse omandamine töötajate poolt. Rahastamisele juurdepääs on veelgi keerulisem VKEde puhul, kelle tegevus keskendub immateriaalsele varale. Liidu VKEd tuginevad suuresti pankadele ja võlapõhisele rahastamisele panga arvelduskrediidi, pangalaenude või liisingu vormis. Eespool nimetatud väljakutsetega silmitsi seisvate VKEde toetamiseks on vaja lihtsustada nende juurdepääsu rahastamisele ja pakkuda neile mitmekesisemaid rahastamisallikaid, et suurendada nende võimet rahastada tegevuse alustamist, kasvu, innovatsiooni ja kestlikku arengut, tagada nende konkurentsivõime ja vastupanuvõime majandusšokkide suhtes, et muuta majandus ja finantssüsteem majanduslanguse ajal vastupidavamaks, ning säilitada nende võime luua töökohti ja sotsiaalset heaolu. Käesolev määrus täiendab ka algatusi, mida on juba tehtud kapitaliturgude liidu raames. Seetõttu peaks InvestEU fond tuginema tulemuslikele liidu programmidele nagu ettevõtete konkurentsivõime ning VKEde programm (COSME); **toetama digivaldkonna idufirmasid ja innovaatilisi VKEsid, et neil oleks lihtsam konkureerida ja kasvada;** pakkuma äriühingutele kogu nende elutsükli jooksul käibekapitali ja investeringuid; rahastama liisingutehinguid; ja andma võimaluse keskenduda spetsiifilistele sihipärasematele finantstoodetele. InvestEU peaks samuti kasutama maksimaalselt ära era- ja avaliku sektori фонде, nagu VKEde esmase avaliku pakkumise fond, et suunata VKEde toetamiseks ■ rohkem era- ja avaliku sektori omakapitali.

- (22) Nagu on märgitud komisjoni 26. aprilli 2017. aasta aruteludokumendis Euroopa sotsiaalse mõõtme kohta ja Euroopa sotsiaalõiguste sammast käsitlevas teatises ning ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni liidu raamistikus ja 14. jaanuari 2020. aasta teatises „Tugev sotsiaalne Euroopa õiglaste üleminekute jaoks“, on kaasavama ja õiglasema liidu loomine liidu jaoks keskse tähtsusega ebavõrdsuse vähendamisel ja sotsiaalse kaasamise edendamisel Euroopas. Võimaluste ebavõrdsus mõjutab eelkõige juurdepääsu haridusele, koolitusele, kultuurile, tööhõivele, tervishoiule ja sotsiaalteenustele. Investeeringud sotsiaalvaldkonna, oskuste arendamise ja inimkapitaliga seotud majandusharudesse ning vähekaitstud elanikkonnarühmade ühiskonda integreerimisse võivad laiendada majanduslikke võimalusi, eriti juhul, kui neid koordineeritakse liidu tasandil. ***COVID-19 kriis on toonud esile märkimisväärse vajaduse investeerida sotsiaalsesse taristusse.*** InvestEU fondi tuleks kasutada selleks, et toetada investeeringuid haridusse ja koolitusse, kaasa arvatud töötajate ümberõppesse ja täienduskoolitusse, sealhulgas piirkondades, mis sõltuvad CO₂-mahukast tööstusest ja mida mõjutab struktuurne üleminek vähese CO₂ heitega majandusele. Seda tuleks samuti kasutada selleks, et toetada projekte, millel on positiivne sotsiaalne mõju ja mis parandavad sotsiaalset kaasatust, aidates suurendada kõigis piirkondades tööhõivet, eelkõige madala kvalifikatsiooniga ja pikaajaliste töötute hulgas, ja parandada olukorda seoses soolise võrdõiguslikkuse, võrdsete võimaluste, mittediskrimineerimise, juurdepääsu, põlvkondadevahelise solidaarsuse, tervishoiu ja sotsiaalteenuste, sotsiaaleluruumide, kodutuse, digitaalse kaasatuse, kogukonna arengu ning noorte rolli ja kohaga ühiskonnas, samuti seoses vähekaitstud elanikkonnarühmadega, sealhulgas kolmandate riikide kodanikega. Lisaks tuleks programmist „InvestEU“ toetada Euroopa kultuuri- ja loometegevust, millel on sotsiaalne eesmärk.

- (23) *COVID-19 kriis on avaldanud eriti ränka mõju naistele, seda nii sotsiaalsest kui ka majanduslikust seisukohast. Seda silmas pidades peaks programm „InvestEU“ aitama ellu viia liidu naiste ja meeste võrdõiguslikkuse poliitikat, muu hulgas nendevahelise digilõhe vähendamise ning naiste loovuse ja ettevõtluspotentsiaali soodustamise kaudu.*

- (24) Et olla valmis tegelema negatiivse mõjuga, mis kaasneb järgmisel aastakümnel liidu ühiskonnas ja tööturul toimuvate suurte muutustega, on vaja investeerida inimkapitali, sotsiaaltaristusse, mikrorahastamisse, eetiliste ja sotsiaalsete ettevõtete rahastamisse ja uutesse sotsiaalmajanduse ärimudelitesse, sealhulgas sotsiaalse mõjuga investeeringud ja sotsiaalsete tulemustega seotud lepingud. Programmi „InvestEU“ kaudu tuleks tugevdada tekkivat sotsiaalset turukeskkonda, eesmärgiga suurendada mikroettevõtjate ja sotsiaalsete ettevõtete ning sotsiaalse solidaarsuse institutsioonide rahastamist ja parandada nende juurdepääsu rahastamisele, et rahuldada nende nõudlust, kes seda kõige rohkem vajavad. Euroopa sotsiaalse taristu investeeringute kõrgetasemelise töökonna 2018. aasta jaanuari aruandes „Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe“ on ajavahemiku 2018–2030 kohta esile toodud vähemalt 1,5 triljoni euro suurune investeeringute kogupuudujääk sotsiaalse taristu ja teenuste, sealhulgas hariduse, koolituse, tervishoiu ja eluaseme valdkonnas. See osutab toetusvajadusele, sealhulgas liidu tasandil. Seepärast tuleks ära kasutada avaliku sektori, ettevõtlussektori ja heategevusliku kapitali, samuti sihtasutuste ja alternatiivsete rahastamise pakkujate, nagu eetiliste, sotsiaalsete ja kestlike osalejate toetuse ühine potentsiaal, et toetada sotsiaalse turu väärtusahela arendamist ja suurendada liidu vastupanuvõimet.

- (25) COVID-19 pandeemia põhjustatud majanduskriisi tõttu ei ole vahendite jaotumine turul täiesti tõhus ja tajutav risk pärsib oluliselt erasektori investeringuid. InvestEU fondi põhitegevus, mis seisneb majanduslikult elujõuliste projektidega seotud riski vähendamises, et kaasata erasektori rahastamine, on sellistes tingimustes eriti oluline ■ , muu hulgas ebaühtlase taastumise ohu vältimiseks. Programmist „InvestEU“ peaks olema võimalik anda taastumisetapis äriühingutele hädavajalikku toetust, **sealhulgas kapitalitoetust VKEdele, keda COVID-19 kriis on negatiivselt mõjutanud ja kes ei olnud riigiabi reeglite kohaselt raskustes juba 2019. aasta lõpus**, ja samal ajal tagada investorite selge keskendumine liidu keskmise pikkusega ja pikaajalistele prioriteetidele, nagu Euroopa roheline kokkulepe, Euroopa roheline kokkuleppe investeerimiskava, Euroopa digitaalse tuleviku kujundamise strateegia, **Euroopa uus tööstusstrateegia** ja tugev sotsiaalne Euroopa õiglaste üleminekute jaoks, **võttes arvesse põhimõtet „ei kahjusta oluliselt“**. See peaks märkimisväärselt suurendama Euroopa Investeerimispanka gruppi, riiklike tugipankade ja finantseerimisasutuste ning muude rakenduspartnerite riskivõtmisvõimet, et toetada majanduse taastumist.

- (26) COVID-19 kriisist tingitud liidu SKP olulisel vähenemisel on vältimatult ebasoodne sotsiaalne mõju. COVID-19 pandeemia on osutanud vajadusele **viivitamatult ja tõhusalt** tegeleda strateegilise haavatavusega, et parandada liidu reageerimist hädaolukordadele ja kogu majanduse üldist vastupanuvõimet **ning kestlikkust**. **Siseturu terviklikkust** ja võrdseid võimalusi, millest saavad kasu ka kõige enam mõjutatud liikmesriigid **ja piirkonnad**, on võimalik säilitada üksnes juhul, kui liidu majandus on vastupanuvõimeline, **kestlik**, kaasav ja integreeritud.
- (27) InvestEU fond peaks tegutsema **nelja** poliitikaharu kaudu, mis kajastavad liidu poliitika peamisi prioriteete, nimelt kestlikku taristut; teadusuuringuid, innovatsiooni ja digiteerimist; VKEsid **ning** sotsiaalvaldkonna investeeringuid ja oskusi ■ .
- (28) Kuigi VKEde poliitikaharus tuleks põhitähelepanu pöörata VKEde toetamisele, peaks sellest olema võimalik toetust anda ka väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele. Ülejäänud **kolme** poliitikaharu raames peaks olema võimalik toetada ■ muid keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjaid.

■

- (29) *Euroopa rohelises kokkuleppes ja Euroopa rohelise kokkuleppe investeerimiskavas ettenähtu kohaselt kehtestatakse õiglase ülemineku mehhanism, et leevendada liidu 2030. aasta kliimaeesmärkide täitmise ja 2050. aastaks kliimanetraalsuse saavutamise sotsiaalseid, majanduslikke ja keskkonnaalaseid tagajärgi. See mehhanism koosneb kolmest sambast – õiglase ülemineku fond, mis luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, mis käsitleb õiglase ülemineku fondi loomist (edaspidi „õiglase ülemineku fondi määrus“)(1. sammas), sihtotstarbeline õiglase ülemineku skeem programmi „InvestEU“ raames (2. sammas) ja avaliku sektori laenurahastu, mis luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, mis käsitleb avaliku sektori laenurahastut õiglase ülemineku mehhanismi raames (edaspidi „avaliku sektori laenurahastu määrus aastateks 2021–2027“) (3. sammas). Selle mehhanismi keskmes peaksid olema piirkonnad, mida üleminek kõige rohkem mõjutab, võttes arvesse nende sõltuvust fossiilkütustest, sealhulgas söest, turbast ja põlevkivist, või suure kasvuhooonegaaside heitemahukusega tööstusprotsessidest, ja mille suutlikkus vajalikke investeeringud rahastada on väiksem. Õiglase ülemineku skeemist tuleks samuti toetada õiglase ülemineku piirkondi toetavate investeeringute rahastamist. InvestEU nõustamiskeskus peaks andma asjaomastele territooriumidele võimaluse saada tehnilist abi.*

- (30) *Õiglase ülemineku mehhanismi 2. samba rakendamiseks tuleks programmi „InvestEU“ raames kehtestada spetsiaalne õiglase ülemineku skeem, mis rakenduks horisontaalselt kõigis poliitikaharudes, toetades täiendavaid investeeringuid nende territooriumide hüvanguks, mis on kindlaks määratud õiglase ülemineku fondi määruse kohaselt koostatud õiglase ülemineku territoriaalsetes kavades. Õiglase ülemineku skeemis peaks võimaldama investeeringuid mitmesugustesse projektidesse kooskõlas programmi „InvestEU“ investeeringute rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega. Õiglase ülemineku skeemist võivad abi saada projektid õiglase ülemineku territoriaalsetes kavades kindlaks määratud territooriumidel või projektid, mis aitavad kaasa nende territooriumide üleminekule, isegi kui projekte neil territooriumidel ellu ei viida, kuid üksnes juhul, kui rahastamine väljaspool õiglase ülemineku territooriume on nende territooriumide ülemineku seisukohast esmatähtis.*
- (31) *Strateegilisi investeeringuid, sealhulgas üleeuroopalist huvi pakkuvaid olulisi projekte, peaks olema võimalik toetada kõigi poliitikaharude raames, eriti pidades silmas rohe- ja digipööret ning vajadust suurendada konkurentsivõimet ja vastupanuvõimet, edendada ettevõtlust ja töökohtade loomist ning tugevdada strateegilisi väärtusahelaid.*

(32) Iga poliitikaharu peaks koosnema kahest osast, st ELi osast ja liikmesriigi osast. ELi osa kaudu tuleks proportsionaalsel viisil kõrvaldada liiduüleseid või liikmesriigis esinevaid konkreetseid turutõrkeid või mitteoptimaalseid investeerimisolukordi. Toetatavatel toimingutel peaks olema selge liidu lisaväärtus. Liikmesriigi osa peaks andma liikmesriikidele ja piirkondlikele ametiasutustele nende liikmesriikide kaudu võimaluse eraldada osa eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate fondide vahenditest ELi tagatise eraldisteks, et kasutada ELi tagatist rahastamis- ja investeerimistoiminguteks, millega kõrvaldatakse konkreetseid turutõrkeid või lahendatakse mitteoptimaalseid investeerimisolukordi oma territooriumil, sealhulgas haavatavates ja kaugemates piirkondades, nagu liidu äärepoolseimad piirkonnad, vastavalt osaluslepingu sätetele, et saavutada eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate fondide eesmärgid. ***Liikmesriigi osa peaks andma liikmesriikidele ka võimaluse eraldada muid täiendavaid summasid, sealhulgas määruse (EL) 2021/241 kohaselt kättesaadavaks tehtud summad, ELi tagatise eraldisteks, et kasutada ELi tagatist rahastamis- ja investeerimistoiminguteks osaluslepingus sätestatud eesmärkidel, mis peaks hõlmama, kui see on kohane, taaste- ja vastupidavuskava kohaste meetmete eesmärke. Muu hulgas võimaldaks see anda kapitalitoetust VKEdele, keda COVID-19 kriis on negatiivselt mõjutanud ja kes ei olnud riigiabi reeglite kohaselt raskustes juba 2019. aasta lõpus.*** Toimingud, mida toetatakse InvestEU fondist ELi või liikmesriigi osa kaudu, ei tohiks dubleerida ega välja tõrjuda erainvesteeringuid ega moonutada konkurentsi siseturul.

(33) Liikmesriigi osa tuleks luua spetsiaalselt nii, et liidu tagatise andmiseks oleks võimalik kasutada eelarve jagatud täitmise alla kuuluvaid fonde **või muid liikmesriikide eraldatud täiendavaid summasid, sealhulgas määruse (EL) 2021/241. kohaselt kättesaadavaks tehtud summasid**. See võimalus suurendaks liidu tagatise lisaväärtust, toetaks selle kaudu suuremat hulka lõplikke vahendite saajaid ja projekte ning mitmekesistaks vahendeid eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate fondide **või taaste- ja vastupidavuskavade** eesmärkide saavutamiseks, tagades samas tingimuslike kohustuste sidusa riskijuhtimise tänu eelarve kaudse täitmise raames antud ELi tagatise rakendamisele. Liit peaks tagama liikmesriigi osa raames komisjoni ja rakenduspartnerite vahel sõlmitud tagatislepingutega ette nähtud rahastamis- ja investeerimistoimingud. Eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest fondidest **või muudest liikmesriikide eraldatud täiendavatest summadest, sealhulgas määruse (EL) 2021/241 kohaselt kättesaadavaks tehtud summadest**, tuleks teha tagatise eraldised vastavalt eraldiste määrale, mille on kindlaks määranud komisjon ja nagu on sätestatud liikmesriigiga allkirjastatud osaluslepingus, võttes aluseks toimingute laadi ja sellest tuleneva eeldatava kahjumi. Liikmesriik kannaks eeldatavat kahjunit ületava kahjumi, andes liidule kompensatsioonitagatise, **mis peaks jääma kehtima seniks, kuni kõik selle liikmesriigi osasse kuuluvad rahastamis- ja investeerimistoimingud on lõpule viidud**. Sellised kokkulepped tuleks sõlmida ühes osaluslepingus iga liikmesriigiga, kes vabatahtlikult otsustab sellist võimalust kasutada. Osalusleping peaks hõlmama ühte või mitut konkreetset tagatislepingut, mida rakendatakse asjaomases liikmesriigis InvestEU fondi reeglite alusel, ja kõiki piirkondadele ette nähtud tagatise. Eraldiste määra kehtestamiseks igal üksikjuhul eraldi tuleb teha erand Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046¹² (edaspidi „finantsmäärus“) artikli 211 lõikest 1. Selline ülesehitus näeks ette ka ühtsed reeglid, mis käsitlevad eelarvelist tagatist, mida toetatakse keskselt hallatavatest fondidest või eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

fondidest, mis hõlbustaks nende kombineerimist. ***ELi tagatise eraldisi, mis on seotud liikmesriigi osaga, mida täiendavad muud liikmesriikide eraldatud täiendavad summad, sealhulgas määruse (EL) 2021/241 kohaselt kättesaadavaks tehtud summad, tuleks käsitada sihtotstarbelise välistuluna.***

- (34) Komisjoni ja EIP grupi vahel tuleks luua partnerlussidemed, mis põhinevad kummagi partneri tugevatel külgedel ja mille eesmärk on tagada maksimaalne poliitiline mõju, vahendite tõhus kasutamine ja eelarve ja riskijuhtimise hoolikas järelevalve ning mille kaudu tuleks toetada tõhusat ja kaasavat otsust juurdepääsu ELi tagatisele.
- (35) ***Liidul, mida esindab komisjon [] , peaks [] olema võimalik osaleda [] Euroopa Investeeringufondi (EIF) kapitali suurendamises, et võimaldada EIFil jätkata Euroopa majanduse ja selle taastumise toetamist. Suurendamise peamine eesmärk peaks olema võimaldada EIFil aidata kaasa programmi „InvestEU“ rakendamisele. Liidul peaks olema võimalik säilitada oma osaluse üldine tase EIFi kapitalis. Selleks tuleks mitmeaastases finantsraamistikus 2021-2027 ette näha piisav rahastamispakett. EIFi direktorite nõukogu otsustas 3. detsembril 2020 teha osanikele ettepaneku suurendada EIFi kinnitatud kapitali, mis tooks kaasa 1 250 000 000 euro suuruse rahasüsti. Uute osakute hind põhineb EIFi osanike vahel kokku lepitud osaku puhaskäivõtte valemil ning koosneb sisse makstud osast ja ülekursist. EIFi põhikirja artikli 7 kohaselt tuleb iga märgitud osaku eest sisse maksta 20 % nimiväärtusest.***

- (36) Komisjon peaks küsima mitte ainult EIP grupi, vaid asjakohasel juhul ka teiste võimalike rakenduspartnerite seisukohti investeerimissuuniste, kliimameetmete jälgimise süsteemi, kestlikkuskontrolli suuniste ja ühiste meetodite kohta, et tagada kaasatus ja toimimine kuni juhtimisorganite loomiseni, mille järel tuleks rakenduspartnerid kaasata programmi „InvestEU“ nõuandekogu ja juhatuse raames.
- (37) InvestEU fond peaks olema avatud selliste kolmandate riikide osalusele, mis on Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmed, ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid, Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riigid ja muud riigid, kooskõlas tingimustega, mis on kokku lepitud liidu ja kõnealuste riikide vahel, ***võttes eelkõige arvesse sellise avamise positiivset mõju liikmesriikide majandusele***. See peaks võimaldama asjakohasel juhul pidevat koostööd asjaomaste riikidega, eelkõige teadusuuringute ja innovatsiooni ning VKEde valdkonnas.

- (38) Käesoleva määrusega kehtestatakse muudele programmi „InvestEU“ meetmetele peale ELi tagatise jaoks eraldiste tegemise rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamine lähtesumma Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava¹³, punkti 18 tähenduses.
- (39) *ELi tagatisest tuleks 2 672 292 573 euro suurust summat (jooksevhindades) rahastada nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2093¹⁴ artikli 5 ja II lisa kohaselt ette nähtud lisaeraldiste vahenditest, mis vastab 1 000 000 000 euro suurusele summale (2018. aasta hindades). Sellest summast tuleks eraldada 63 800 000 euro suurune summa (jooksevhindades) InvestEU investeerimishooldamise keskuse kogueraldisele summas 430 000 000 eurot (jooksevhindades).*

¹³ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

¹⁴ *Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11).*

- (40) ELi tagatis summas **26 152 310 073** eurot (jooksevhindades) liidu osale peaks eeldatavasti kaasama rohkem kui **372 000 000 000** eurot täiendavaid investeeringuid kogu liidus ja tuleks soovituslikult jaotada poliitikaharude vahel. ■
- (41) Komisjon märkis 18. aprillil 2019, et „piiramata nõukogu eelisõigusi stabiilsuse ja kasvu pakti elluviimisel, tuleks liikmesriikide ühekordseid sissemakseid – kas liikmesriigi poolt või valitsemissektorisse klassifitseeritavate või liikmesriigi nimel tegutsevate riigi tugipankade poolt – valdkondlikesse või mitut riiki hõlmavatesse investeerimisplatvormidesse käsitada põhimõtteliselt ühekordsete meetmetena nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97¹⁵ artikli 5 lõike 1 ja artikli 9 lõike 1 ning nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97¹⁶ artikli 3 lõike 4 tähenduses. Lisaks **kaalub** komisjon, ■ piiramata nõukogu eelisõigusi stabiilsuse ja kasvu pakti elluviimisel, mil määral on programmi „InvestEU“ kui EFSI-le järgneva vahendi suhtes võimalik kohaldada sama käsitusviisi, mida paindlikkust käsitlevas komisjoni teatises kohaldati EFSI suhtes, pidades silmas ühekordseid sissemakseid, mille liikmesriigid teevad seoses liikmesriigi osaga ELi tagatise lisasumma rahastamiseks“.

¹⁵ Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1).

¹⁶ Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6).

(42) InvestEU fondi aluseks olevat ELi tagatist peaks kaudselt rakendama komisjon, tuginedes rakenduspartneritele, kellel on asjakohasel juhul kontakt finantsvahendajatega ja lõplike vahendite saajatega. Rakenduspartnerite valik peaks olema läbipaistev ja huvide konflikte ei tohiks tekkida. Komisjon peaks iga rakenduspartneriga sõlmima tagatislepingu, millega eraldatakse InvestEU fondist tagatis, et toetada rakenduspartneri rahastamis- ja investeerimistoiminguid, mis vastavad InvestEU fondi rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele ja aitavad saavutada selle eesmärgi. ELi tagatisega seotud riskijuhtimine ei tohiks takistada rakenduspartnerite otsest juurdepääsu ELi tagatisele. Kui ELi tagatis on rakenduspartneritele antud ELi osa raames, peaksid nad olema täielikult vastutavad kogu investeerimisprotsessi ning rahastamis- ja investeerimistoimingutega seotud nõuetekohaste hooldusmeetmete eest. InvestEU fond peaks toetama projekte, millel on tüüpiliselt kõrgem riskiprofiil kui projektidel, mida toetatakse rakenduspartnerite tavategevusega, ja mida ei saaks ajavahemikul, mil ELi tagatist on võimalik kasutada, teiste avaliku või erasektori rahastamisallikatega ilma InvestEU fondi toetuseta üldse või samas ulatuses ellu viia. ■

- (43) InvestEU fondil peaks olema juhtimisstruktuur, mille toimimine peaks olema kooskõlas selle ainsa eesmärgiga, nimelt tagada ELi tagatise nõuetekohane kasutamine kooskõlas investeerimisotsuste poliitilise sõltumatuse tagamisega. Juhtimisstruktuuri peaksid moodustama nõuandekogu, juhatus ja täiesti sõltumatu investeringute komitee. Juhtimisstruktuuri üldises koosseisus tuleks püüda saavutada sooline tasakaal. Juhtimisstruktuur ei tohiks minna vastuollu EIP grupi ega teiste rakenduspartnerite otsustusprotsessiga, sekkuda otsuste tegemisse ega asendada nende vastavaid juhtorganeid.
- (44) Tuleks luua nõuandekogu, kuhu kuuluvad rakenduspartnerite ja liikmesriikide esindajad ning üks Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee nimetatud ekspert ja üks Regioonide Komitee nimetatud ekspert, et vahetada teavet ja arvamusi InvestEU fondi raames sisse viidud finantstoodete kasutuselevõtu kohta ning arutleda muutuvate vajaduste ja uute toodete, sealhulgas konkreetsete piirkondlike turulünkade üle.

- (45) Selleks et nõuandekogu oleks võimalik luua kohe alguses, peaks komisjon nimetama võimalike rakenduspartnerite esindajad ajutiselt üheks aastaks. Pärast seda võtavad nende ülesanded üle tagatislepingud sõlminud rakenduspartnerid.
- (46) Juhatus, mis koosneb komisjoni ja rakenduspartnerite esindajatest ja ühest hääleõiguseta eksperdist, kelle nimetab Euroopa Parlament, peaks kindlaks määrama InvestEU fondi strateegilised ja praktilised suunised.
- (47) Komisjon peaks hindama, kas rakenduspartnerite esitatud rahastamis- ja investeerimistoimingud on kooskõlas kogu liidu õiguse ja poliitikaga. Otsused rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta peaks aga lõppkokkuvõttes tegema rakenduspartner.

(48) Sõltumatutest ekspertidest koosnev investeeringute komitee peaks jõudma järeldusele seoses ELi tagatise vormis toetuse andmisega rahastamis- ja investeerimistoimingutele, mis vastavad InvestEU fondi rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele, pakkudes seega projektidega seotud investeeringute hindamiseks välisekspertiisi. Eri poliitikavaldkondade ja sektorite parimal viisil hõlmamiseks peaks investeeringute komitee tegutsema erinevates koosseisudes.

■

(49) Investeeringute komiteed peaks abistama sõltumatu sekretariaat, mida haldab komisjon ja mis allub investeeringute komitee eesistujale.

- (50) InvestEU fondi kasutuselevõtuks vajalike rakenduspartnerite valikul peaks komisjon võtma arvesse nende suutlikkust täita InvestEU fondi eesmärke ja panustada nende oma vahenditega, et tagada piisav geograafiline hõlmavus ja hajutatus, kaasata erainvestoreid, tagada piisav riskide hajutamine ning pakkuda lahendusi turutõrgete ja mitteoptimaalsete investeerimisolukordade kõrvaldamiseks. Võttes arvesse aluslepingute kohast EIP grupi rolli, grupi suutlikkust tegutseda kõigis liikmesriikides ning praeguste rahastamisvahendite ja EFSI raames saadud kogemusi, peaks EIP grupp jääma InvestEU fondi ELi osa raames privilegeeritud rakenduspartneriks. Lisaks EIP grupile peaksid liikmesriikide tugipangad ja finantseerimisasutused olema võimelised pakkuma mitmesuguseid täiendavaid finantstooteid, arvestades, et nende kogemustest ja suutlikkusest riigi ja piirkondlikul tasandil võib olla kasu avaliku sektori vahendite mõju maksimeerimisel kogu liidu territooriumil ning projektide õiglase geograafilise tasakaalu tagamisel. Programmi „InvestEU“ tuleks rakendada nii, et see soodustaks väiksematele ja noorematele tugipankadele ja finantseerimisasutustele võrdsete tingimuste loomist. Lisaks peaks ka muudel rahvusvahelistel finantseerimisasutustel olema võimalik saada rakenduspartneriks, eriti juhul, kui neil on suhteline eelis tänu eriteadmistele ja kogemustele teatavates liikmesriikides ning kui neil on liidu enamusosalus. Samuti peaks olema võimalik saada rakenduspartneriks muudel üksustel, kes täidavad finantsmääruses sätestatud kriteeriume.

- (51) Geograafilise hajutatuse edendamiseks võib luua investeerimisplatvorme, et ühendada rakenduspartnerite jõupingutused ja eksperditeadmised teiste liikmesriikide tugipankade ja finantseerimisasutustega, kellel on rahastamisvahendite kasutamisel vähe kogemusi. Selliste struktuuride loomist tuleks soodustada, muu hulgas InvestEU nõustamiskeskuselt saadava toetuse abil. Et soodustada investeerimisplatvormide kasutamist asjaomastes sektorites, on asjakohane tuua kokku kaasinvesteeriid, avaliku sektori asutused, eksperdid, haridus-, koolitus- ja teadusasutused, asjaomased sotsiaalpartnerid ja kodanikuühiskonna esindajad ning muud liidu, liikmesriikide ja piirkondade tasandil tegutsevad asjaomased osalejad.
- (52) Liikmesriigi osa raames antav ELi tagatis tuleks eraldada rakenduspartnerile, kes on vastavalt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktile c rahastamiskõlblik, kaasa arvatud riiklikud või piirkondlikud tugipangad või finantseerimisasutused, EIP, EIF ja muud rahvusvahelised finantseerimisasutused. Liikmesriigi osa raames rakenduspartnerite valimisel peaks komisjon võtma arvesse iga liikmesriigi esitatud ettepanekuid, mis kajastuvad osaluslepingus. Kooskõlas finantsmääruse artikliga 154 peab komisjon hindama rakenduspartneri norme ja menetlusi, veendumaks, et need tagavad samaväärse liidu finantshuvide kaitse nagu komisjoni normid ja menetlused.

- (53) Rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta peaks lõppkokkuvõttes tegema otsuse rakenduspartneri enda nimel, neid tuleks rakendada vastavalt tema sise-eeskirjale, -meetmetele ja -menetlustele ning neid tuleks kajastada tema finantsaruannetes või kui see on kohaldatav, avaldada finantsaruannete lisades. Seepärast peaks komisjon kajastama üksnes ELi tagatisest tulenevaid finantskohustusi ja avalikustama maksimaalse tagatissumma, sealhulgas kogu asjakohase teabe antud tagatise kohta.
- (54) InvestEU fondil peaks olema asjakohasel juhul võimalik sujuvalt, tõrgeteta ja tõhusalt kombineerida toetusi, rahastamisvahendeid või mõlemaid, mida ELi tagatisega rahastatakse liidu eelarvest või muudest fondidest (nagu ELi heitkogustega kauplemise süsteemi innovatsioonifond), kui see on vajalik, et parimal viisil toetada investeringuid konkreetsete turutõrgete või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade kõrvaldamiseks.
- (55) Rakenduspartnerite poolt programmist „InvestEU“ toetuse saamiseks esitatud projektid, mis hõlmavad segarahastamist InvestEU fondist ja muudest liidu programmidest, peaksid olema üldiselt kooskõlas muu asjaomase liidu programmi reeglites sätestatud eesmärkide ja rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega. Otsused ELi tagatise kasutamise kohta tuleks teha programmi „InvestEU“ raames.

(56) InvestEU nõustamiskeskus peaks toetama iga poliitikaharu alla kuuluvate usaldusväärsete investeerimisprojektide arendamist nõustamisalgatuste kaudu, mille viivad ellu kas EIP grupp, teised nõustamispartnerid või komisjon ise. InvestEU nõustamiskeskus peaks toetama geograafilist hajutatust, et aidata sellega saavutada liidu majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärki ning vähendada piirkondlikke erinevusi. InvestEU nõustamiskeskus peaks pöörama eritähelepanu väikeste projektide koondamisele suuremateks portfelliideks. Komisjon, EIP grupp ja teised nõustamispartnerid peaksid tegema tihedat koostööd, et tagada kogu liidus toetuse tõhusus, koostoime ja tulemuslik geograafiline hõlmavus, võttes arvesse kohalike rakenduspartnerite ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2015/1017¹⁷ loodud Euroopa investeerimishõlmavuse keskuse eriteadmisi ja kohalikku suutlikkust. ***InvestEU nõustamiskeskuse tulemuslikkuse ja mõju maksimeerimiseks tuleks hoolikalt arvesse võtta Euroopa Kontrollikoja eriaruande nr 12/2020 „Euroopa investeerimishõlmavuse keskus – kuigi keskus loodi investeringute suurendamiseks ELis, on selle mõju seni väike“¹⁸ järeldusi.*** InvestEU nõustamiskeskus peaks tagama keskse kontaktpunkti, mille kaudu ta annab avaliku sektori asutustele ja projektiarendajatele projektide arendamisel abi.

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2015. aasta määrus (EL) 2015/1017, mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeringute Fondi, Euroopa investeerimishõlmavuse keskust ja Euroopa investeerimisprojektide portaali ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1291/2013 ja (EL) nr 1316/2013 – Euroopa Strateegiliste Investeringute Fond (ELT L 169, 1.7.2015, lk 1).

¹⁸ ***ELT C 170, 18.5.2020, lk 22.***

- (57) InvestEU nõustamiskeskuse loomisel peaks komisjon selle peamiseks partneriks võtma EIP grupi ning tugineda tuleks eelkõige Euroopa investeerimisnõustamise keskuse varal saadud kogemustele. Komisjon peaks vastutama InvestEU nõustamiskeskuse poliitilise juhtimise ja keskse kontaktpunkti haldamise eest. EIP grupp peaks poliitikaharu kaudu ellu viima nõustamisalgatusi. Peale selle peaks EIP grupp osutama komisjonile tegevusteenuseid, sealhulgas esitama teavet nõustamisalgatusi käsitlevate strateegiliste ja poliitiliste suuniste koostamiseks, tegema kindlaks olemasolevad ja loodavad nõustamisalgatused, hindama nõustamisvajadusi ja andma komisjonile nõu, kuidas neid vajadusi olemasolevate või uute nõustamisalgatuste kaudu kõige paremini täita.
- (58) Et tagada kogu liidus nõustamisteenuste ulatuslik geograafiline hõlmavus ja suurendada edukalt kohalikul tasandil teadmisi InvestEU fondi kohta, tuleks vajaduse korral ning olemasolevaid tugisüsteeme ja kohalike partnerite olemasolu arvesse võttes tagada InvestEU nõustamiskeskuste kohalike esinduste olemasolu, et anda kohapeal tegelikku, ennetavat ja vajadustele vastavat abi. Kohalikul tasandil nõustamistoe andmise hõlbustamiseks ning kogu liidus toe tõhususe, koostoime ja tulemusliku geograafilise hõlmavuse tagamiseks peaks InvestEU nõustamiskeskus tegema koostööd liikmesriikide tugipankade ja finantseerimisasutustega ning kasutama nende eriteadmisi.

- (59) InvestEU nõustamiskeskus peaks andma nõustamistuge väikestele projektidele ja idufirmade projektidele, eriti kui idufirmad püüavad kaitsta oma teadus- ja innovatsiooniinvesteeringuid intellektuaalomandiõiguste, näiteks patentide omandamisega; seejuures tuleks uurida, kas leidub teisi teenusepakkujaid, kes suudavad osutada selliseid teenuseid, ja püüda luua nendega koostöid.
- (60) Seoses InvestEU fondiga on vaja anda projekti väljatöötamise ja suutlikkuse suurendamise toetust, et edendada kvaliteetsete projektide algatamiseks vajalikku organisatsioonilist suutlikkust ja turuarendust. Sellist toetust tuleks anda ka finantsvahendajatele, kellel on oluline roll *VKEde* abistamises juurdepääsul rahastamisele ja oma täieliku potentsiaali realiseerimisel. Peale selle on nõustamistoe eesmärk luua tingimused võimalike rahastamiskõlblike vahendite saajate arvu suurendamiseks tärkavates turusegmentides, eelkõige juhul, kui üksikprojektide väikese mahu tõttu kasvavad projekti tasandil märkimisväärselt tehingukulud – seda tuleb ette näiteks sotsiaalse rahastamise valdkonnas, sealhulgas heategevusorganisatsioonide puhul, ning kultuuri- ja loomesektoris. Suutlikkuse suurendamise toetus peaks täiendama muude liidu programmide raames võetud meetmeid, mis hõlmavad konkreetseid poliitikavaldkondi. Tuleks püüda toetada ka võimalike projektiedendajate, eelkõige kohalike organisatsioonide ja ametiasutuste suutlikkuse suurendamist.

- (61) Tuleks luua InvestEU portaal, kus oleks kergesti ligipääsetav ja kasutajasõbralik projektide andmebaas, mis aitab muuta rahastamist taotlevad investeerimisprojektid nähtavamaks, keskendudes eelkõige rakenduspartnerite jaoks selliste võimalike investeerimisprojektide registri loomisele, mis on kooskõlas liidu õiguse ja poliitikaga.
- (62) Kooskõlas nõukogu määrusega (EL) 2020/2094¹⁹ ja selle alusel eraldatud vahendite piires tuleks COVID-19 kriisi enneolematu mõju leevendamiseks võtta programmi „InvestEU“ raames taaste- ja vastupidavuse rahastamise meetmeid. Selliseid lisavahendeid tuleks kasutada viisil, mis tagab määruses (EL) 2020/2094 sätestatud tähtaegadest kinnipidamise.
- (63) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe²⁰ punktidele 22 ja 23 tuleks programmi „InvestEU“ hinnata teabe põhjal, mis on kogutud seirenormide alusel, vältides samal ajal eelkõige liikmesriikidele langevat halduskoormust ja ülereguleerimist. Seirenormid peaksid asjakohasel juhul sisaldama ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel saab hinnata programmi „InvestEU“ mõju kohapeal.

¹⁹ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2094, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 23).

²⁰ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (64) Liidu eesmärkide täitmise jälgimiseks tuleks rakendada väljund-, tulemus- ja mõjunäitajatel põhinev kindel seireraamistik. Selleks et tagada aruandekohustus liidu kodanike ees, peaks komisjon igal aastal esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande programmi „InvestEU“ edusammude, mõju ja toimingute kohta.
- (65) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 322 alusel vastu võetud horisontaalseid finantsreegleid. Nimetatud reeglid on sätestatud finantsmääruses ja nendega määratakse kindlaks eelkõige kord, mille kohaselt eelarve koostatakse ja seda toetuste, hangete, auhindade ja eelarve kaudse täitmise kaudu täidetakse, ning nähakse ette finantsjuhtimises osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud reeglid *hõlmavad* ka *üldist tingimuslikkuse korda* liidu eelarve *kaitmiseks*.
- (66) Programmi „InvestEU“ suhtes kohaldatakse finantsmäärust. Selles sätestatakse liidu eelarve täitmise reeglid, sealhulgas reeglid eelarveliste tagatiste kohta.

- (67) Finantsmääruse, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013²¹, nõukogu määruste (EÜ, Euratom) nr 2988/95²², (Euratom, EÜ) nr 2185/96²³ ja (EL) 2017/1939²⁴ kohaselt tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, sealhulgas meetmetega, mis seonduvad õigusnormide rikkumise, sealhulgas kelmuste ja pettuste ärahoidmise, avastamise, kõrvaldamise ja uurimisega, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade sissenõudmise ning asjakohasel juhul halduskaristuste kehtestamisega. Eelkõige on Euroopa Pettustevastasel Ametil (OLAF) vastavalt määrustele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 õigus korraldada haldusjuurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud kelmust, pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Euroopa Prokuratuuril on määruse (EL) 2017/1939 kohaselt õigus uurida liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid, nii nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371,²⁵ ja esitada süüdistusi. Vastavalt finantsmäärusele peab iga isik või üksus, kes saab liidu vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel igakülgset koostööd, andma komisjonile, OLAFile, kontrollikojale ja tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide suhtes kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939 Euroopa Prokuratuurile vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annavad samaväärsed õigused.
- (68) Euroopa Majanduspiirkonda (EMP) kuuluvad kolmandad riigid võivad liidu programmides osaleda koostöö raames, mis kehtestati Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga,²⁶ milles on sätestatud, et programme rakendatakse kõnealuse lepingu kohaselt vastu võetud otsuse

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

²² Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

²³ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

²⁴ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

²⁶ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

alusel. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õigusaktide alusel. Käesolevasse määrusesse tuleks lisada erisäte, millega nõutakse kolmandatelt riikidelt vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja kontrollikojale vajalike õiguste ja nõutava juurdepääsu andmist, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks.

- (69) Vastavalt nõukogu otsusele 2013/755/EL²⁷ on ülemeremaal või -territooriumidel asuvad isikud ja üksused rahastamiskõlblikud, kui programmi „InvestEU“ reeglitest ja eesmärkidest ning võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti.

²⁷ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaa ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta (ÜMTde assotsieerimise otsus) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

(70) Selleks et täiendada käesoleva määruse vähemolulisi sätteid investeerimissuunistega ja näitajate tulemustabeliga, hõlbustada tulemusnäitajate kiiret ja paindlikku kohandamist ning kohandada eraldiste määra, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte eri poliitikaharude alla kuuluvate rahastamis- ja investeerimistoimingute jaoks investeerimissuuniste ning tulemustabeli koostamise kohta, käesoleva määruse III lisa muutmise kohta, et vaadata läbi või täiendada näitajaid, ja eraldiste määra kohandamise kohta. Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt peaksid investeerimissuunistes sisaldama asjakohaseid sätteid, et vältida põhjendamatu halduskoormust. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

- (71) *Rahastamis- ja investeerimistoimingud, mille rakenduspartner on allkirjastanud või sõlminud ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni vastavate tagatislepingute allkirjastamiseni, peaksid olema ELi tagatise jaoks rahastamiskõlblikud, tingimusel et sellised toimingud on märgitud tagatislepingus, läbivad poliitikavastavuse kontrolli või saavad Euroopa Liidu lepingule (ELi leping) ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 5 (Euroopa Investeerimispannga põhikirja kohta)(edaspidi „EIP põhikiri“) artiklis 19 sätestatud menetluse raames pooltarvamuse ning on mõlemal juhul investeringute komitee poolt heaks kiidetud.*
- (72) *Eelarveressursside kasutamise optimeerimiseks peaks olema võimalik kombineerida mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 alusel loodud asjaomaseid rahastamisvahendite portfelle ja määruse (EL) 2015/2017 kohast ELi tagatist käesoleva määruse alusel antava ELi tagatisega. Sellise kombineerimisega loodav suurem riskivõtmisvõime peaks suurendama InvestEU tagatise tõhusust käesoleva määruse alusel ja võimaldama lõplikke vahendite saajaid rohkem toetada. Kombineerimise kord tuleks kindlaks määrata komisjoni ja EIP või EIFi vahelises tagatislepingus. Kombineerimise tingimused peaksid olema kooskõlas Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga²⁸.*

²⁸ *ELT L 29, 31.1.2020, lk 7.*

- (73) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt lahendada liiduüleseid ja liikmesriikide spetsiifilisi turutõrkeid ja mitteoptimaalseid investeerimisolukordi ning liiduülese testimise ettenägemine innovatiivsete finantstoodete ning nende toodete levitamise süsteemide puhul, mis on mõeldud uute või keerukate turutõrgete või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade lahendamiseks, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (74) Selleks et tagada toetuse järjepidevus asjaomases poliitikavaldkonnas ja võimaldada programmi rakendamist alates mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 algusest, peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti ja seda tuleks kohaldada tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2021,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK ÜLDSÄTTED

Artikkel 1 Reguleerimisese

Käesoleva määrusega luuakse InvestEU fond, millega nähakse ette ELi tagatis, et toetada rakenduspartnerite tehtavaid rahastamis- ja investeerimistoiminguid, mis aitavad kaasa liidu sisepoliitika eesmärkide saavutamisele.

Samuti luuakse käesoleva määrusega nõustamismehhanism, et toetada investeerimiseks sobivate projektide arendamist ja juurdepääsu rahastamisele ning pakkuda abi sellega seotud suutlikkuse suurendamiseks (edaspidi „InvestEU nõustamiskeskus“). Lisaks luuakse sellega andmebaas, mis tagab nähtavuse projektidele, millele projektiarendajad otsivad rahastamist, ja mille kaudu investorid saavad teavet investeerimisvõimaluste kohta (edaspidi „InvestEU portaal“).

Käesoleva määrusega kehtestatakse programmi „InvestEU“ eesmärgid, selle eelarve ja ELi tagatise summa aastateks 2021–2027, liidu kasutatavad rahastamisvormid ja sellise rahastamise normid.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „programm „InvestEU““ – InvestEU fond, InvestEU nõustamiskeskus, InvestEU portaal ja segarahastamistoimingud üheskoos;
- 2) „ELi tagatis“ – liidu eelarvega antud üldine tagasivõtmatu, tingimusteta ja nõudmisel väljamakstav eelarveline tagatis, mille puhul hakkavad finantsmääruse artikli 219 lõike 1 kohased eelarvelised tagatised kehtima siis, kui jõustuvad rakenduspartneritega sõlmitud individuaalsed tagatislepingud;
- 3) „poliitikaharu“ – ELi tagatisega toetatav sihtvaldkond, mis on sätestatud artikli 8 lõikes 1;
- 4) „osa“ – ELi tagatise osa, mis on määratletud lähtudes seda toetavate vahendite päritolust;

- 5) „segarahastamistoiming“ – liidu eelarvest toetatav toiming, mille puhul kombineeritakse liidu eelarvest tagastamatul kujul antav toetus või tagastataval kujul antav toetus või mõlemad arengut rahastavate asutuste või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste või erasektori finantseerimisasutuste ja investorite antava tagastatava toetusega; käesoleva määratluse kohaldamisel võib liidu eelarve välistest allikatest rahastatavaid liidu programme (nt ELi heitkogustega kauplemise süsteemi innovatsioonifond) ühendada liidu eelarvest rahastavate liidu programmidega;
- 6) „EIP grupp“ – EIP, selle tütarettevõtjad ja muud üksused, mis on asutatud vastavalt ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 5 (Euroopa Investeerimispanka põhikirja kohta) (edaspidi „EIP põhikiri“) artikli 28 lõikele 1;
- 7) „rahaline osalus“ – rakenduspartneri osalus tema riskivõtmisvõime vormis, mille kohta kehtivad samad tingimused mis ELi tagatise puhul, või muus vormis, mille abil on võimalik programmi „InvestEU“ tulemuslikult rakendada, tagades samal ajal huvide asjakohase ühitamise;

- 8) „osalusleping“ – õiguslik vahend, milles komisjon ja üks või mitu liikmesriiki täpsustavad liikmesriigi osa suhtes ELi tagatise kasutamise tingimused, nagu on sätestatud artiklis 10;
- 9) „finantstoode“ – rahastamismehhanism või -kord, mille tingimuste alusel pakub rakenduspartner lõplikele vahendite saajatele otsest või vahendatud rahastamist, kasutades artiklis 16 osutatud rahastamisliiki;
- 10) „rahastamis- ja investeerimistoimingud“ või „rahastamis- või investeerimistoimingud“ – otsene või kaudne rahastamise pakkumine lõplikele vahendite saajatele finantstoodete kaudu rakenduspartneri poolt tema enda nimel vastavalt tema sise-eeskirjale, -meetmetele ja -menetlustele ning kajastatuna rakenduspartneri finantsaruannetes või, kui see on kohane, avaldatuna nende finantsaruannete lisades;

- 11) „eelarve jagatud täitmise alla kuuluvad fondid“ – fondid, mille puhul on ette nähtud võimalus eraldada osa nendest fondidest eelarvelise tagatise eraldisteks InvestEU fondi liikmesriigi osa raames; sellised fondid on Euroopa Regionaalarengu Fond (ERDF) ja Ühtekuuluvusfond, mis luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi aastateks 2021-2027; Euroopa Sotsiaalfond+, mis luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi+ (ESFi+) (edaspidi „ESFi+ määrus 2021-2027“); Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond (EMFAF), mis luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, mis käsitleb Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 508/2014, ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) ja õiglase ülemineku fondi, mis luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, millega kehtestatakse reeglid, kuidas toetada liikmesriikide koostatavaid Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavaid ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavu (ÜPP strateegiakavad), ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (edaspidi „ÜPP strateegiakavade määrus“);
- 12) „tagatisleping“ – õiguslik vahend, millega komisjon ja rakenduspartner määravad kindlaks tingimused, mille alusel esitatakse ettepanekud rahastamis- ja investeerimistoiminguteks, et nendele saaks taotleda ELi tagatist, antakse kõnealustele toimingutele ELi tagatis ja rakendatakse neid toiminguid kooskõlas käesoleva määrusega;
- 13) „rakenduspartner“ – kõlblik vastaspool, näiteks finantseerimisasutus või muu finantsvahendaja, kellega komisjon on sõlminud tagatislepingu;

- 14) „üleeuroopalist huvi pakkuv tähtis projekt“ – projekt, mis vastab kõigile kriteeriumidele, mis on sätestatud komisjoni teatise „Kriteeriumid, mis võimaldavad analüüsida üleeuroopalise tähtsusega projektide elluviimise toetamiseks antava riigiabi kokkusobivust siseturuga“ või mõnes nimetatud teatise hilisemas muudetud versioonis;
- 15) „nõustamisleping“ – õiguslik vahend, milles komisjon ja nõustamispartner määravad kindlaks InvestEU nõustamiskeskuse rakendamise tingimused;
- 16) „nõustamisalgatus“ – investeeringute tegemist toetavad tehniline abi ja nõustamisteenused, sealhulgas suutlikkuse suurendamise meetmed, mida osutavad nõustamispartnerid, välised teenusepakkujad, kellega komisjon on sõlminud lepingu, või rakendusametid;
- 17) „nõustamispartner“ – kõlblik vastaspool, näiteks finantseerimisasutus või muu üksus, kellega komisjon on sõlminud nõustamislepingu ühe või mitme nõustamisalgatuse elluviimiseks, välja arvatud nõustamisalgatused, mis viiakse ellu väliste teenusepakkujate kaudu, kellega komisjon on sõlminud lepingu, või rakendusametite kaudu;

18) „investeeringuplatvorm“ – eriotstarbeline vahend, hallatav konto, lepingupõhine kaasrahastamise või riskijagamise kokkulepe või muu kokkulepe, mille kaudu üksused suunavad finantsvahendeid mitmesuguste investeeringuprojektide rahastamiseks ning mis võib hõlmata järgmist:

- a) riigi tasandi või sellest madalama tasandi platvorm, mis koondab eri investeeringuprojekte teatava liikmesriigi territooriumil;
- b) piiriülene, mitut riiki hõlmav, piirkondlik või makropiirkondlik platvorm, mis koondab teatavas geograafilises piirkonnas investeeringuprojektidest huvitatud partnereid mitmest liikmesriigist, piirkonnast või kolmandast riigist;
- c) valdkondlik platvorm, mis koondab teatava sektori investeeringuprojekte;

- 19) „mikrorahastamine“ – ESFi+ määruse 2021-2027 asjaomastes sätetes määratletud mikrorahastamine;
- 20) „liikmesriigi tugipank või finantseerimisasutus“ – kutseliselt finantseerimise alal tegutsev juriidiline isik, keda liikmesriik või liikmesriigi kesk-, piirkondliku või kohaliku tasandi asutus on volitanud tegelema arengu- või edendustegevusega;
- 21) „väike ja keskmise suurusega ettevõtja“ või „VKE“ – mikro-, väike või keskmise suurusega ettevõtja komisjoni soovitus 2003/361/EÜ²⁹ lisa tähenduses;
- 22) „väike keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja“ – üksus, kes ei ole VKE ja kellel on kuni 499 töötajat;
- 23) „sotsiaalne ettevõte“ – ESFi+ määruse 2021-2027 asjaomastes sätetes määratletud sotsiaalne ettevõte;

²⁹ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

Artikkel 3

Programmi „InvestEU“ eesmärgid

1. Programmi „InvestEU“ üldeesmärk on toetada liidu poliitikaeesmärke selliste rahastamis- ja investeerimistoimingute kaudu, mis aitavad kaasa järgmisele:
 - a) liidu konkurentsivõime, sealhulgas teadusuuringud, innovatsioon ja digiüleminek;
 - b) liidu majanduse kasv ja tööhõive, liidu majanduse kestlikkus ning keskkonna- ja kliimamõõde, mis aitavad saavutada kestliku arengu eesmärke ja Pariisi kokkuleppe eesmärke ning luua kvaliteetseid töökohti;
 - c) liidu sotsiaalne vastupanuvõime, kaasavus ja innovaatus;
 - d) teaduse ja tehnoloogia arengu soodustamine ning kultuuri, hariduse ja koolituse edendamine;
 - e) liidu kapitaliturgude integratsioon ja siseturu tugevdamine, sealhulgas lahendused liidu kapitaliturgude killustatuse vähendamiseks, liidu ettevõtete rahastamisallikate mitmekesistamiseks ja kestliku rahanduse edendamiseks;

- f) majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse soodustamine või
- g) liidu majanduse kestlik ja kaasav taastumine pärast COVID-19 kriisi, *sealhulgas andes kapitalitoetust VKEdele, keda COVID-19 kriis on negatiivselt mõjutanud ja kes ei olnud riigiabi reeglite kohaselt raskustes juba 2019. aasta lõpus*, hoides alal ja tugevdades *olemasolevaid materiaalse ja immateriaalse vara* strateegilisi väärtusahelaid *ja luues uusi* ning säilitades ja tõhustades liidu jaoks strateegilise tähtsusega tegevusi, *sealhulgas üleeuroopalist huvi pakkuvaid tähtsaid projekte*, mis on seotud elutähtsa *füüsilise või virtuaalse* taristu, murranguliste tehnoloogiate, pöördeliste uuenduste ning sisenditega nii ettevõtjate kui ka tarbijate jaoks, *ning toetades kestlikku üleminekut*.

2. Programmi „InvestEU“ konkreetsed eesmärgid on järgmised:

- a) toetada kestliku taristuga seotud rahastamis- ja investeerimistoiminguid artikli 8 lõike 1 punktis a osutatud valdkondades;

- b) toetada rahastamis- ja investeerimistoiminguid, mis on seotud teadusuuringute, innovatsiooni ja digiüleminekuga, sealhulgas toetada innovatiivsete ettevõtete kasvu ja tehnoloogia turule toomist, artikli 8 lõike 1 punktis b osutatud valdkondades;
- c) suurendada juurdepääsu rahastamisele ja rahastamise kättesaadavust VKEdele ning väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele ning tugevdada selliste VKEde üleilmset konkurentsivõimet;
- d) suurendada juurdepääsu mikrorahastamisele ja muule rahastamisele ning nende kättesaadavust sotsiaalsete ettevõtete jaoks, toetada sotsiaalsete investeeringutega seotud rahastamis- ja investeerimistoiminguid, pädevusi ja oskusi ning arendada ja konsolideerida sotsiaalsete investeeringute turgusid artikli 8 lõike 1 punktis d osutatud valdkondades.

■

Artikkel 4

ELi tagatise eelarve ja suurus

1. ELi tagatis artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud ELi osa puhul on **26 152 310 073** eurot (jooksevhindades). Selle eraldiste määr on **40** %. Sellest eraldiste määrast tuleneva eraldiste summa puhul võetakse arvesse ka artikli 35 lõike 3 esimese lõigu punktis a osutatud summat.

ELi tagatise lisasumma võidakse ette näha käesoleva määruse artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud liikmesriigi osa jaoks, tingimusel et liikmesriigid eraldavad vastavad summad vastavalt sätetele, mis käsitlevad ERDFi, ESFi+, Ühtekuuluvusfondi ja EMFAFi kasutamist programmi „InvestEU“ kaudu, mis on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+, Ühtekuuluvusfondi, õiglase ülemineku fondi ning Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade instrumendi suhtes kohaldatavad finantsreeglid (edaspidi „ühissätete määrus 2021-2027“), ning sätetele, mis käsitlevad EAFRDi kasutamist programmi „InvestEU“ kaudu, mis on ette nähtud ÜPP strateegiakavade määrusega.

ELi tagatise lisasumma võidakse anda ka liikmesriikide poolt liikmesriigi osa jaoks mõeldud raha **või tagatise** vormis. **Rahas antud** summat käsitatakse vastavalt finantsmääruse artikli 21 lõike 5 teisele lausele sihtotstarbelise välistuluna.

Ka käesoleva määruse artiklis 5 osutatud kolmandate riikide osalus suurendab esimeses lõigus osutatud ELi tagatist ja selle raames tehtavad eraldised võivad vastavalt finantsmääruse artikli 218 lõikele 2 olla täielikult raha vormis.

2. Lõike 1 esimeses lõigus osutatud summast eraldatakse **14 825 000 000** euro suurune summa (jooksevhindades) määruse (EL) 2020/2094 artiklis 1 osutatud meetmete rakendusmeetmete jaoks käesoleva määruse artikli 3 lõikes 2 osutatud eesmärkide puhul.

Käesoleva artikli lõike 1 esimeses lõigus osutatud summast eraldatakse **11 327 310 073** euro suurune summa (jooksevhindades) artikli 3 lõikes 2 osutatud eesmärkide saavutamiseks.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud summad tehakse kättesaadavaks alles alates määruse (EL) 2020/2094 artikli 3 lõikes 3 osutatud kuupäevast.

ELi osa jaoks mõeldud ELi tagatise soovituslik jaotus on esitatud käesoleva määruse I lisas. Komisjon võib I lisas osutatud **summades** asjakohasel juhul iga artikli 3 lõike 2 punktides a–d osutatud eesmärgi puhul kuni 15 % **võrra kõrvale kalduda**. Komisjon teatab igast **sellisest kõrvalekaldumisest** Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

3. Rahastamispakett VI ja VII peatükis sätestatud meetmete rakendamiseks on **430 000 000** eurot jooksevhindades.
4. Lõikes 3 osutatud summat võib kasutada ka programmi „InvestEU“ rakendamiseks antava tehnilise ja haldusabi jaoks, näiteks ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditeerimis- ja hindamistoiminguteks, sealhulgas ettevõtte infotehnoloogiasüsteemide jaoks.

Artikkel 5

InvestEU fondiga seotud kolmandad riigid

Käesoleva määruse artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud InvestEU fondi ELi osasse ja käesoleva määruse artikli 8 lõikes 1 osutatud igasse poliitikaharusse ■ võivad selleks, et kooskõlas finantsmääruse artikli 218 lõikega 2 osaleda teatavates finantstoodetes, teha osamakseid järgmised kolmandad riigid:

- a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmed, kes on ühtlasi EMP liikmed, vastavalt Euroopa Majanduspiirkonna lepingus sätestatud tingimustele;

- b) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid vastavalt nende **riikide** liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja -tingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes sarnastes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende ■ riikide vahelistes lepingutes;
- c) Euroopa naabruspoliitika ■ riigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja -tingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes sarnastes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende ■ riikide vahelistes lepingutes;
- d) **muud** kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud erilepingus, millega reguleeritakse asjaomase kolmanda riigi osalemist liidu programmides, tingimusel et selle lepinguga:

- i) on tagatud õiglane tasakaal liidu programmides osaleva kolmanda riigi osamaksete ja saadava kasu vahel;
- ii) on ette nähtud programmides osalemise tingimused, sealhulgas individuaalsetesse programmidesse tehtava rahalise osaluse arvutamine, ja nende halduskulud;
- iii) ei ole kolmandale riigile antud *mingit* otsustusõigust liidu programmi üle;
- iv) on kindlustatud liidu õigus tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.

Käesoleva artikli esimese lõigu punkti d alapunktis ii osutatud osamakseid käsitatakse vastavalt finantsmääruse artikli 21 lõikele 5 sihtotstarbelise tuluna.

Artikkel 6

ELi-poolse rahastamise rakendamine ja vormid

1. ELi tagatist rakendatakse eelarve kaudse täitmise raames koos finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti c alapunktides ii, iii, v ja vi osutatud asutustega. Muid käesoleva määruse kohaseid liidupoolse rahastamise vorme, sealhulgas vastavalt finantsmääruse VIII jaotisele rakendatavaid toetusi ja käesoleva artikli kohaselt tehtavaid segarahastamistoiminguid, rakendatakse eelarve otsese või kaudse täitmise raames vastavalt finantsmäärusele, ning seda tehakse võimalikult sujuvalt viisil, mis tagab liidu poliitika tõhusa ja sidusa toetamise.
2. ELi tagatisega kaetud rahastamis- ja investeerimistoimingud, mis moodustavad osa segarahastamistoimingust, mille puhul kombineeritakse käesoleva määruse kohane toetus liidu ühe või mitme muu programmi alusel antava toetusega, ja ELi heitkogustega kauplemise süsteemi innovatsioonifondiga kaetud rahastamis- ja investeerimistoimingud peavad:
 - a) olema kooskõlas poliitiliste eesmärkidega ja vastama toetuse andmise otsuse aluseks oleva liidu programmi normides sätestatud kõlblikuskriteeriumidele;

b) olema kooskõlas käesoleva määrusega.

3. Segarahastamistoimingud, mis hõlmavad rahastamisvahendit, mida täielikult rahastavad liidu muud programmid või ELi heitkogustega kauplemise süsteemi innovatsioonifond ilma käesoleva määruse kohast ELi tagatist kasutamata, peavad olema kooskõlas poliitiliste eesmärkidega ja vastama toetuse andmise aluseks oleva liidu programmi normides sätestatud kõlblikuskriteeriumidele.
4. Vastavalt käesoleva artikli lõikele 2 tehakse otsus liidu eelarvest tagastamatus vormis toetuse ja rahastamisvahendite kohta, mis moodustavad osa käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 osutatud segarahastamistoimingust, asjaomase liidu programmi normide alusel ja seda rakendatakse segarahastamistoimingu raames vastavalt käesolevale määrusele ja finantsmääruse X jaotisele.

Selliste segarahastamistoimingute aruannetes tuleb käsitleda ka nende kooskõla poliitikaeesmärkidega ja vastavust toetuse andmise otsuse aluseks oleva liidu programmi normides sätestatud kõlblikuskriteeriumidele, samuti nende kooskõla käesoleva määrusega.

Artikkel 7

Portfellide kombineerimine

- 1. Käesoleva määruse kohase ELi tagatisega toetust, programmitöö perioodi 2014–2020 programmidega loodud rahastamisvahendite kaudu antavat liidu toetust ja komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2015/1017 kehtestatud ELi tagatisega liidu toetust võib finantstoodetes, mida EIP või EIF käesoleva määruse alusel rakendavad, kombineerida.*
- 2. Erandina artikli 19 lõikest 2 ja artikli 16 lõike 1 teisest lõigust võib käesoleva määruse kohane ELi tagatis katta ka artikli 19 lõikes 2 osutatud kahjumi, mis on seotud kogu käesoleva artikli lõikes 1 osutatud finantstoodetega toetatavate rahastamis- ja investeerimistoimingute portfelliga.*

Olenemata lõikes 1 osutatud rahastamisvahendite eesmärkidest võib lõikes 1 osutatud rahastamisvahenditest tulenevate finantskohustuste katmiseks tehtud eraldi kasutada kogu lõikes 1 osutatud finantstoodetega toetatavate rahastamis- ja investeerimistoimingute portfelliga seotud kahjumi katmiseks.

3. *Lõikes 1 osutatud finantstootest tulenev kahjum, tulud ja tagasimaksed ning võimalikud sissenõuded jaotatakse proportsionaalselt nimetatud lõikes osutatud rahastamisvahendite ja ELi tagatiste vahel, millega antakse sellele finantstootete liidu kombineeritud toetus.*
4. *Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud finantstootete tingimused, sealhulgas vastav proportsionaalne osa kahjumist, tuludest, tagasimaksetest ja sissenõuetest, sätestatakse artiklis 17 osutatud tagatislepingus.*

II PEATÜKK
INVESTEU FOND

Artikkel 8
Poliitikaharud

1. InvestEU fond tegutseb järgmise *nelja* poliitikaharu kaudu, mis aitavad kõrvaldada turutõrkeid või lahendada mitteoptimaalseid investeerimisolukordi nende konkreetse kohaldamisala ulatuses:

- a) kestliku taristu poliitikaharu, mis hõlmab kestlikke investeeringuid sellistes valdkondades nagu transport, sealhulgas mitmeliigiline transport, liiklusohutus, sealhulgas kooskõlas liidu eesmärgiga kaotada 2050. aastaks surma või raskete vigastustega lõppevad liiklusõnnetused, maantee- ja raudteetaristu uuendamine ja hooldus, energia, eelkõige taastuvenergia, energiatõhusus kooskõlas 2030. aasta energiaraamistikuga, energiasäästule keskenduvad hoonete renoveerimisprojektid ja hoonete integreerimine omavahel ühendatud energia-, salvestus-, digi- ja transpordisüsteemidesse, ühenduste parandamine, digitaalne ühenduvus ja juurdepääs, sealhulgas maapiirkondades, tooraine tarnimine ja töötlemine, kosmos, ookeanid, vesi, sealhulgas siseveeteed, jäätmekäitlus kooskõlas jäätmehierarhia ja ringmajandusega, loodus ja muu keskkonnataristu, kultuuripärand, turism, seadmed ja varustus, liikuv vara ja selliste innovatiivsete tehnoloogiate kasutuselevõtmine, mis aitavad kaasa liidu keskkonnaalase või kliimamuutustele vastupanuvõime või sotsiaalse kestlikkuse eesmärkide saavutamisele ning vastavad liidu keskkonnaalase või sotsiaalse kestlikkuse standarditele;

- b) teadusuuringute, innovatsiooni ja digiteerimise poliitikaharu, mis hõlmab teadusuuringuid, tootearendust ja innovatsiooni, turuedendajaid ja ettevõtjatevahelist koostööd toetavate tehnoloogiate ja teadustulemuste ülekandmist turule, innovatiivsete lahenduste tutvustamist ja kasutuselevõttu, toetust innovatiivsete ettevõtete kasvu edendamiseks ning liidu tööstuse digiüleminekuks;
- c) VKEde poliitikaharu, mis hõlmab juurdepääsu rahastamisele ja rahastuse kättesaadavust eeskätt VKEde, sealhulgas innovatiivsete VKEde ning kultuuri- ja loomesektoris tegutsevate VKEde jaoks, ning väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate jaoks;
- d) sotsiaalvaldkonna investeeringute ja oskuste poliitikaharu, mis hõlmab mikrorahastamist, sotsiaalsete ettevõtete rahastamist, sotsiaalmajandust ning meetmeid, millega edendatakse soolist võrdõiguslikkust, oskusi, haridust, koolitust ja nimetatud valdkondadega seotud teenuseid, sotsiaaltaristut, sealhulgas tervise- ja haridustaristut ning sotsiaal- ja üliõpilaste eluasemeid, sotsiaalset innovatsiooni, tervishoidu ja pikaajalist hooldust, kaasavust ja juurdepääsetavust, sotsiaalse eesmärgiga kultuuri- ja loometegevust ning vähekaitstud isikute, sealhulgas kolmandate riikide kodanike integreerimist.

2. *Koostatakse õiglase ülemineku skeem, mis kehtestatakse horisontaalselt kõigis poliitikaharudes. Õiglase ülemineku skeem hõlmab investeeringuid, mille abil tegeletakse liidu 2030. aasta kliimaeesmärgi ja 2050. aastaks kliimanetraalsuse saavutamise eesmärgi täitmiseks vajalikust üleminekuprotsessist tulenevate sotsiaalsete, majanduslike ja keskkonnaga seotud probleemidega ning mis samuti toovad kasu territooriumidele, mis on kindlaks määratud liikmesriigi poolt kooskõlas õiglase ülemineku fondi määruse asjaomaste sätetega koostatud õiglase ülemineku kavas.*

3. ***Kõik poliitikaharud võivad hõlmata strateegilisi investeeringuid, sealhulgas üleeuroopalist huvi pakkuvaid tähtsaid projekte, millega toetatakse lüplikke vahendite saajaid, kelle tegevus on liidu jaoks strateegilise tähtsusega, võttes eriti arvesse keskkonnasäästlikule majandusele ja digitehnoloogiale üleminekut, vastupanuvõime suurendamist ja strateegiliste väärtusahelate tugevdamist.***

Strateegiliste investeeringute puhul kaitse- ja kosmosesektoris ning küberturvalisuse valdkonnas ning teatavat liiki projektidega, millel on tegelik ja otsene mõju julgeolekule elutähtsates sektorites, sätestatakse käesoleva artikli lõikes 9 kohaselt vastu võetud investeerimissuunistes (edaspidi „investeerimissuunist“) piirangud seoses lõplike vahendite saajatega, keda kontrollib kolmas riik või kolmanda riigi üksused, ja seoses lõplike vahendite saajatega, kelle tegevjuhtkond asub väljaspool liitu, et kaitsta liidu ja selle liikmesriikide julgeolekut. Nimetatud piirangud kehtestatakse kooskõlas rahastamiskõlblikke üksusi käsitlevate põhimõtetega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega luuakse Euroopa Kaitsefond ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1092, asjaomaste sätetega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega luuakse liidu kosmoseprogramm ja Euroopa Liidu kosmoseprogrammi agentuur ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 912/2010, (EL) nr 1285/2013, (EL) nr 377/2014 ja otsus nr 541/2014/EL, asjaomaste sätetega.

Investeerimissuunistes sätestatakse vajalikud nõuded lõplike vahendite saajate kontrollile ja tegevjuhtkonnale teistes valdkondades ning nõuded vahendajate kontrollile, pidades silmas kohaldatavaid avaliku korra või julgeolekuga seotud kaalutlusi. Neid nõudeid arvesse võttes kehtestab juhatus kõik vajalikud täiendavad nõuded.

4. Kui investeeringute komiteele esitatud rahastamis- või investeerimistoiming kuulub enam kui ühe poliitikaharu alla, määratakse see sellesse poliitikaharusse, mille alla kuulub selle peamine eesmärk või selle enamiku allprojektide peamine eesmärk, välja arvatud juhul, kui investeerimissuunistes on sätestatud teisiti.
5. Rahastamis- ja investeerimistoiminguid hinnatakse, et teha kindlaks, kas neil on keskkonna-, kliima- või sotsiaalne mõju. Kui toimingutel on nimetatud mõju, siis hinnatakse neid kliima, keskkonna ja sotsiaalse kestlikkuse seisukohast, et minimeerida kahjulik mõju ning maksimeerida kasu kliima-, keskkonna- ja sotsiaalsele mõõtmele. Selleks esitavad rahastamist taotlevad projektiarendajad lõikes 6 osutatud suuniste alusel asjakohast teavet. Projekte, mis jäävad alla suunistes kindlaks määratud suurust, ei hinnata. Projektid, mis ei ole kliimaeesmärkidega kooskõlas, ei ole käesoleva määruse alusel rahastamiskõlblikud. Kui rakenduspartner jõuab järeldusele, et kestlikkust ei ole vaja hinnata, peab ta seda investeeringute komiteele põhjendama.

6. Komisjon töötab välja kestlikkussuunised, mis **█** kooskõlas liidu keskkonna- ja sotsiaalsete eesmärkide ja normidega *ning võttes asjakohaselt arvesse põhimõtet „ei kahjusta oluliselt“ võimaldavad*
- a) tagada kliimamuutustega kohanemiseks vastupanuvõime kliimamuutuse võimalikule kahjulikule mõjule, hinnates kliimatundlikkust ja riski, sealhulgas asjakohaste kohanemismeetmete abil, ning võtta kliimamuutuste leevendamiseks kasvuhoonegaaside heite kulu ja kliimamuutuste leevendamise meetmete positiivset mõju arvesse kulude-tulude analüüsis;
 - b) võtta arvesse projektide kogumõju looduskapitali põhikomponentidele, nimelt õhule, veele, maale ja bioloogilisele mitmekesisusele;
 - c) hinnata projektide sotsiaalset mõju, sealhulgas mõju soolisele võrdõiguslikkusele, teatavate piirkondade või elanikkonnarühmade sotsiaalsele kaasatusele ja selliste valdkondade ja sektorite majandusarengule, mida mõjutavad struktuursed probleemid, näiteks vajadus vähendada majanduse CO₂ heidet;

- d) teha kindlaks projektid, mis ei ole kliimaeesmärkide saavutamisele kooskõlas;
 - e) anda rakenduspartneritele suuniseid lõikes 5 ettenähtud hindamise läbiviimiseks.
7. Komisjoni antud suuniste põhjal esitavad rakenduspartnerid teabe, mida on vaja, et jälgida investeeringuid, mis aitavad kaasa liidu kliima- ja keskkonnaalaste eesmärkide saavutamisele.
8. Rakenduspartnerid seavad eesmärgiks, et vähemalt 60 % kestliku taristu poliitikaharu raames tehtavatest investeeringutest aitavad kaasa liidu kliima- ja keskkonnaalaste eesmärkide saavutamisele.

Komisjon püüab koos rakenduspartneritega tagada, et kestliku taristu poliitikaharule eraldatud ELi tagatise osa jaotamisel peetakse silmas tasakaalu saavutamist lõike 1 punktis a osutatud eri valdkondade vahel.

9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 33 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, määrates kindlaks iga poliitika haru investeerimissuunised.
- Investeerimissuunistes sätestatakse ka käesoleva artikli lõikes 2 osutatud õiglase ülemineku skeemi rakendamise kord.*** Investeerimissuunised koostatakse tihedas arutelus EIP grupi ja teiste võimalike rakenduspartneritega.
10. **█** Kosmose- ja kaitsesektoris ning küberturvalisuse valdkonnas tehtavate ***strateegiliste*** rahastamis- ja investeerimistoimingute puhul võib investeerimissuunistega ette näha piirangud sellise intellektuaalomandi õiguste üleandmisele ja litsentsimisele, mis on seotud elutähtsa tehnoloogiaga ning liidu ja selle liikmesriikide julgeoleku tagamisel olulist rolli omava tehnoloogiaga, ***austades samal ajal liikmesriikide pädevust ekspordikontrollis.***
11. Komisjon teeb teabe investeerimissuuniste kohaldamise ja tõlgendamise kohta kättesaadavaks rakenduspartneritele, investeringute komiteele ja nõustamispartneritele.

Artikkel 9

Osad

1. Artikli 8 lõikes 1 osutatud poliitikaharud koosnevad ELi osast ja liikmesriigi osast. Need osad käsitlevad turutõrkeid või mitteoptimaalseid investeerimisolukordi järgmiselt:

a) ELi osa aitab lahendada järgmisi olukordi:

- i) liidu poliitikaprioriteetidega seotud turutõrked või mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad;
- ii) kogu liitu või liikmesriiki hõlmavad konkreetsed turutõrked või mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad või
- iii) turutõrked või mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad, mille lahendamiseks tuleb välja töötada innovaatilised rahastamislahendused ja turustruktuurid, eelkõige uued või keerukad turutõrked või mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad;

b) liikmesriigi osa käsitleb konkreetseid turutõrkeid või mitteoptimaalseid investeerimisolukordi ühes või mitmes piirkonnas või liikmesriigis, et saavutada eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate fondide või liikmesriigi poolt artikli 4 lõike 1 kolmanda lõigu kohaselt antud lisasumma poliitikaeesmärgid, eelkõige selleks, et tugevdada liidus selle piirkondade vahelise tasakaalustamatuse vähendamise kaudu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust.

2. Lõikes 1 osutatud osasid kasutatakse asjakohasel juhul vastastikku täiendaval viisil rahastamis- või investeerimistoimingu toetamiseks, sealhulgas mõlema osa toetuse kombineerimise kaudu.

Artikkel 10

Liikmesriigi osa suhtes kohaldatavad erisätted

1. Liikmesriigi poolt vastavalt sätetele, mis käsitlevad ERDFi, ESFi+, Ühtekuuluvusfondi ja EMFAFi kasutamist programmi „InvestEU“ kaudu, mis on ette nähtud ühissätete määrusega 2021-2027, ning sätetele, mis käsitlevad EAFRD-i kasutamist programmi „InvestEU“ kaudu, mis on ette nähtud ÜPP strateegiakavade määrusega, vabatahtlikult eraldatud summasid ***või vastavalt käesoleva määruse artikli 4 lõike 1 kolmandale lõigule rahana antud summasid*** kasutatakse selle ELi tagatise osa eraldisteks liikmesriigi osa raames, millega kaetakse rahastamis- ja investeerimistoiminguid asjaomases liikmesriigis, või InvestEU nõustamiskeskusele võimaliku rahalise osaluse eraldamiseks. Neid summasid kasutatakse selleks, et aidata kaasa poliitikaeesmärkide saavutamisele, mis on määratletud ühissätete määruse 2021-2027 partnerluslepingut ettevalmistavates ja esitavates sätetes osutatud partnerluslepingus, programmi "InvestEU" toetavates programmides või ÜPP strateegiakavas, ***et rakendada määruse (EL) 2021/241 alusel kehtestatud taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud asjakohaseid meetmeid, või muudel juhtudel osaluslepingus sätestatud eesmärkidel, olenevalt makstava summa päritolust.***

■

2. Liikmesriigi osa raames sellise ELi tagatise kehtestamiseks peavad liikmesriik ja komisjon sõlmima osaluslepingu.

Lisasumma suhtes, mille liikmesriik eraldab artikli 4 lõike 1 kolmanda lõigu alusel, ei kohaldata käesoleva lõike neljandat lõiku ega käesoleva artikli lõiget 5.

Käesoleva artikli sätteid, mis puudutavad summasid, mis on eraldatud vastavalt sätetele, mis käsitlevad ERDFi, ESFi+, Ühtekuuluvusfondi ja EMFAFi kasutamist programmi „InvestEU“ kaudu, mis on ette nähtud ühissätete määrusega 2021-2027, ning sätetele, mis käsitlevad EAFRDi kasutamist programmi „InvestEU“ kaudu, mis on ette nähtud ÜPP strateegiakavade määrusega, ei kohaldata osaluslepingu suhtes, mis käsitleb liikmesriigi eraldatavat lisasummat, millele on osutatud käesoleva määruse artikli 4 lõike 1 kolmandas lõigus.

Liikmesriik ja komisjon sõlmivad osaluslepingu või muudavad seda nelja kuu jooksul pärast komisjoni otsust, millega kiidetakse heaks partnerlusleping vastavalt ühissätete määruse 2021-2027 partnerluslepingu heakskiitmist käsitlevatele sätetele või ÜPP strateegiakava vastavalt ÜPP strateegiakavade määrusele või samaaegselt komisjoni otsusega, millega muudetakse programmi koostöös sätetega, mis käsitlevad ERDFi, ESFi+, Ühtekuuluvusfondi ja EMFAFi kasutamist programmi „InvestEU“ kaudu, mis on ette nähtud ühissätete määrusega 2021-2027, või ÜPP strateegiakava koostöös sätetega, mis käsitlevad ÜPP strateegiakavade määruses sätestatud ÜPP strateegiakava muutmist.

Kaks või enam liikmesriiki võivad sõlmida komisjoniga ühise osaluslepingu.

Erandina finantsmääruse artikli 211 lõikest 1 on liikmesriigi osa ELi tagatise eraldiste määr 40 % ja seda võib iga osaluslepingu puhul ülespoole või allapoole korrigeerida, et võtta arvesse riske, mis on seotud finantstoodetega, mida kavatsetakse kasutada.

3. Osalusleping sisaldab vähemalt järgmisi elemente:

- a) ELi tagatise kogusumma liikmesriigi osa raames seoses asjaomase liikmesriigiga, selle eraldiste määr, eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate fondide toetuse summa **või vastavalt artikli 4 lõike 1 kolmandale lõigule antud summa**, eraldiste moodustamise etapp ning tulenev tingimuslike kohustuste summa, mis tuleb katta asjaomase liikmesriigi antud kompensatsioonitagatisega;

- b) liikmesriigi strateegia, mis hõlmab finantstooteid ja nende minimaalset finantsvõimendust, geograafilist hõlmavust, sealhulgas vajaduse korral piirkondlikku hõlmavust, projektiliike, investeerimisperioodi ning kui see on kohaldatav, lõplike vahendite saajate ja rahastamiskõlblike vahendajate kategooriaid;
- c) artikli 15 lõike 1 neljanda lõigu kohaselt esitatud võimalik rakenduspartner või võimalikud rakenduspartnerid ja komisjoni kohustus teavitada asjaomast liikmesriiki valitud rakenduspartnerist või -partneritest;
- d) eelarve jagatud täitmise alla **kuuluvatest fondidest või artikli 4 lõike 1 kolmanda lõigu kohaselt eraldatud summadest antav toetus** InvestEU nõustamiskeskusele;
- e) kohustused esitada liikmesriigile aastaaruanded, sealhulgas asjakohaste näitajate kohta, mis on seotud partnerluslepingus, programmis, ÜPP strateegiakavas **või taaste- ja vastupidavuskavades** sätestatud poliitikaeesmärkidega ja millele on osutatud osaluslepingus;
- f) sätted, mis käsitlevad ELi tagatise osaga seotud tasu liikmesriigi osa raames;
- g) kombineerimine ELi osa vahenditega vastavalt artikli 9 lõikele 2, sealhulgas kihilise struktuurina, et saavutada parem riskikate.

4. Komisjon rakendab osaluslepinguid rakenduspartneritega artikli 17 kohaselt sõlmitud tagatislepingute ja nõustamispartneritega artikli 25 lõike 1 teise lõigu kohaselt sõlmitud nõustamislepingute kaudu.

Kui üheksa kuu jooksul alates osaluslepingu sõlmimisest ei ole tagatislepingut sõlmitud, siis osalusleping kas lõpetatakse või seda pikendatakse vastastikusel kokkuleppel. Kui üheksa kuu jooksul alates osaluslepingu sõlmimisest ei ole osaluslepingu summa ühe või mitme tagatislepingu kaudu kulukohustustega täielikult kaetud, siis summat muudetakse vastavalt. Kasutamata eraldised, mis on seotud summadega, mis liikmesriigid eraldasid vastavalt sätetele, mis käsitlevad ERDFi, ESFi+, Ühtekuuluvusfondi ja EMFAFi kasutamist programmi „InvestEU“ kaudu, mis on ette nähtud ühissätete määrusega 2021-2027, või sätetele, mis käsitlevad EAFRD-i kasutamist programmi „InvestEU“ kaudu, mis on ette nähtud ÜPP strateegiakavade määrusega, võetakse uuesti kasutusele vastavalt nimetatud määrustele. Kasutamata eraldised, mis on seotud liikmesriigi poolt vastavalt käesoleva määruse artikli 4 lõike 1 kolmandale lõigule eraldatud summadega, makstakse liikmesriigile tagasi.

Kui *tagatislepingut ei ole nõuetekohaselt rakendatud* ajavahemiku jooksul, mis on kindaks määratud sätetes, mis käsitlevad ERDFi, ESFi+, Ühtekuuluvusfondi ja EMFAFi kasutamist programmi „InvestEU“ kaudu, mis on ette nähtud ühissätete määrusega 2021-2027, või sätetes, mis käsitlevad EAFRD-i kasutamist programmi „InvestEU“ kaudu, mis on ette nähtud ÜPP strateegiakavade määrusega, **või, juhul kui tagatisleping on seotud käesoleva määruse artikli 4 lõike 1 kolmanda lõigu kohaselt antud summadega, asjaomases osaluslepingus määratud ajavahemiku jooksul**, siis osaluslepingut muudetakse. Kasutamata eraldised, mis on seotud summadega, mis liikmesriigid eraldasid vastavalt sätetele, mis käsitlevad ERDFi, ESFi+, Ühtekuuluvusfondi ja EMFAFi kasutamist programmi „InvestEU“ kaudu, mis on ette nähtud ühissätete määrusega 2021-2027, või sätetele, mis käsitlevad EAFRD-i kasutamist programmi „InvestEU“ kaudu, mis on ette nähtud ÜPP strateegiakavade määrusega, võetakse uuesti kasutusele vastavalt nimetatud määrustele. Kasutamata eraldised, mis on seotud liikmesriigi poolt vastavalt käesoleva määruse artikli 4 lõike 1 kolmandale lõigule eraldatud summadega, makstakse liikmesriigile tagasi.

5. Osaluslepingu kohaselt liikmesriigi osa raames antava ELi tagatise eraldiste tegemisel kohaldatakse järgmisi reegleid:

- a) pärast käesoleva määruse lõike 3 punktis a osutatud eraldiste moodustamise etappi kasutatakse eraldiste mis tahes aastaülejääki, mis on arvutatud osaluslepinguga ette nähtud eraldiste määra kohaselt nõutava eraldiste summa ja eraldiste tegeliku summa vahena, uuesti vastavalt sätetele, mis käsitlevad ERDFi, ESFi+, Ühtekuuluvusfondi ja EMFAFi kasutamist programmi „InvestEU“ kaudu, mis on ette nähtud ühissätete määrusega 2021-2027, või sätetele, mis käsitlevad EAFRDi kasutamist programmi „InvestEU“ kaudu, mis on ette nähtud ÜPP strateegiakavade määrusega;
- b) erandina finantsmääruse artikli 213 lõikest 4 ei anna pärast käesoleva artikli lõike 3 punktis a osutatud eraldiste moodustamise etappi tehtud eraldised liikmesriigi osa raames ELi tagatise osa kättesaadavuse ajal alust vahendite iga-aastaseks täiendamiseks;
- c) komisjon teavitab viivitamata liikmesriiki, kui liikmesriigi osa raames antud ELi tagatise osa realiseerimise tulemusel väheneb ELi tagatise selle osa eraldiste tase alla 20 % ELi algsetest eraldistest;
- d) kui liikmesriigi osa raames antud ELi tagatise selle osa eraldised jõuavad 10 %ni algsetest eraldistest, peab asjaomane liikmesriik tegema komisjoni nõudel finantsmääruse artiklis 212 osutatud ühisesse eraldisfondi eraldisi kuni 5 % ulatuses algsetest eraldistest.

6. *Artikli 4 lõike 1 kolmandas lõigus osutatud summade puhul määratakse aastaülejäädide ja lisavahendite haldamine pärast eraldiste moodustamise etappi kindlaks osaluslepingus.*

III PEATÜKK
KOMISJONI JA EIP GRUPI PARTNERLUS

Artikkel 11
Partnerluse ulatus

1. Komisjon ja EIP grupp seavad käesoleva määruse alusel sisse partnerluse, mille eesmärk on toetada programmi "InvestEU" rakendamist ning soodustada vahendite sidusat, kaasavat, täiendavat ja tõhusat kasutust. Käesoleva määruse kohaselt ja vastavalt lõikes 3 osutatud lepingutes täpsemini kindlaks määratud tingimustele teeb EIP grupp järgmist:
- a) rakendab artikli 13 lõikes 4 osutatud ELi tagatise osa;

- b) toetab InvestEU fondi ELi osa ja, kui see on kohaldatav, siis liikmesriigi osa rakendamist, eelkõige sellega, et:
- i) aitab koos võimalike rakenduspartneritega koostada investeerimissuuniseid vastavalt artikli 8 lõikele 9, aitab koostada tulemustabelit vastavalt artiklile 22 ja muid dokumente, milles antakse praktilisi juhiseid InvestEU fondi kasutamiseks;
 - ii) määrab koos komisjoni ja võimalike rakenduspartneritega kindlaks riskihindamismetoodika ja riskide kindlaks tegemise süsteemi, mis on seotud rakenduspartnerite rahastamis- ja investeerimistoimingutega, et neid toiminguid saaks hinnata ühtse skaala alusel;
 - iii) hindab komisjoni taotlusel ja kokkuleppel asjaomase võimaliku rakenduspartneriga tema süsteeme ja annab nende süsteemide kohta sihipäraselt tehnilist nõu, kui seda on vaja järelduste tõttu, milleni jõuti selle võimaliku rakenduspartneri kavandatud finantstoodete rakendamise sambapõhise hindamise auditi käigus, ja sellises ulatuses, mida on nende järelduste kohaselt vaja;

- iv) esitab mittesiduva arvamuse pangandusalaste aspektide kohta, eelkõige finantsriski ja finantstingimuste kohta, mis on seotud ELi tagatise selle osaga, mis tuleb eraldada rakenduspartnerile (v.a EIP grupp), nagu see on määratletud selle rakenduspartneriga sõlmitavas tagatislepingus;
- v) teeb komisjoniga kokkulepitud eeldustel finantsriski ja koondportfellilt teenitava tasu kohta simulatsioone ja koostab prognoose;
- vi) mõeldab koondportfelli finantsriski ja esitab koondportfelli kohta finantsaruandeid ning
- vii) osutab komisjoni taotlusel ja rakenduspartneri nõusolekul komisjonile käesoleva artikli lõike 3 punktis b osutatud lepingus sätestatud restruktureerimis- ja sissenõudmisteenusel kooskõlas artikli 17 lõike 2 punktiga g, kui rakenduspartner ei ole asjaomase tagatislepingu alusel toimuva restruktureerimise ja sissenõudmise eest enam vastutav;

- c) võib liikmesriigi tugipanga või finantseerimisasutuse taotlusel pakkuda talle artikli 25 lõike 2 punktis h osutatud suutlikkuse suurendamist ja muid teenuseid, mis on seotud ELi tagatisega toetatavate finantstoodete rakendamisega;
- d) seoses InvestEU nõustamiskeskusega
 - i) eraldatakse talle artikli 25 osutatud nõustamisalgatuste ja käesoleva punkti alapunktis ii osutatud operatiivülesannete jaoks artikli 4 lõikes 3 osutatud rahastamispaketist kuni **300 000 000** euro suurune summa;
 - ii) nõustab ta komisjoni ja täidab lõike 3 punktis c osutatud lepingus sätestatud operatiivülesandeid, tehes järgmist:
 - toetab komisjoni InvestEU nõustamiskeskuse kavandamisel, loomisel ja töös;

- hindab nõustamistoe taotlusi, mis komisjoni arvates ei kuulu olemasolevate nõustamisalgatuste alla, selleks et toetada komisjoni eraldamisotsust seoses artikli 25 lõike 2 punktis a määratletud keskse kontaktpunkti kaudu saadud nõustamistaotlustega;
- toetab liikmesriikide tugipankasid ja finantseerimisasutusi artikli 25 lõike 2 punktis h osutatud suutlikkuse suurendamise kaudu, et suurendada nende nõustamissuutlikkust nõustamisalgatustes osalemiseks, kui pank või finantseerimisasutus seda taotleb;
- sõlmib komisjoni ja võimaliku nõustamispartneri taotlusel ning EIP grupi nõusolekul nõustamispartneritega komisjoni nimel lepinguid nõustamisalgatuste elluviimiseks.

EIP grupp tagab, et esimese lõigu punkti d alapunktis ii osutatud EIP ülesandeid täidetakse täiesti sõltumatult tema rollist nõustamispartnerina.

Komisjon teeb esimese lõigu punkti b alapunktis iv osutatud EIP grupi arvamuse järelduste põhjal rakenduspartneriga vastavalt vajadusele koostööd. Komisjon annab EIP grupile oma otsusest teada.

2. Pangandusalane teave, mille komisjon edastab EIP grupile vastavalt lõike 1 esimese lõigu punkti b alapunktide ii, iv, v ja vi alusel, hõlmab ainult teavet, mida EIP grupil on nende alapunktide kohaste kohustuste täitmiseks tingimata vaja. Komisjon määrab tihedas dialoogis EIP grupi ja võimalike rakenduspartneritega kindlaks selle pangandusalase teabe laadi ja ulatuse, võttes arvesse ELi tagatise usaldusväärse finantsjuhtimise nõudeid, rakenduspartneri õigustatud huve seoses tundliku äriteabega ja EIP grupi vajadusi, et täita nimetatud alapunktide kohaseid kohustusi.

3. Partnerluse tingimused sätestatakse lepingutes, sealhulgas:
- a) artikli 13 lõikes 4 osutatud ELi tagatise osa andmise ja rakendamise puhul:
 - i) komisjoni ja EIP grupi vahelises tagatislepingus või
 - ii) eraldi tagatislepingutes komisjoni ning EIP ja EIP põhikirja artikli 28 lõike 1 kohaselt asutatud tütarettevõtjate või muude üksuste vahel vastavalt olukorrale;
 - b) komisjoni ja EIP grupi vahelises lepingus seoses lõike 1 esimese lõigu punktidega b ja c;
 - c) komisjoni ja EIP grupi vahelises lepingus InvestEU nõustamiskeskuse kohta;
 - d) EIP grupi ning liikmesriikide tugipankade ja finantseerimisasutuste vahel sõlmitud teenuselepingutes, mis puudutavad suutlikkuse suurendamist ja muid teenuseid, mis osutatakse kooskõlas lõike 1 esimese lõigu punktiga c.

4. Ilma et see piiraks käesoleva määruse artikli 18 lõike 3 ja artikli 25 lõike 4 kohaldamist, peavad kulud, mis tekivad EIP grupil käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktides b ja c osutatud ülesannete täitmisel, vastama käesoleva artikli lõike 3 punktis b osutatud lepingu tingimustele ning neid võib katta ELi tagatisega seotud tagasimaksete või tulude arvelt või eraldiste arvelt kooskõlas finantsmääruse artikli 211 lõigetega 4 ja 5 või käesoleva määruse artikli 4 lõikes 3 osutatud rahastamispaketist, kusjuures EIP grupp peab neid kulusid põhjendama ja nende üldine ülemmäär on **7 000 000** eurot.
5. Kulud, mis tekivad EIP grupil lõike 1 esimese lõigu punkti d alapunktis ii osutatud operatiivülesannete täitmisel, kaetakse ja tasutakse täielikult lõike 1 esimese lõigu punkti d alapunktis i osutatud summast, kusjuures EIP grupp peab neid kulusid põhjendama ja nende üldine ülemmäär on **10 000 000** eurot.

Artikkel 12

Huvide konfliktid

1. EIP grupp võtab artiklis 11 osutatud partnerluse raames kõik vajalikud meetmed ja ettevaatusabinõud, et vältida huvide konflikte teiste rakenduspartneritega, sealhulgas moodustab ta artikli 11 lõike 1 esimese lõigu punkti b alapunktides iii–vi osutatud ülesannete täitmiseks spetsiaalse sõltumatu töörühma. Selle töörühma suhtes kehtivad ranged konfidentsiaalsusnormid, mida kohaldatakse ka töörühmast lahkunud rühmaliikmetele.
2. EIP grupp ja teised rakenduspartnerid teatavad komisjonile viivitamata igast olukorrast, kus huvide konflikt on olemas või tõenäoliselt tekib. Kahtluse korral teeb komisjon kindlaks, kas esineb huvide konflikt, ja teavitab EIP gruppi oma järeldusest. Huvide konflikti korral võtab EIP grupp vajalikud meetmed. EIP grupp teavitab juhatust nendest meetmetest ja nende tulemustest.
3. EIP grupp võtab InvestEU nõustamiskeskuse rakendamisel vajalikud ettevaatusabinõud, et vältida olukordi, kus huvide konflikt võib tekkida, eelkõige seoses artikli 11 lõike 1 esimese lõigu punkti d alapunktis ii osutatud operatiivülesannetega, mida ta täidab komisjoni toetamiseks. Huvide konflikti korral võtab EIP grupp vajalikud meetmed.

IV PEATÜKK ELI TAGATIS

Artikkel 13 ELi tagatis

1. ELi tagatis antakse rakenduspartneritele tagasivõtmatu, tingimusteta ja nõudmisel väljamakstava tagatisena vastavalt finantsmääruse artikli 219 lõikele 1 ja seda hallatakse vastavalt finantsmääruse X jaotisele eelarve kaudse täitmise korras.
2. ELi tagatise eest makstav tasu on seotud finantstoodete omaduste ja riskiprofiiliga, võttes arvesse aluseks olevate rahastamis- ja investeerimistoimingute laadi ning finantstoodete poliitikaeesmärkide täitmist.

Kui see on piisavalt põhjendatud finantstoote poliitikaeesmärkide laadi tõttu ja seetõttu, et finantstooted peavad sihtrühma kuuluvate lõplike vahendite saajate jaoks taskukohased olema, võib lõpliku vahendite saaja jaoks rahastamiskulusid vähendada või rahastamistingimusi parandada, vähendades ELi tagatise eest makstavat tasu või kattes vajaduse korral rakenduspartneril tekkinud tasumata halduskulud liidu eelarvest, eeskätt:

- a) kui halvenenud finantsturutingimused takistaksid rahastamis- või investeerimistoimingu elluviimist turupõhise hinnakujunduse alusel või
- b) kui see on vajalik rahastamis- ja investeerimistoimingute hoogustamiseks sektorites või piirkondades, kus esineb märkimisväärne turutõrge või mitteoptimaalne investeerimisolukord, või investeerimisplatvormide loomise hõlbustamiseks;

Teises lõigus osutatud ELi tagatise eest makstavat tasu võib vähendada või rakenduspartneril tekkinud tasumata halduskulusid katta vaid ulatuses, mis ei mõjuta oluliselt InvestEU tagatise eraldisi.

ELi tagatise eest makstava tasu vähendamisest saavad täielikult kasu lõplikud vahendite saajad.

- 3. Finantsmääruse artikli 219 lõikes 4 sätestatud tingimust kohaldatakse igale rakenduspartnerile portfelliga seotult.

4. 75 % ELi osas antavast ELi tagatisest, millele on osutatud artikli 4 lõike 1 esimeses lõigus ja mille suurus on **19 614 232 554** eurot, antakse EIP grupile. EIP grupi rahalise osaluse kogusumma on **4 903 558 139** eurot. See osalus antakse sellisel viisil ja vormis, millega hõlbustatakse InvestEU fondi rakendamist ja artikli 15 lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamist.
5. Ülejäänud 25 % ELi osa raames antavast ELi tagatisest antakse teistele rakenduspartneritele, kelle rahaline osalus määratakse kindlaks tagatislepingutes.
6. Antakse endast parim, et investeerimisperioodi lõpuks oleks hõlmatud ulatuslik sektorite ja piirkondade ring ja ära hoitud ülemäärane sektoripõhine või geograafiline kontsentratsioon. Need pingutused hõlmavad stiimuleid väiksematele või vähemkeerukatele liikmesriikide tugipankadele ja finantseerimisasutustele, millel on suhteline eelis tänu oma kohalikele esindustele, teadmistele ja investeerimisoskustele. Komisjon töötab nimetatud pingutuste toetamiseks välja ühtse lähenemisviisi.

7. Käesoleva määruse artikli 4 lõike 2 esimeses lõigus osutatud ELi tagatise toetus antakse määruse (EL) 2020/2094 artikli 3 lõikes 6 sätestatud tingimustel. Muudel juhtudel võidakse ELi tagatise toetust anda käesoleva määrusega hõlmatud rahastamis- ja investeerimistoimingutele investeerimisperioodiks, mis lõpeb 31. detsembril 2027.

Artikli 4 lõike 2 esimeses lõigus osutatud ELi tagatisega seotud lepingud rakenduspartneri ning lõpliku vahendite saaja või finantsvahendaja või artikli 16 lõike 1 punktis a osutatud muu üksuse vahel allkirjastatakse hiljemalt ühe aasta jooksul pärast seda, kui rakenduspartner on asjaomase rahastamis- või investeerimistoimingu heaks kiitnud. Muudel juhtudel allkirjastatakse lepingud rakenduspartneri ning lõpliku vahendite saaja või finantsvahendaja või artikli 16 lõike 1 punktis a osutatud muu üksuse vahel 31. detsembriks 2028.

Artikkel 14

Kõlblikud rahastamis- ja investeerimistoimingud

1. InvestEU fond toetab üksnes selliseid rahastamis- ja investeerimistoiminguid, mis:
 - a) vastavad finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punktides a–e sätestatud tingimustele, eelkõige seoses turutõrgete, mitteoptimaalsete investeerimisolukordade ja täiendavusega, nagu on sätestatud finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punktides a ja b ning käesoleva määruse V lisas, ja kui see on asjakohane, kaasavad maksimaalselt erasektori investeeringuid vastavalt finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punktile d;
 - b) aitavad kaasa liidu poliitikaeesmärkide saavutamisele ja kuuluvad asjaomase poliitikaharu raames tehtavate rahastamis- ja investeerimistoimingute puhul kõlblikesse valdkondadesse vastavalt käesoleva määruse II lisale;
 - c) ei toeta rahaliselt käesoleva määruse V lisa B jaos esitatud väljajäetud tegevusi ning
 - d) on kooskõlas investeerimissuunistega.

2. Lisaks projektidele, mis toimuvad liidus või ülemeremaal või -territooriumil, mis on liikmesriigiga seotud vastavalt ELi toimimise lepingu II lisas sätestatule, võib InvestEU fondist toetada *rahastamis- ja investeerimistoimingute kaudu* järgmisi projekte ja tegevusi ■ :

- a) ühes või mitmes liikmesriigis asuvate või asutatud üksuste osalusel toimuvad projektid, mis ulatuvad ühte või mitmesse kolmandasse riiki, sealhulgas ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid, Euroopa naabruspoliitikas osalevad riigid, Euroopa Majanduspiirkonna riigid või Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni kuuluvad riigid, või ülemeremaal või -territooriumile, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu II lisas, või assotsieerunud kolmandasse riiki, olenemata sellest, kas kõnealustes kolmandates riikides või ülemeremaades või -territooriumidel on olemas partner või mitte;
- b) rahastamis- ja investeerimistoimingud artiklis 5 osutatud kolmandates riikides, kes osalevad konkreetses finantstootes.

3. InvestEU fond võib toetada rahastamis- ja investeerimistoiminguid, millega antakse rahalisi vahendeid lõplikele vahendite saajatele, kes on õigussubjektid, mis on asutatud mis tahes järgmistes riikides või järgmistel territooriumitel:
- a) liikmesriik või liikmesriigiga seotud ülemeremaa või -territoorium, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu II lisas;
 - b) kolmas riik, mis on programmiga „InvestEU“ ühinenud kooskõlas artikliga 5;
 - c) lõike 2 punktis a osutatud kolmas riik, kui see on asjakohane;
 - d) muud kolmandad riigid, kui seda on vaja projekti rahastamiseks punktis a, b või c osutatud riigis või territooriumil.

■

Artikkel 15

Rakenduspartnerite (v.a EIP grupp) valimine

1. Komisjon valib rakenduspartnerid (v.a EIP grupp) kooskõlas finantsmääruse artikliga 154.

Rakenduspartnerid võivad moodustada rühma. Rakenduspartner võib olla ühe või mitme rühma liige.

ELi osa puhul peavad kõlblikud vastaspooled olema väljendanud oma huvi artikli 13 lõikes 5 osutatud ELi tagatise osa vastu.

Liikmesriigi osa puhul võib asjaomane liikmesriik esitada huvi väljendanud vastaspoolte hulgast rakenduspartneriks ühe või mitu vastaspoolt. Asjaomane liikmesriik võib rakenduspartneriks esitada ka EIP grupi ja sõlmida omal kulul EIP grupiga lepingu, et pakkuda artiklis 11 loetletud teenuseid.

Kui asjaomane liikmesriik rakenduspartnerit ei esita, toimib komisjon vastavalt käesoleva lõike kolmandale lõigule ja valib rakenduspartnerid nende kõlblike vastaspoolte seast, kes suudavad teha rahastamis- ja investeerimistoiminguid asjaomastes geograafilistes piirkondades.

2. Rakenduspartnerite valimisel tagab komisjon, et InvestEU fondi finantstoodete portfell vastab järgmistele eesmärkidele:
 - a) maksimeerida artiklis 3 sätestatud eesmärkide hõlmavust;
 - b) maksimeerida ELi tagatise mõju rakenduspartneri eraldatud omavahendite kaudu;
 - c) kaasata maksimaalselt erasektori investeeringuid, kui see on asjakohane;
 - d) edendada innovatiivseid finants- ja riskilahendusi, et käsitleda turutõrkeid ja mitteoptimaalseid investeerimisolukordi;

- e) tagada geograafiline hajutatus ELi tagatise järkjärgulise andmise kaudu ning võimaldada väiksemate projektide rahastamist;
 - f) tagada piisav riskide hajutatus.
3. Rakenduspartnerite valimisel võtab komisjon arvesse ka järgmist:
- a) liidu eelarve võimalik kulu ja tulu;
 - b) rakenduspartneri suutlikkus täielikult täita finantsmääruse artikli 155 lõigete 2 ja 3 nõudeid seoses maksustamise vältimise, maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise, rahapesu, terrorismi rahastamise ja koostööd mittetegevate jurisdiktsioonidega.
4. Rakenduspartneriks võib valida riiklikke tugipankasid ja finantseerimisasutusi, kui need vastavad käesolevas artiklis sätestatud nõuetele.

Artikkel 16

Kõlblikud rahastamisliigid

1. ELi tagatist võib kasutada rakenduspartnerite pakutava järgmist liiki rahastamise riski katmiseks:
 - a) laenud, tagatised, edasitagatised, kapitalituru instrumendid, mis tahes muud liiki rahastamis- või krediitkvaliteedi parandamise instrumendid, sealhulgas allutatud võlainstrumendid, omakapitali- või kvaasiomakapitali investeeringud, mis antakse otseselt või kaudselt finantsvahendajate, fondide, investeerimisplatvormide või muude vahendite kaudu lõplikele vahendite saajatele;
 - b) rakenduspartneri poolt teisele finantseerimisasutusele antavad rahalised vahendid või tagatised, mis võimaldavad viimasel pakkuda punktis a osutatud rahastust.

ELi tagatisega katmiseks antakse, omandatakse või emiteeritakse artikli 14 lõikes 1 osutatud rahastamis- ja investeerimistoimingute toetuseks käesoleva lõike esimese lõigu punktides a ja b osutatud rahastamisvahendeid, kui rakenduspartner on andnud rahastamist vastavalt rakenduspartneri allkirjastatud või sõlmitud rahastamislepingule või tehingule pärast tagatislepingu allkirjastamist ja leping ei ole lõppenud või seda ei ole tühistatud.

2. Fondide või muude vahendusstruktuuride kaudu tehtavaid rahastamis- ja investeerimistoiminguid toetatakse ELi tagatisega vastavalt sätetele, mis kehtestatakse investeerimissuunistega, isegi kui selline struktuur investeerib väikse osa oma investeeritud summadest väljapoole liitu ja artikli 14 lõikes 2 osutatud kolmandatesse riikidesse või investeerib väikse osa oma investeeritud summadest muudesse varadesse kui käesoleva määruse kohaselt kõlblikud varad.

Artikkel 17 Tagatislepingud

1. Komisjon sõlmib iga rakenduspartneriga tagatislepingu ELi tagatise andmise kohta kuni summani, mille määrab kindlaks komisjon.

Kui rakenduspartnerid moodustavad rühma, sõlmitakse komisjoni ja iga rühma kuuluva rakenduspartneri või rühma nimel tegutseva ühe rakenduspartneri vahel üksainus tagatisleping.

2. Tagatisleping sisaldab järgmist:

- a) rakenduspartneri antava rahalise toetuse summa ja tingimused;
- b) selliste rahaliste vahendite või tagatiste tingimused, mille rakenduspartner annab teisele rakendamises osalevale õigussubjektile, kui see on asjakohane;
- c) üksikasjalikud nõuded ELi tagatise andmise kohta vastavalt artiklile 19, sealhulgas eri liiki rahastamisvahendite portfelli kaetus ja vastavad sündmused, mis võivad tingida ELi tagatise võimaliku realiseerimise;
- d) tasu riski võtmise eest, mis jaotatakse proportsionaalselt liidu ja rakenduspartneri vastava osakaaluga riskide võtmisel või mida on vähendatud piisavalt põhjendatud juhtudel vastavalt artikli 13 lõikele 2;
- e) maksetingimused;

- f) rakenduspartneri kohustus nõustuda komisjoni ja investeringute komitee otsustega seoses ELi tagatise kasutamisega kavandatud rahastamis- või investeerimistoimingu jaoks, ilma et see piiraks rakenduspartneri õigust teha otsus ilma ELi tagatiseta kavandatava rahastamis- või investeerimistoimingu kohta;
- g) sätted ja menetlused, mis on seotud nõuete sissenõudmisega, mis usaldatakse rakenduspartnerile;
- h) finants- ja tegevusaruannete esitamine ning seire ELi tagatisega rahastamis- ja investeerimistoimingute üle;
- i) peamised tulemusnäitajad, eelkõige seoses ELi tagatise kasutamisega, artiklites 3, 8 ja 14 sätestatud eesmärkide ja kriteeriumide täitmisega ning erakapitali kaasamisega;
- j) kui see on asjakohane, sätted ja menetlused seoses segarahastamistoimingutega;
- k) muud asjaomased sätted, mis vastavad finantsmääruse artikli 155 lõike 2 ja X jaotise nõuetele;
- l) asjakohaste mehhanismide olemasolu erainvestorite võimalike probleemide lahendamiseks.

3. Samuti nähakse tagatislepinguga ette, et liidule ettenähtud tasu käesolevas määruse kohastest rahastamis- ja investeerimistoimingutest kantakse üle pärast ELi tagatise realiseerimise tõttu tehtud maksete mahaarvamist.
4. Samuti nähakse tagatislepinguga ette, et rakenduspartnerile tasumisele kuuluvad ELi tagatisega seotud summad arvatakse maha selliste tasude, tulude ja tagasimaksete kogusummast, mille rakenduspartner peab liidule maksma seoses käesoleva määruse kohaste rahastamis- ja investeerimistoimingutega. Kui see summa ei ole piisav, et katta summat, mis tuleb rakenduspartnerile maksta vastavalt artikli 18 lõikele 3, kaetakse puuduolev summa ELi tagatise jaoks ette nähtud eraldistest.
5. Kui tagatisleping on sõlmitud liikmesriigi osa raames, võib sellega ette näha asjaomaste liikmesriikide või piirkondade esindaja osalemise tagatislepingu rakendamise seires.

Artikkel 18

ELi tagatise kasutamise nõuded

1. ELi tagatise andmiseks peab jõustuma asjaomase rakenduspartneriga sõlmitud tagatisleping.
2. Rahastamis- ja investeerimistoimingud kaetakse ELi tagatisega üksnes juhul, kui need vastavad käesolevas määruses ja asjaomastes investeerimissuunistes sätestatud kriteeriumidele ning kui investeringute komitee on jõudnud järeldusele, et need täidavad ELi tagatise saamise tingimusi. Selle eest, et rahastamis- ja investeerimistoimingud vastavad käesolevas määruses ja asjaomastes investeerimissuunistes sätestatud nõuetele, vastutavad rakenduspartnerid.

3. Komisjon ei pea seoses ELi tagatisega kaetud rahastamis- ja investeerimistoimingute rakendamisega maksma rakenduspartnerile mingeid halduskulusid või -tasusid, välja arvatud juhul, kui rakendatava finantstoote poliitikaeesmärkide laad ja pakutava rahastuse taskukohasus sihtrühma kuuluvate lõplike vahendite saajate jaoks või pakutava rahastuse liik võimaldavad rakenduspartneril komisjonile põhjendada piisavalt erandi vajalikkust. Selliste kulude katmine liidu eelarvest peab piirduma summaga, mis on tingimata vajalik asjaomaste rahastamis- ja investeerimistoimingute tegemiseks, ning seda võib teha ainult sel määral, mil kulud ei ole kaetud rakenduspartnerite poolt asjaomaste rahastamis- ja investeerimistoimingute tulemusel saadud tuludega. Tasude kord sätestatakse tagatislepingus ning see peab olema kooskõlas käesoleva määruse artikli 17 lõike 4 ja finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punkti g sätetega.
4. Lisaks võib rakenduspartner kasutada ELi tagatist sissenõudmiskulude asjakohase osa katteks vastavalt artikli 17 lõikele 4, välja arvatud juhul, kui need arvatakse maha sissenõutud summast.

Artikkel 19

ELi tagatise ulatus ja tingimused

1. Tasu riski võtmise eest jaotatakse liidu ja rakenduspartneri vahel proportsionaalselt vastavalt nende osale riski võtmisel seoses rahastamis- ja investeerimistoimingute portfelli või asjakohasel juhul üksikute rahastamis- ja investeerimistoimingutega. ELi tagatise eest makstavat tasu võib artikli 13 lõikes 2 osutatud piisavalt põhjendatud juhtudel vähendada.

Rakenduspartneril peab olema ELi tagatisega toetatava rahastamis- ja investeerimistoimingu suhtes enda asjakohane riskipositsioon, välja arvatud juhul, kui rakendatava finantstoote poliitikaeesmärgid on sellist laadi, et rakenduspartneril ei ole võimalik oma riskivõtmisvõimega mõistlikul viisil sellesse tootesse panustada.

2. ELi tagatis katab:

- a) artikli 16 lõike 1 punktis a osutatud võlatoodete puhul:
 - i) põhisumma ja kõik intressid ja summad, mis kuuluvad tasumisele rakenduspartnerile, kuid kes neid ei saa vastavalt rahastamistoimingu tingimustele enne makseviivituse tekkimist;
 - ii) restruktureerimiskahjum;

- iii) kahjum, mis on tingitud muude vääringute kui euro kõikumistest turgudel, kus pikaajalise riskimaandamise võimalused on piiratud;
- b) artikli 16 lõike 1 punktis a osutatud omakapitali- või kvaasiomakapitali investeringute puhul: investeeritud summad ja nendega seotud rahastamiskulud ning muude vääringute kui euro kõikumisest tingitud kahjum;
- c) artikli 16 lõike 1 punktis b osutatud rakenduspartneri poolt teisele finantseerimisasutusele antavate rahaliste vahendite või tagatiste puhul: kasutatud summad ja nendega seotud rahastamiskulud.

Esimese lõigu punkti a alapunkt i kohaldamisel käsitatakse allutatud laenu puhul tasumise edasilükkamist, vähendatud makset või nõutavat väljumist makseviivituseks.

3. Kui liit teeb ELi tagatise realiseerimise tulemusel rakenduspartnerile makse, kantakse liidule üle rakenduspartneri asjaomased õigused, mis on seotud ELi tagatisega kaetud rahastamis- või investeerimistoimingutega, sel määral, mil need õigused on jätkuvalt olemas.

Rakenduspartner jätkab ülekantud summadega seotud nõuete sissenõudmist liidu nimel ja maksab sissenõutud summadest liidule tagasi.

V PEATÜKK
JUHTIMINE

Artikkel 20
Nõuandekogu

1. Komisjonile ja artikli 21 kohaselt loodud juhatusel annab nõu nõuandekogu (edaspidi „nõuandekogu“).
2. Nõuandekogu püüab tagada soolise tasakaalu ning selle koosseisu kuulub:
 - a) üks esindaja iga rakenduspartneri puhul;
 - b) üks esindaja igast liikmesriigist;
 - c) Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee nimetatud üks ekspert;
 - d) Regioonide Komitee nimetatud üks ekspert.
3. Nõuandekogu eesistuja on komisjoni esindaja. EIP grupi määratud esindaja on ase-eesistuja.

Nõuandekogu kohtub korrapäraselt ja vähemalt kaks korda aastas eesistuja nõudmisel.

4. Nõuandekogu:
- a) annab komisjonile ja juhatusele nõu käesoleva määruse alusel kasutatavate finantstoodete väljatöötamise kohta;
 - b) annab komisjonile ja juhatusele nõu seoses turuarengute, turutingimuste, turutõrgete ja mitteoptimaalsete investeerimisolukordadega;
 - c) vahetab arvamusi seoses turul toimuvaga ja jagab parimaid tavasid.
5. Komisjon nimetab esimesed nõuandekogu liikmed, kes esindavad rakenduspartnereid (v.a EIP gruppi) pärast seda, kui on võimalike rakenduspartneritega konsulteerinud. Nende ametiaja pikkus on üks aasta.
6. Liikmesriikide esindajate koosolekuid korraldatakse eraldi formaadis samuti vähemalt kaks korda aastas ja neid juhatab komisjon.

7. Nõuandekogu ja lõikes 6 osutatud liikmesriikide esindajate koosolekud võivad anda juhatusele kaalumiseks soovitusi programmi „InvestEU“ rakendamise ja toimimise kohta.
8. Nõuandekogu koosolekute üksikasjalikud protokollid avaldatakse nii kiiresti kui võimalik pärast seda, kui nõuandekogu on need kinnitanud.

Komisjon kehtestab nõuandekogu töökorra ja juhib nõuandekogu sekretariaadi tööd. Et nõuandekogu saaks täita oma ülesandeid, tehakse talle kättesaadavaks kogu asjakohane dokumentatsioon ja teave.

9. Nõuandekogus esindatud liikmesriikide tugipangad ja finantseerimisasutused valivad endi seast rakenduspartnerite (v.a EIP grupp) esindajad artikli 21 kohaselt loodud juhatusse. Liikmesriikide tugipangad ja finantseerimisasutused püüavad saavutada juhatuses tasakaalustatud esindatuse vastavalt suurusele ja geograafilisele asukohale. Valitud esindajad esindavad kõigi muude rakenduspartnerite kui EIP grupi kokkulepitud ühist seisukohta.

Artikkel 21

Juhatus

1. Programmi „InvestEU“ jaoks luuakse juhatus (edaspidi „juhatus“). Juhatus koosneb neljast komisjoni esindajast, kolmest EIP grupi esindajast ja kahest rakenduspartnerite (v.a EIP grupp) esindajast ning ühest eksperdist, kelle Euroopa Parlament nimetab hääleõiguseta liikmena. Euroopa Parlamendi poolt hääleõiguseta liikmena nimetatud ekspert ei küsi ega võta vastu juhiseid liidu institutsioonidelt, organitelt või asutustelt, ühegi liikmesriigi valitsuselt ega muudelt avalik-õiguslikelt või eraõiguslikelt organitelt ning on oma tegevuses täiesti sõltumatu. Ekspert täidab oma ülesandeid erapooletult ja programmi „InvestEU“ huve silmas pidades.

Juhatuse liikmed nimetatakse ametisse neljaks aastaks ja nende ametiaega võib ühe korra pikendada, välja arvatud muude rakenduspartnerite kui EIP grupi esindajad, kes nimetatakse ametisse kaheks aastaks.

2. Juhatus valib komisjoni esindajate hulgast neljaks aastaks esimehe, kelle ametiaega võib ühe korra pikendada. Esimees annab nõuandekogusse kuuluvatele liikmesriikide esindajatele programmi „InvestEU“ rakendamise ja toimimise kohta kaks korda aastas aru.

Juhatusse kuuluvate üksikasjalikud protokollid avaldatakse kohe, kui juhatus on need kinnitanud.

3. Juhatus:

- a) annab rakenduspartneritele strateegilisi ja praktilisi suuniseid, sealhulgas suuniseid finantstoodete väljatöötamise ning InvestEU fondi toimimiseks vajalike muude tööpõhimõtete ja menetluste kohta;
- b) võtab vastu riskide metoodilise raamistiku, mille komisjon on koostanud koostöös EIP grupi ja muude rakenduspartneritega;
- c) teeb järelevalvet programmi „InvestEU“ rakendamise üle;

- d) esitab kandidaatide nimekirja kohta enne kandidaadi artikli 24 lõike 2 kohast investeringute komiteesse valimist kõigi oma liikmete seisukohti kajastava arvamuse;
 - e) võtab vastu artikli 24 lõikes 4 osutatud investeringute komitee sekretariaadi töökorra;
 - f) võtab vastu investeerimisplatvormide tegevuse suhtes kohaldatavad normid.
4. Juhatus kasutab aruteludes konsensuslikku lähenemisviisi, võttes seega võimalikult suurel määral arvesse kõigi liikmete seisukohti. Kui liikmed ei suuda *oma seisukohti ühtlustada*, võetakse juhatuse otsused vastu tema hääleõiguslike liikmete kvalifitseeritud häälteenamusega, milleks on vähemalt seitse häält.

Artikkel 22
Tulemustabel

1. Luuakse näitajate tulemustabel (edaspidi „tulemustabel“), millega tagatakse, et investeeringute komitee hindab ELi tagatise kasutamise taotlusi rakenduspartnerite esitatud rahastamis- ja investeerimistoimingute tegemiseks sõltumatul, läbipaistval ja ühtlustatud viisil.
2. Rakenduspartnerid kannavad rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta tehtud ettepanekute andmed tulemustabelisse.
3. Tulemustabel hõlmab järgmisi elemente:
 - a) kavandatava rahastamis- või investeerimistoimingu kirjeldus;
 - b) kuidas aitab kavandatav rahastamis- või investeerimistoiming kaasa ELi poliitikaeesmärkide saavutamisele;
 - c) täiendavuse kirjeldus;
 - d) turutõrke või mitteoptimaalse investeerimisolukorra kirjeldus;
 - e) rakenduspartneri rahaline osalus ja tehniline panus;

- f) investeringu mõju;
 - g) rahastamis- või investeerimistoimingu finantsprofiil;
 - h) lisanäitajad.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 34 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse tulemustabeli lisaelemendid, sealhulgas üksikasjalikud reeglid rakenduspartnerite kasutatava tulemustabeli kohta.

Artikkel 23

Poliitikavastavuse kontroll

1. Komisjon kontrollib, kas muude rakenduspartnerite kui EIP kavandatud rahastamis- ja investeerimistoimingud on kooskõlas liidu õiguse ja poliitikaga.
2. Käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvaid EIP rahastamis- ja investeerimistoiminguid ei kaeta ELi tagatisega, kui komisjon avaldab EIP põhikirja artiklis 19 sätestatud menetluse raames eitava arvamuse.

Artikkel 24

Investeeringute komitee

1. InvestEU fondi jaoks luuakse täiesti sõltumatu investeeringute komitee (edaspidi „investeeringute komitee“). Investeeringute komitee:
 - a) vaatab läbi rahastamis- ja investeerimistoimingute ettepanekud, mille rakenduspartnerid on esitanud ELi tagatise saamiseks ja mis on läbinud käesoleva määruse artikli 23 lõikes 1 osutatud poliitikavastavuse kontrolli või on saanud EIP põhikirja artiklis 19 sätestatud menetluse raames pooltarvamuse; ning
 - b) kontrollib nende vastavust käesolevale määrusele ja asjaomastele investeerimissuunistele;
 - c) kontrollib, kas rahastamis- ja investeerimistoimingud, mida võiks toetada ELi tagatisega, vastavad kõigile asjakohastele nõuetele.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud ülesannete täitmisel pöörab investeerimiskomitee erilist tähelepanu finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punktis b ja käesoleva määruse V lisas sätestatud täiendavuse nõuetele ning finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punktis d sätestatud erainvesteeringute kogumise nõudele.

2. Investeeringute komitee tuleb kokku *neljas* erinevas koosseisus, mis vastavad artikli 8 lõikes 1 osutatud *neljale* poliitikaharule.

Igasse investeeringute komitee koosseisu kuuluvad kuus tasustatud väliseksperti. Ekspertid valib ja määrab ametisse komisjon juhatuse soovitusel. Ekspertid nimetatakse ametisse kuni neljaks aastaks ja nende ametiaega võib ühe korra pikendada. Neile maksab tasu liit. Komisjon võib juhatuse soovitusel otsustada investeeringute komitee tegevliikme ametiaega pikendada ilma käesolevas lõikes sätestatud menetlust kohaldamata.

Ekspertidel on suured asjakohased kogemused projektide struktureerimisel ja rahastamisel või VKEde või muude äriühingute rahastamisel.

Investeeringute komitee koosseis tagab, et tal on laialdased teadmised artikli 8 lõikes 1 osutatud poliitikaharudega hõlmatud sektoritest ja laialdased teadmised liidu geograafilistest turgudest ning et investeeringute komitee tervikuna on sooliselt tasakaalus.

Neli investeringute komitee liiget on investeringute komitee kõigi *nelja* koosseisu alalised liikmed. Vähemalt ühel alalisel liikmel peavad olema eksperditeadmised kestlike investeringute valdkonnas. Lisaks kuuluvad investeringute komitee *neljast* koosseisust igasse kaks eksperti, kellel on investeerimisalased kogemused vastava poliitikaharuga hõlmatud sektorites. Juhatus määrab investeringute komitee liikmed asjakohasesse koosseisu või asjakohasesse koosseisudesse. Investeringute komitee valib oma alaliste liikmete hulgast eesistuja.

3. Investeringute komitee tegevuses osaledes täidavad selle liikmed oma ülesandeid erapooletult ja üksnes InvestEU fondi huvides. Nad ei tohi küsida ega võtta vastu juhiseid rakenduspartneritelt, liidu institutsioonidelt, liikmesriikidelt ega üheltki teiselt avalik-õiguslikult või eraõiguslikult organilt.

Investeringute komitee kõikide liikmete elulookirjeldused ja huvide deklaratsioonid avalikustatakse ja neid ajakohastatakse. Investeringute komitee liikmed edastavad komisjonile ja juhatusele viivitamata kogu teabe, mida on vaja huvide konflikti puudumise pidevaks kontrollimiseks.

Juhatus võib soovitada komisjonil liikme ametist vabastada, kui see liige ei täida käesolevas lõikes sätestatud nõudeid, või muudel piisavalt põhjendatud juhtudel.

4. Investeeringute komiteed abistab käesoleva artikli kohases tegevuses sekretariaat. Sekretariaat on sõltumatu ja allub investeeringute komitee eesistujale. Sekretariaadi administratiivne asukoht on komisjonis. Sekretariaadi töökord tagab rakenduspartnerite ja vastavate juhtorganite vahelise teabe- ja dokumendivahetuse konfidentsiaalsuse. EIP grupp võib esitada oma ettepanekud rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta otse investeeringute komiteele ja annab neist teada sekretariaadile.

Dokumentide hulka, mille rakenduspartnerid peavad esitama, kuuluvad standardne taotlusvorm, artiklis 22 osutatud tulemustabel ja muud dokumendid, mida investeeringute komitee peab asjakohaseks, eelkõige turutõrke või mitteoptimaalse investeerimisolukorra kirjeldus ning see, kuidas seda rahastamis- või investeerimistoiminguga leevendatakse, samuti usaldusväärne hinnang, millega näidatakse rahastamis- või investeerimistoimingu täiendavust. Sekretariaat kontrollib rakenduspartnerite (v.a EIP grupi) esitatud dokumentide täielikkust. Investeeringute komitee võib paluda asjaomaselt rakenduspartnerilt rahastamis- või investeerimistoimingu ettepaneku kohta selgitusi, sealhulgas kutsuda asjaomase rakenduspartneri esindaja osalema kõnealust toimingut käsitlevas arutelus. Rakenduspartneri antud hinnangud projektide kohta ei ole investeeringute komitee jaoks rahastamis- või investeerimistoimingutele ELi tagatise andmisel siduvad.

Investeeringute komitee kasutab rahastamis- või investeerimistoimingute ettepanekute hindamisel ja kontrollimisel artiklis 22 osutatud tulemustabelit.

5. Investeeringute komitee järeldused võetakse vastu kõigi liikmete lihthäälteenamusega, tingimusel et see lihthäälteenamus hõlmab vähemalt ühte mittealalist liiget sellele poliitikaharule vastavast koosseisust, mille all ettepanek tehakse. Häälte võrdse jagunemise korral on otsustavaks investeeringute komitee eesistuja hääl.

Investeeringute komitee järeldused, millega kiidetakse heaks ELi tagatise andmine rahastamis- või investeerimistoimingutele, on avalikult kättesaadavad ja sisaldavad heakskiitmise põhjendusi ning toiminguid käsitlevat teavet, eelkõige toimingute kirjeldust, teavet projektiarendajate või finantsvahendajate isikute ning toimingute eesmärkide kohta. Järeldustes viidatakse ka tulemustabelist tulenevale üldhinnangule.

Asjaomane tulemustabel tehakse üldsusele kättesaadavaks pärast rahastamis- või investeerimistoimingu, või kui see on asjakohane, allprojekti allkirjastamist.

Teise ja kolmanda lõigu kohaselt üldsusele kättesaadavaks tehtav teave ei või sisaldada tundlikku äriteavet ega isikuandmeid, mida vastavalt liidu andmekaitseenormidele ei tohi avalikustada. Komisjon edastab investeringute komitee järelduste tundlikku äriteavet sisaldavad osad Euroopa Parlamendile ja nõukogule taotluse korral, järgides seejuures rangeid konfidentsiaalsusnõudeid.

Kaks korda aastas esitab investeringute komitee Euroopa Parlamendile ja nõukogule loetelu kõigist eelneva kuue kuu jooksul tehtud investeringute komitee järeldustest ja nendega seoses avaldatud tulemustabelid. Kõnealune loetelu hõlmab ka otsuseid, millega keelduti ELi tagatise andmisest. Neile otsustele kohaldatakse rangeid konfidentsiaalsusnõudeid.

Investeringute komitee sekretariaat teeb investeringute komitee järeldused asjaomasele rakenduspartnerile kiiresti kättesaadavaks.

Investeeringute komitee sekretariaat registreerib keskses andmehoidlas kogu teabe, mis on seotud investeeringute komiteele esitatud rahastamis- ja investeerimistoimingute ettepanekutega ning investeeringute komitee poolt nende kohta tehtud järeldustega.

6. Kui investeeringute komiteel palutakse kiita heaks ELi tagatise kasutamine rahastamis- või investeerimistoimingu puhul, mis on vahend, programm või struktuur, millel on allprojektid, hõlmab kõnealune heakskiit allprojekte, välja arvatud juhul, kui investeeringute komitee otsustab jätta endale õiguse kiita need heaks eraldi. Investeeringute komiteel ei ole õigust kiita eraldi heaks allprojekte, mille suurus on alla 3 000 000 euro.
7. Kui investeeringute komitee peab seda vajalikuks, võib ta esitada komisjonile kõik investeerimissuuniste kohaldamise või tõlgendamisega seotud praktilised küsimused.

■

VI PEATÜKK INVESTEU NÕUSTAMISKESKUS

Artikkel 25

InvestEU nõustamiskeskus

1. Komisjon loob InvestEU nõustamiskeskuse. InvestEU nõustamiskeskus annab nõustamistuge investeerimisprojektide kindlakstegemiseks, ettevalmistamiseks, arendamiseks, struktureerimiseks, hankimiseks ja rakendamiseks ning aitab suurendada projektiarendajate ja finantsvahendajate suutlikkust rakendada rahastamis- ja investeerimistoiminguid. Selline toetus võib hõlmata projekti elutsükli või toetatava üksuse rahastamise mis tahes etappi.

Komisjon sõlmib EIP grupi ja muude võimalike nõustamispartneritega nõustamislepingud ning teeb neile ülesandeks käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud nõustamistoe andmise ja lõikes 2 osutatud teenuste osutamise. Komisjon võib rakendada ka nõustamisalgatusi, sealhulgas sõlmides selleks lepinguid välise teenusepakkujatega. Komisjon loob InvestEU nõustamiskeskusele keskse kontaktpunkti ja jaotab nõustamistoe taotlused nendega tegelemiseks kohaste nõustamisalgatuste vahel. Komisjon, EIP grupp ja muud nõustamispartnerid teevad tihedat koostööd, et tagada kogu liidus toetuse tõhusus, koostoime ja tulemuslik geograafiline hõlmavus, võttes kohaselt arvesse olemasolevaid struktuure ja tööd.

Nõustamisalgatused on kättesaadavad iga artikli 8 lõikes 1 osutatud poliitikaharu raames, hõlmates asjaomase poliitikaharu sektoreid. Lisaks pakutakse nõustamisalgatusi sektoriülese komponendi raames.

2. InvestEU nõustamiskeskus teeb eelkõige järgmist:

- a) tagab keskse kontaktpunkti, mida juhib ja haldab komisjon, et abistada ametiasutusi ja projektiarendajaid projektide arendamisel InvestEU nõustamiskeskuse raames;
- b) levitab ametiasutustele ja projektiarendajatele kogu kättesaadavat lisateavet investeerimissuuniste kohta, sealhulgas komisjoni esitatud teavet investeerimissuuniste kohaldamise või tõlgendamise kohta;
- c) aitab asjakohasel juhul projektiarendajatel arendada oma projekte nii, et need vastaksid artiklites 3 ja 8 sätestatud eesmärkidele ja artiklis 14 sätestatud kõlblikkuskriteeriumidele, ja hõlbustab *muu hulgas* üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide arendamist ja väikesemahuliste projektide koondamist, sealhulgas käesoleva lõike punktis f osutatud investeerimisplatvormide kaudu, tingimusel et selline abi ei mõjuta investeringute komitee järeldusi sellistele projektidele ELi tagatise andmise kohta;

- d) toetab meetmeid ja suurendab kohalikke teadmisi, et hõlbustada InvestEU fondi toetuse kasutamist kogu liidus, ja aitab võimaluse korral aktiivselt saavutada InvestEU fondi valdkondliku ja geograafilise hajutatuse eesmärki, toetades rakenduspartnereid võimalike rahastamis- ja investeerimistoimingute algatamisel ja arendamisel;
- e) hõlbustab koostööplatvormide loomist vastastikuseks teabevahetuseks ning andmete, oskusteabe ja parimate tavade jagamiseks, et toetada projektide väljatöötamist ja valdkonna arendamist;
- f) pakub ennetavat nõustamistuge investeerimisplatvormide, sealhulgas piiriüleste ja makropiirkondlike investeerimisplatvormide loomiseks ning selliste investeerimisplatvormide loomiseks, mis koondavad ühe või mitme liikmesriigi väikese või keskmise suurusega projektid teema või piirkonna järgi;
- g) toetab segarahastamist liidu eelarvest või muudest allikatest rahastatavate toetuste või rahastamisvahenditega, et tugevdada liidu rahastamisvahendite omavahelist koostoimet ja täiendavust ning maksimeerida programmi „InvestEU“ finantsvõimendust ja mõju;

- h) toetab suutlikkuse suurendamise meetmeid, et arendada organisatsioonilist suutlikkust, oskusi ja protsesse ning kiirendada organisatsioonide investeerimisvalmidust, et ametiasutused ja projektiarendajad saaksid koostada investeerimisprojektide loetelud, töötada välja rahastamismehhanismid ja investeerimisplatvormid ja juhtida projekte ning et finantsvahendajad saaksid rakendada rahastamis- ja investeerimistoiminguid selliste üksuste toetuseks, kellel on raskusi juurdepääsul rahastusele, sealhulgas toetades riskianalüüsi suutlikkuse arendamist või valdkondlike teadmiste täiendamist;
- i) pakub nõustamistuge idufirmadele, eriti kui nad püüavad kaitsta oma teadus- ja innovatsiooniinvesteeringuid intellektuaalomandiõiguste, näiteks patentide omandamisega.

3. InvestEU nõustamiskeskust saavad kasutada avaliku sektori ja erasektori projektiarendajad, sealhulgas VKEd ja idufirmad, ametiasutused ja liikmesriikide tugipangad ja finantseerimisasutused ning finants- ja muud vahendajad.

4. Komisjon sõlmib iga nõustamispartneriga nõustamislepingu ühe või mitme nõustamisalgatuse rakendamiseks. InvestEU nõustamiskeskus võib lõikes 2 osutatud teenuste eest nõuda tasu, et katta osa nende teenuste osutamise kuludest, välja arvatud riiklikele projektiarendajatele või mittetulundusühingutele osutatavate teenuste puhul, mis on tasuta, kui see on põhjendatud. Lõike 2 kohaste VKEdele osutatavate teenuste eest võetavad tasud võivad moodustada kõnealuste teenuste osutamisega seotud kuludest kuni ühe kolmandiku.
5. Lõikes 1 osutatud tegevuste elluviimiseks ja nõustamistoe andmise hõlbustamiseks tugineb InvestEU nõustamiskeskus komisjoni, EIP grupi ja muude nõustamispartnerite eksperditeadmistele.
6. Iga nõustamisalgatus hõlmab komisjoni ja nõustamispartneri vahelist kulude jagamise mehhanismi, välja arvatud juhul, kui komisjon piisavalt põhjendatud juhtudel, kui see on vajalik nõustamisalgatuse eripära tõttu ja kui kõigi nõustamispartnerite ühtne ja võrdne kohtlemine on tagatud, nõustub katma kõik nõustamisalgatuse kulud.

7. InvestEU nõustamiskeskus loob vajaduse korral kohaliku esinduse. Eelkõige luuakse kohalik esindus sellistes liikmesriikides või piirkondades, kellel on InvestEU fondi alla kuuluvate projektide arendamisel probleeme. InvestEU nõustamiskeskus aitab anda teadmisi edasi piirkondlikule ja kohalikule tasandile, et luua piirkondlik ja kohalik suutlikkus ja eksperditeadmised lõikes 1 osutatud nõustamistoe andmiseks, sealhulgas nõustamistoe andmiseks väikeste projektide rakendamiseks ja kaasamiseks.
8. Lõikes 1 osutatud nõustamistoe andmiseks ja nõustamistoe andmise hõlbustamiseks kohalikul tasandil teeb InvestEU nõustamiskeskus võimaluse korral koostööd liikmesriikide tugipankade ja finantseerimisasutustega ning tugineb nende eksperditeadmistele. Asjakohasel juhul sõlmitakse InvestEU nõustamiskeskuse raames liikmesriikide tugipankade ja finantseerimisasutustega koostöölepingud, vähemalt ühe liikmesriigi tugipanga või finantseerimisasutusega liikmesriigi kohta.

9. Asjakohasel juhul soovivad rakenduspartnerid projektide, eelkõige väikesemahuliste projektide arendajatel, kes taotlevad rahastamist, taotleda seoses oma projektidega InvestEU nõustamiskeskuse tuge, et asjakohasel juhul saaks projektide ettevalmistamist tõhustada ning hinnata, kas projekte saab ühendada.

Kui see on asjakohane, teavitavad rakenduspartnerid ja nõustamispartnerid projektarendajaid ka võimalusest lisada nende projektid artiklis 26 osutatud InvestEU portaali.

VII PEATÜKK INVESTEU PORTAAL

Artikkel 26 InvestEU portaal

1. Komisjon loob InvestEU portaali. InvestEU portaal on hõlpsasti ligipääsetav ja kasutajasõbralik projektide andmebaas, kust saab asjakohast teavet kõikide projektide kohta.

2. InvestEU portaal pakub projektiarendajatele kanalit, mille kaudu muuta investoritele nähtavaks projektid, mille jaoks nad rahastamist soovivad. Projektide lisamine InvestEU portaali ei mõjuta otsuseid selliste projektide lõpliku valiku kohta, millele antakse toetust käesoleva määruse või mõne teise liidu rahastamisvahendi raames, ega otsuseid avalik-õigusliku rahastamise kohta. InvestEU portaalis on loetletud üksnes need projektid, mis on kooskõlas liidu õiguse ja poliitikaga.
3. Komisjon edastab liidu õiguse ja poliitikaga kooskõlas olevad projektid asjaomastele rakenduspartneritele. Kui see on asjakohane ja kui nõustamisalgatus on olemas, edastab komisjon sellised projektid ka InvestEU nõustamiskeskusele.
4. Rakenduspartnerid vaatavad läbi projektid, mis kuuluvad nende geograafilisse ulatusse ja tegevusvaldkonda.

VIII PEATÜKK

ARUANDEKOHUSTUS, SEIRE, ARUANDLUS, HINDAMINE JA KONTROLL

Artikkel 27

Aruandekohustus

1. Euroopa Parlamendi või nõukogu taotluse korral annab juhatuse esimees taotluse esitanud institutsioonile aru InvestEU fondi tulemustest, osaledes muu hulgas Euroopa Parlamendis toimuval kuulamisel.
2. Juhatuse esimees vastab Euroopa Parlamendi või nõukogu poolt InvestEU fondile esitatud küsimustele kas suuliselt või kirjalikult viie nädala jooksul alates küsimuse saamisest.

Artikkel 28
Seire ja aruandlus

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud programmi „InvestEU“ üld- ja erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest, on esitatud III lisas.
2. Tulemusaruannete süsteemiga tagatakse, et programmi „InvestEU“ rakendamise ja selle tulemuste seireks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigel ajal ning need võimaldavad riski- ja tagatisportfelli piisavat seiret. Selleks kehtestatakse rakenduspartneritele, nõustamispartneritele ja muudele liidu rahaliste vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded, nagu see on asjakohane.
3. Komisjon annab programmi „InvestEU“ rakendamise kohta aru vastavalt finantsmääruse artiklitele 241 ja 250. Kooskõlas finantsmääruse artikli 41 lõikega 5 esitatakse aastaaruandes teave programmi rakendamise taseme kohta, hinnates seda programmi eesmärkide ja tulemusnäitajate alusel. Selleks esitab iga rakenduspartner igal aastal teabe, mida on vaja, et komisjon saaks täita oma aruandluskohustusi, sealhulgas teabe ELi tagatise toimimise kohta.

4. Iga rakenduspartner esitab iga kuue kuu järel komisjonile aruande käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta, jaotatuna ELi ja liikmesriigi osa vahel, kui see on asjakohane. Iga rakenduspartner esitab liikmesriigi osa puudutava teabe ka liikmesriigile, kelle osa ta rakendab. Aruandes hinnatakse, kas ELi tagatise kasutamise nõuded on täidetud ja käesoleva määruse III lisas osutatud peamised tulemusnäitajad saavutatud. Aruanne sisaldab samuti statistilisi, finants-, tegevus- ja raamatupidamisandmeid iga rahastamis- või investeerimistoimingu kohta ning oodatavate rahavoogude hinnanguid osa, poliitikaharu ja InvestEU fondi tasandil. Kord aastas hõlmab EIP grupi ja asjakohasel juhul muude rakenduspartnerite aruanne ka teavet käesoleva määrusega hõlmatud rahastamis- ja investeerimistoimingute tegemisel tekkinud investeerimistakistuste kohta. Aruanded peavad sisaldama teavet, mille rakenduspartnerid peavad esitama finantsmääruse artikli 155 lõike 1 punkti a kohaselt.

5. Programmi „InvestEU“ eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhusa hindamise tagamiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakte III lisa muutmiseks seoses näitajatega, kui seda peetakse vajalikuks, ning täiendada käesolevat määrust seire- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega.

Artikkel 29

Hindamine

1. Programmi „InvestEU“ hindamised toimuvad nii, et nende tulemusi saaks õigel ajal kasutada otsustamisprotsessis.

2. Komisjon esitab 30. septembriks 2024 Euroopa Parlamendile ja nõukogule sõltumatu vahehindamise aruande programmi „InvestEU“ ja eelkõige ELi tagatise kasutamise, artikli 11 lõike 1 esimese lõigu punktide b ja c kohaste EIP grupi kohustuste täitmise, artikli 13 lõigetes 4 ja 5 sätestatud ELi tagatise jaotamise, InvestEU nõustamiskeskuse rakendamise, artikli 11 lõike 1 esimese lõigu punkti d alapunktis i sätestatud eelarveeraldiste ja artikli 8 lõike 8 kohta. Eelkõige peab hindamine näitama, kuidas on rakenduspartnerite ja nõustamispartnerite kaasamine programmi „InvestEU“ rakendamisse aidanud saavutada programmi „InvestEU“ eesmärke ning ELi poliitikaeesmärke, eriti seoses toetatud rahastamis- ja investeerimistoimingute lisaväärtuse ning geograafilise ja valdkondliku tasakaaluga. Hindamise käigus hinnatakse ka artikli 8 lõike 5 kohase kestlikkuskontrolli kohaldamist ja artikli 8 lõike 1 punktis c osutatud VKEde poliitikaharu raames VKEdele keskendumist.
3. Programmi „InvestEU“ rakendamise lõpus, kuid mitte hiljem kui 31. detsembril 2023, esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule programmi „InvestEU“ ja eelkõige ELi tagatise kasutamise kohta sõltumatu lõpphindamise aruande.

4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.
5. Rakenduspartnerid ja nõustamispartnerid aitavad kaasa hindamistele, mida komisjon teeb vastavalt lõigetele 2 ja 3, ja esitavad selleks vajalikku teavet.
6. Vastavalt finantsmääruse artikli 211 lõikele 1 vaatab komisjon iga kolme aasta järel finantsmääruse artiklis 250 osutatud aastaaruandes läbi käesoleva määruse artikli 4 lõikes 1 sätestatud eraldiste määra sobivuse ELi tagatisega kaetud rahastamis- ja investeerimistoimingute tegeliku riskiprofiliga. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas käesoleva määruse artikliga 34, et käesolevat määrust muuta, kohandades kõnealuse läbivaatamise alusel käesoleva määruse artikli 4 lõikes 1 sätestatud eraldiste määra kuni 15 %.

Artikkel 30

Auditid

Liidu rahaliste vahendite kasutamise auditid, mille on teinud isik või üksus, sealhulgas isik või üksus, keda liidu institutsioonid või asutused ei ole selleks volitanud, on finantsmääruse artikli 127 kohase üldise kindluse aluseks.

Artikkel 31

Liidu finantshuvide kaitse

Kui kolmas riik osaleb programmis „InvestEU“ rahvusvahelise lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel või muu õigusakti alusel, annab kolmas riik vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja kontrollikoja vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. OLAFi puhul hõlmavad need õigused õigust korraldada juurdusi, sealhulgas teha kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, nagu on sätestatud määruses (EL, Euratom) nr 883/2013.

IX PEATÜKK
LÄBIPAISTVUS JA NÄHTAVUS

Artikkel 32

Teave, teabevahetus ja avalikustamine

1. Rakenduspartnerid ja nõustamispartnerid märgivad ära liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad liidu rahastamise nähtavuse eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.

Esimese lõigu nõuete kohaldamisel **küberturvalisuse ning** kaitse- ja kosmosesektori projektide suhtes järgitakse konfidentsiaalsus- või saladuse hoidmise kohustusi.

2. Rakenduspartnerid ja nõustamispartnerid annavad lõplikele vahendite saajatele, sealhulgas VKEdele, programmi „InvestEU“ toetuse olemasolust teada, või kohustavad muid finantsvahendajaid teavitama selliseid lõplikke vahendite saajaid kõnealusest toetusest, esitades selle teabe asjaomases programmi „InvestEU“ toetuse lepingus selgelt nähtaval viisil, eelkõige VKEde puhul, et suurendada üldsuse teadlikkust ja parandada nähtavust.

3. Komisjon rakendab programmi „InvestEU“ raames võetud meetmete ja saavutatud tulemustega seotud teabe- ja teavitamismeetmeid. Programmile „InvestEU“ eraldatud rahaliste vahenditega panustatakse samuti liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisse oma institutsioonilistes sõnumites niivõrd, kuivõrd need prioriteetid on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

X PEATÜKK

EUROOPA LIIDU OSALEMINE EUROOPA INVESTEERIMISFONDI KAPITALI SUURENDAMISES

Artikkel 33

Osamine EIFi kapitali suurendamises

Lisaks osalusele EIFis 3. detsembri 2020. aasta seisuga märgib liit EIFis kuni 853 osakut, millest igäühe nimiväärtus on 1 000 000 eurot nii, et tema suhteline kapitaliosalus jääb tasemele, mis on samaväärne 3. detsembri 2020. aasta tasemega. Osakute märkimine ja osakute sissemakstud osa ja ülekursi eest kuni 375 000 000 euro tasumine toimub vastavalt tingimustele, mille EIFi üldkoosolek kinnitab enne 31. detsembril 2021. Sellest tulenev märgitud, kuid sissemaksmata osa käesoleva artikli alusel omandatud osakutest ei tohi ületada 682 400 000 eurot.

XI PEATÜKK
ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 34

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel. Kui delegeeritud õigusaktid puudutavad EIP grupi ja muude rakenduspartnerite poolt läbi viidavaid või nende osalusega tegevusi, konsulteerib komisjon enne kõnealuste delegeeritud õigusaktide koostamist EIP grupi ja muude võimalike rakenduspartneritega.
2. Artikli 8 lõikes 9, artikli 22 lõikes 4, artikli 28 lõikes 5 ja artikli 29 lõikes 6 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2028. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne nimetatud kuupäeva. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 8 lõikes 9, artikli 22 lõikes 4, artikli 28 lõikes 5 ja artikli 29 lõikes 6 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses märgitud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses märgitud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 8 lõike 9, artikli 22 lõike 4, artikli 28 lõike 5 ja artikli 29 lõike 6 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 35

Üleminekusätted

1. Erandina finantsmääruse artikli 209 lõike 3 esimesest ja **neljandast** lõigust võib käesoleva määruse IV lisas osutatud programmide raames kehtestatud rahastamisvahenditega seotud tulusid, tagasimakseid ja sissenõutud summasid kasutada käesoleva määruse kohase ELi tagatise eraldisteks, võttes arvesse asjakohaseid eelarvet käsitlevaid sätteid, mis on sätestatud avaliku sektori laenurahastu määruses 2021-2027.
2. Erandina finantsmääruse artikli 213 lõike 4 punktist a võib määrusega (EL) 2015/1017 ette nähtud ELi tagatise eraldiste ülejääki kasutada käesoleva määruse kohase ELi tagatise eraldisteks, võttes arvesse asjakohaseid eelarvet käsitlevaid sätteid, mis on sätestatud avaliku sektori laenurahastu määruses 2021-2027.
3. Määruse (EL) 2020/2094 artikli 2 lõike 2 punktis c osutatud **6 074 000 000** euro (jooksevhindades) suurust summat kasutatakse:
 - (a) käesoleva määruse kohase ELi tagatise eraldisteks summas **5 930 000 000** eurot (jooksevhindades), lisaks finantsmääruse artikli 211 lõike 4 esimeses lõigus osutatud vahenditele;

- (b) käesoleva määruse *VI* ja *VII* peatükis sätestatud meetmete ja määruse (EL) 2020/2094 artikli 1 lõike 3 teises lauses osutatud meetmete rakendamiseks summas **142 500 000** eurot (jooksevhindades), kui kõnealuse määruse artikli 3 lõigetest 4 ja 8 ei tulene teisiti.

Nimetatud summat käsitatakse vastavalt finantsmääruse artikli 21 lõikele 5 sihtotstarbelise välistuluna.

4. *Erandina käesoleva määruse artikli 16 lõike 1 teisest lõigust võib ELi tagatisega katta rahastamis- ja investeerimistoimingud, mille rakenduspartner on allkirjastanud või sõlminud ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni vastavate tagatislepingute allkirjastamiseni, tingimusel et need tehingud on märgitud tagatislepingus, läbivad käesoleva määruse artikli 23 lõikes 1 osutatud poliitikavastavuse kontrolli või saavad EIP põhikirja artiklis 19 sätestatud menetluse raames pooltarvamuse ning mõlemal juhul on investeringute komitee need koosõlas käesoleva määruse artikliga 24 heaks kiitnud.*

Artikkel 36

Määruse (EL) 2015/1017 muutmine

Määrusesse (EL) 2015/1017 lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 11a

EFSI portfelli kombineerimine muude portfelliga

Erandina käesoleva määruse artikli 11 lõikest 6 ja käesoleva määruse artikli 10 lõike 2 teisest lõigust võib ELi tagatis katta käesoleva määruse artikli 11 lõikes 6 osutatud kahjumi, mis on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 7 lõikes 1 osutatud kogu finantstoodetega toetatavate rahastamis- ja investeerimistoimingute portfelliga.“

** Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2021/..., millega luuakse Programm „InvestEU“ ning millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017 (ELT L ...).”*

⁺ ELT: Palun sisestada teksti käesoleva määruse number ning esitada joonealuses märkuses kõnealuse määruse kuupäev, number ja ELT avaldamisviide.

Artikkel 37

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

....

Euroopa Parlamendi nimel

Nõukogu nimel

president

eesistuja

I LISA

ELi tagatise summad erieesmärkide kaupa

Artikli 4 lõike 2 *neljandas* lõigus osutatud soovituslik jaotus finants- ja investeerimistoimingute puhul on järgmine:

- a) kuni **9 887 682 891** eurot artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud eesmärkide puhul;
- b) kuni **6 575 653 460** eurot artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud eesmärkide puhul;
- c) kuni **6 906 732 440** eurot artikli 3 lõike 2 punktis c osutatud eesmärkide puhul;
- d) kuni **2 782 241 282** eurot artikli 3 lõike 2 punktis d osutatud eesmärkide puhul.

■

II LISA

Rahastamis- ja investeerimistoimingute tegemiseks kõlblikud valdkonnad

■ Rahastamis- ja investeerimistoimingud ***võivad hõlmata strateegilisi investeeringuid, et toetada lõplikke vahendite saajaid, kelle tegevus on liidu jaoks strateegilise tähtsusega, võttes eriti arvesse rohe- ja digipööret, vastupanuvõime suurendamist ja strateegiliste väärtusahelate tugevdamist.***

■ Need ***võivad*** hõlmata üleeuroopalist huvi pakkuvaid tähtsaid projekte. ***Rahastamis- ja investeerimistoiminguid võidakse teha ühes või mitmes järgmises valdkonnas.***

- 1) energiasektori arendamine kooskõlas energialiidu prioriteetidega, sealhulgas energiavarustuskindlus ja puhtale energiale üleminek, ning kooskõlas kestliku arengu tegevuskava 2030 ja Pariisi kokkuleppe raames võetud kohustustega, eelkõige järgmistes valdkondades:
 - a) puhta ja säästva taastuvenergia ning muude ohutute ja säästvate heiteta ja vähese heitega energiaallikate ja -lahenduste tootmise, pakkumise ja kasutamise laiendamine;
 - b) energiatõhusus ja energiasääst, keskendudes nõudluse vähendamisele nõudluse juhtimise ja hoonete renoveerimise kaudu;
 - c) taastuvenergia taristu arendamine, arukamaks muutmine ja nüüdisajastamine, eelkõige energia salvestamise tehnoloogiate, liikmesriikide elektrivõrkude vastastikuse sidumise ja arukate võrkude osas, seda nii ülekande- kui ka jaotustasandil;

- d) uuenduslike heiteta ja vähese heitega soojusvarustussüsteemide arendamine ning elektri ja soojuse koostootmine;
 - e) ■ biokütuste, biomassi ja alternatiivkütuste, sealhulgas kõigi transpordiliikide kütuste tootmine ja nendega varustamine kooskõlas ■ direktiivi (EL) 2018/2001 eesmärkidega; ■
 - f) süsinikdioksiidi kogumise taristu ning tööstusprotsessides, bioenergiajaamades ja tootmisrajatistes säilitamise taristu, et liikuda energiasüsteemi ümberkujundamise suunas, **ning**
 - g) ***füüsiline või virtuaalne elutähtis taristu, sealhulgas elutähtsaks tunnistatud taristuelemendid ning sellise elutähtsa taristu kasutamiseks vajalik maa ja kinnisvara ning elutähtsa taristu käitamiseks ja hooldamiseks vajalike kaupade ja teenuste pakkumine.***
- 2) säästva ja ohutu transpordi taristu ja liikuvuslahenduste, seadmete ja innovatiivsete tehnoloogiate arendamine kooskõlas liidu transpordiprioriteetidega ja Pariisi kokkuleppe raames võetud kohustustega, eelkõige järgmistes valdkondades:

- a) projektid, millega toetatakse üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) taristu arendamist, sealhulgas taristu hooldust ja ohutust, TEN-T linnatranspordisõlmi, mere- ja siseveesadamaid, lennujaamu, mitmeliigilisi terminale ja selliste mitmeliigiliste terminalide ühendamist TEN-T võrkudega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1315/2013³⁰ osutatud telemaatilisi rakendusi;
- b) TEN-T taristuprojektid, milles on ette nähtud vähemalt kahe eri transpordiliigi, eelkõige mitmeliigilise kaubaveo terminalide ja reisijateveeosõlmede kasutamine;
- c) aruka ja säästva linnaliikuvuse projektid, mis on suunatud vähese heitega linnatranspordiliikidele, sealhulgas siseveeteede lahendustele ja uuenduslikele liikuvuslahendustele, mittediskrimineerivale juurdepääsetavusele, õhusaaste ja müra vähendamisele, energiatarbimise tõhustamisele, arukate linnade võrkudele, hooldusele, ohutuse suurendamisele ja õnnetuste vähendamisele (sealhulgas jalgratturite ja jalakäijate puhul);

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1315/2013 üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate liidu suuniste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 661/2010/EL (ELT L 348, 20.12.2013, lk 1).

- d) transpordiveeremi uuendamise ja moderniseerimise toetamine, et võtta kasutusele vähese heitega ja heiteta liikuvuslahendused, sealhulgas alternatiivkütuste kasutamine kõigi transpordiliikide sõidukites;
- e) raudteetaristu, muud raudteeprojektid, siseveeteede taristu, ühistranspordiprojektid ning meresadamad ja meremagistraalid;
- f) alternatiivkütuste taristu, sealhulgas elektrilaadimise taristu kõikidele transpordiliikidele;
- g) muud aruka ja säästva liikuvuse projektid, mis on suunatud järgmisele:
 - i) liiklusohutus;
 - ii) juurdepääsetavus;
 - iii) heite vähendamine või
 - iv) uute transporditehnoloogiate ja -teenuste arendamine ja kasutuselevõtmine, näiteks teenused, mis on seotud ühendatud ja autonoomsete transpordiliikide või integreeritud piletimüügisüsteemidega, ■

- h) projektid olemasoleva transporditaristu, sealhulgas TEN-T kiirteede hooldamiseks või ajakohastamiseks, kui see on vajalik liiklusohutuse suurendamiseks, säilitamiseks või parandamiseks, arukate transpordisüsteemide teenuste arendamiseks või taristu terviklikkuse ja standardite tagamiseks, ohutute parkimisalade ja -rajatiste, laadimispunktide ja alternatiivkütuste tanklate arendamiseks, **ning**
 - i) ***elutähtis taristu, sealhulgas elutähtsaks tunnistatud taristuelemendid ning sellise elutähtsa taristu kasutamiseks vajalik maa ja kinnisvara ning elutähtsa taristu käitamiseks ja hooldamiseks vajalike kaupade ja teenuste pakkumine.***
- 3) keskkond ja ressursid, eelkõige järgmistes valdkondades:
- a) vesi, sealhulgas joogiveevarustus ja kanalisatsioon, võrgu tõhusus, lekete vähendamine, heitvee kogumise ja töötlemise taristu, rannikutaristu ja muu veega seotud roheline taristu;
 - b) jäätmekäitlustaristu;
 - c) keskkonnaressursside haldamise ja kestlike tehnoloogiate valdkonna projektid ja ettevõtted;

- d) ökosüsteemide parandamine ja taastamine ning sellega seotud teenused, muu hulgas looduse ja bioloogilise mitmekesisuse suurendamise kaudu roheline ja sinine taristu projektide abil;
- e) kestlik linna- ja maapiirkondade ning rannikualade areng;
- f) kliimamuutustega seotud meetmed, kliimamuutustega kohanemine ja nende leevendamine, sealhulgas loodusõnnetuste ohu vähendamine;
- g) projektid ja ettevõtted, mis rakendavad ringmajandust, integreerides tootmisse ja toote elutsükklisse ressursitõhususe aspektid, sealhulgas esmaste ja teiseste toorainete kestlik tarne;
- h) süsinikdioksiidiheite oluline vähendamine energiamahukates tööstusharudes, sealhulgas uuenduslike vähese heitega tehnoloogiate tutvustamine ja kasutuselevõtt;
- i) energiatootmise ja -jaotusahela CO₂ heite vähendamine, loobudes järk-järgult söe ja nafta kasutamisest ning
- j) projektid, millega edendatakse kestlikku kultuuripärandit.

- 4) digitaalse ühenduvuse *füüsilise või virtuaalse* taristu arendamine, eelkõige selliste projektide kaudu, millega toetatakse väga suure läbilaskevõimega digivõrkude kasutuselevõttu või 5G ühenduvust või parandatakse digitaalset ühenduvust ja juurdepääsetavust, eelkõige maapiirkondades ja äärealadel.
- 5) teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon, eelkõige järgmistes valdkondades:
- a) teadus- ja innovatsiooniprojektid, mis aitavad kaasa programmi „Euroopa horisont“ eesmärkide saavutamisele, sealhulgas teadustaristu ja teadusasutuste toetamine;
 - b) äriühinguprojektid, sealhulgas koolitus ning klastrite ja ärivõrgustike loomise edendamine;
 - c) näidisprojektid ja -programmid ning nendega seotud taristu, tehnoloogiate ja protsesside kasutuselevõtmine;
 - d) teadus- ja innovatsioonialased koostööprojektid teadusasutuste, teadus- ja innovatsiooniorganisatsioonide ning ettevõtete vahel; avaliku ja erasektori partnerlus ning kodanikuühiskonna organisatsioonid;
 - e) teadmus- ja tehnosiire;
 - f) teadusuuringud peamiste progressi võimaldavate tehnoloogiate ja nende tööstusrakenduste valdkonnas, sealhulgas uued ja kõrgtehnoloogilised materjalid, ning

- g) uued tõhusad ja kättesaadavad tervishoiutooted, sealhulgas *ravimite, meditsiiniseadmete, diagnostikavahendite ja uudsete ravimite ning uute antimikroobikumidega seotud teadus- ja arendustegevus, innovatsioon ja tootmine, samuti* uuenduslikud arendusprotsessid, milles välditakse loomkatseid.
- 6). digitehnoloogiate ja -teenuste, eelkõige selliste digitehnoloogiate ja -teenuste, *sealhulgas meedia, internetipõhiste teenuste platvormide ja turvalise digitaalse side* arendamine, kasutuselevõtmine ja laiendamine, mis aitavad kaasa digitaalse Euroopa programmi eesmärkide saavutamisele, eelkõige järgmistes valdkondades:
- a) tehisintellekt;
 - b) kvantitehnoloogia;
 - c) küberturvalisus ja võrgukaitsetaristu;
 - d) asjade internet;
 - e) plokiahel ja muud hajusraamatu tehnoloogiad;
 - f) kõrgema taseme digioskused;
 - g) robotika ja automatiseerimine;
 - h) fotoonika; ■

- i) muud uued digitehnoloogiad ja -teenused, mis aitavad kaasa liidu majanduse digiüleminekule ning digitehnoloogia, -teenuste ja -oskuste integreerimisele liidu transpordisektorisse, **ning**
 - j) ringlussevõtu- ja tootmisrajatise info- ja kommunikatsioonitehnoloogia komponentide ja seadmete tootmiseks liidus.**
- 7) rahaline toetus kuni 499 töötajaga üksustele, keskendudes eelkõige VKEdele ning väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele, eelkõige järgmistes valdkondades:
- a) käibekapitali ja investeeringute pakkumine;
 - b) riskirahastamine alates algetapist kuni laienemisetapini, et tagada nende tehnoloogiaalane juhtpositsioon uuenduslikes ja kestlikes sektorites, sealhulgas nende digiteerimis- ja innovatsioonivõimekuse suurendamise ning nende üleilmse konkurentsivõime kaudu;
 - c) töötajate poolt ettevõtte omandamiseks või töötajate ettevõttes osalemiseks rahaliste vahendite eraldamine.
- 8) kultuuri- ja loomesektor, kultuuripärand, meedia, audiovisuaalsektor, ajakirjandus ja press, eelkõige uute tehnoloogiate arendamise, digitehnoloogia kasutamise ning intellektuaalomandi õiguste tehnoloogilise haldamise kaudu.

- 9) turism.
- 10) tööstusobjektide (sealhulgas saastatud alade) taastamine ja parandamine kestliku kasutamise eesmärgil.
- 11) säästev põllumajandus, metsandus, kalandus, vesiviljelus ja muud laiema kestliku biomajanduse valdkonnad.
- 12) sotsiaalsed investeeringud, sealhulgas need, mis toetavad Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamist, eelkõige järgmistes valdkondades:
 - a) mikrorahastamine, eetiliste ja sotsiaalsete ettevõtete rahastamine ja sotsiaalmajandus;
 - b) oskuste nõudlus ja pakkumine;
 - c) haridus, koolitus ja nendega seotud teenused, sealhulgas täiskasvanutele;
 - d) sotsiaalne taristu, eelkõige:
 - i) kaasav haridus ja koolitus, sealhulgas alusharidus ja lapsehoid, nendega seotud haridustaristu ja -hooned, alternatiivne lapsehoid, üliõpilaselamud ja digiseadmed, mis on kõigile kättesaadavad;
 - ii) taskukohane sotsiaalmajutus³¹;
 - iii) tervishoid ja pikaajaline hooldus, sealhulgas kliinikud, haiglad, esmatasandi tervishoid, koduhooldusteenused ja kogukonnapõhine hooldus;

³¹ Taskukohast sotsiaalmajutust tuleb mõista nii, et see on mõeldud ebasoodsas olukorras olevatele isikutele või vähem soodsas olukorras olevatele ühiskonnarühmadele, kes piiratud maksevõime tõttu elavad väga halbades tingimustes või ei suuda hankida eluaset turutingimustel.

- e) sotsiaalne innovatsioon, sealhulgas innovatiivsed sotsiaalsed lahendused ja skeemid, mille eesmärk on edendada sotsiaalset mõju ja tulemusi punktides a–d ja f–j osutatud valdkondades;
 - f) sotsiaalse eesmärgiga kultuuritegevus;
 - g) soolise võrdõiguslikkuse edendamise meetmed;
 - h) vähekaitsstud, sealhulgas kolmanda riigi kodanike integreerimine;
 - i) uuenduslikud tervishoiulahendused, sealhulgas e-tervis, tervishoiuteenused ja uued ravimudelid;
 - j) puudega inimeste kaasamine ja juurdepääs.
- 13) kaitsetööstuse arendamine, et aidata kaasa liidu strateegilisele sõltumatusele, eelkõige järgmistes valdkondades:
- a) liidu kaitsetööstuse tarneahel, eelkõige VKEdele ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele rahalise toetuse andmise kaudu;
 - b) ettevõtted, kes osalevad kaitsevaldkonnas murrangulistes innovatsiooniprojektides ja on tihedalt seotud kahesuguse kasutusega tehnoloogiatega;

- c) kaitsesektori tarneahel osalemiseks koostööpõhistes kaitsealases teadus-ja arendusprojektides, sealhulgas Euroopa Kaitsefondi toetatavates projektides;
 - d) kaitsealane teadus- ja väljaõppetaristu.
- 14) kosmos, eelkõige kosmosesektori arendamine kooskõlas Euroopa kosmosestrateegia eesmärkidega, et:
- a) maksmeerida kasu liidu ühiskonnale ja majandusele;
 - b) edendada kosmosesüsteemide ja -tehnoloogiate konkurentsivõimet, suurendades eelkõige tarneahelate kaitstust;
 - c) toetada kosmosealast ettevõtlust, sealhulghas järgmise etapi arendustegevust;
 - d) edendada liidu sõltumatust ohutuks ja turvaliseks kosmosele juurdepääsuks, sealhulgas kahesuguse kasutusega seotud aspekte.
- 15) mered ja ookeanid sinise majanduse valdkonna projektide ja ettevõtete ning kestliku sinise majanduse rahastamispõhimõtete arendamise kaudu, eelkõige merendusettevõtluse ja -tööstuse, taastuva mereenergia ja ringmajanduse kaudu.

III LISA

Peamised tulemus- ja seirenäitajad

1. InvestEU fondist toetatud rahastuse maht (poliitikaharude kaupa)
 - 1.1 Allkirjastatud toimingute maht
 - 1.2 Kaasatud investeeringud
 - 1.3 Kaasatud erasektori rahalised vahendid
 - 1.4 Saavutatud võimendav ja mitmekordistav mõju
2. InvestEU fondist toetatud rahastuse geograafiline hõlmavus (jaotatuna poliitikaharude, riikide ja ühise statistiliste territoriaalüksuste liigituse (NUTS) 2. tasandi piirkondade kaupa)
 - 2.1 Toimingutega hõlmatud riikide (liikmesriigid ja kolmandad riigid) arv
 - 2.2 Toimingutega hõlmatud piirkondade arv
 - 2.3 Toimingute maht riikide (liikmesriigid ja kolmandad riigid) ja piirkondade kaupa

3. InvestEU fondist toetatud rahastamise mõju
- 3.1 Loodud või toetatud töökohtade arv
- 3.2 Kliimaeesmärkide saavutamist toetavad investeeringud, asjakohasel juhul poliitikaharude kaupa
- 3.3 Digiüleminekut toetavad investeeringud
- 3.4 Tööstuslikku üleminekut toetavad investeeringud
- 3.5 *Õiglast üleminekut toetavad investeeringud*
- 3.6 *Strateegilised investeeringud*
- *Elutähtsa taristu pakkumist toetavate toimingute arv ja maht*
 - *Küberturvalisuse valdkonnas ning kosmose- ja kaitsesektoris tehtavaid investeeringuid toetavate toimingute arv ja maht*

4. Kestlik taristu

- 4.1 Energia: loodud täiendav taastuenergia ning muu ohutu ja säästva heiteta ja vähese heitega energia tootmise võimsus (megavattides (MW))
- 4.2 Energia: parema energiatarbimisklassiga kodumajapidamiste ning avaliku sektori hoonete ja ärihoonete arv
- 4.3 Energia: projektide abil saavutatud hinnanguline energiasääst (kilovatt-tundides (kWh))
- 4.4 Energia: kasvuhoonegaaside aastase heite vähendamine/vältimine (CO₂-ekvivalenttonnides)
- 4.5 Energia: säästva energia taristu arendamise, arukamaks muutmise ja ajakohastamise tehtud investeeringute maht
- 4.6 Digivaldkond: täiendavad kodumajapidamised, ettevõtted või avalikud hooned, millel on lairibaühendus kiirusega vähemalt 100 Mbps, mida saab suurendada gigabitini, või loodud raadio-kohtvõrgu (Wi-Fi) levialade arv

4.7 Transport: eelkõige TEN-T raames kaasatud investeeringud

- piiriüleste ja puuduvate ühenduste projektide arv (sh TEN-T põhi- ja üldvõrku kuuluvate linnatranspordisõlmedega, piirkondlike piiriüleste raudteeühendustega, mitmeliigilise transpordi platvormidega, mere- ja siseveesadamatega, lennujaamade ühendustega ning raudtee-/maanteeterminalidega seotud projektid)
- selliste projektide arv, mis aitavad digiteerida transporti, eelkõige Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi (ERTMS), jõeteabesüsteemi (RIS), intelligentse transpordisüsteemi (ITS), laevaliikluse seire- ja teabesüsteemi (VTMIS) / e-merendusteenuste ja Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi (SESAR) kasutuselevõtu kaudu
- ehitatud või ajakohastatud alternatiivkütuse tanklate arv
- nende projektide arv, mis aitavad kaasa transpordi ohutuse suurendamisele

4.8 Keskkond: investeeringud, mis aitavad kaasa selliste kavade ja programmide rakendamisele, mis on ette nähtud liidu keskkonnaõigustikuga ja on seotud õhukvaliteedi, vee, jäätmete ja loodusega.

- 5. Teadusuuringud, innovatsioon ja digiteerimine
 - 5.1 Panus eesmärgi, et 3 % liidu sisemajanduse koguproduktist (SKP) investeeritakse teadus- ja arengutegevusse ning innovatsiooni
 - 5.2 Teadus- ja innovatsiooniprojektidega tegelevate toetatud ettevõtete arv suuruse kaupa
- 6. VKEd
 - 6.1 Toetatud ettevõtete arv suuruse kaupa (mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad ning väikesed keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad)
 - 6.2 Toetatud ettevõtete arv arenguetappide kaupa (varajane etapp, kasvuetapp, laienemisetapp)
 - 6.3 Toetatud ettevõtete arv liikmesriikide ja NUTS 2. tasandi piirkondade kaupa
 - 6.4 Toetatud ettevõtete arv sektorite kaupa Euroopa Liidu majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori (NACE) koodi alusel
 - 6.5 VKEde poliitikaharu raames VKEdele suunatud investeerimismaht protsentides

7. Sotsiaalvaldkonna investeeringud ja oskused

7.1 Sotsiaalne taristu: toetatud sotsiaalse taristu maht ja juurdepääsetavus sektorite kaupa: eluase, haridus, tervis, muud

7.2 Mikrorahastamine, sotsiaalsete ettevõtete rahastamine: mikrorahastuse saajate ja toetatud sotsiaalsete ettevõtete arv

7.3 Oskused: uusi oskusi omandavate või oskuste tunnustamist ja sertifitseerimist taotlevate isikute arv: ametlik haridus ja õpe

8. *InvestEU nõustamiskeskus*

8.1 Nõustamistoe andmiseks InvestEU nõustamiskeskuse kaasamise kordade arv sektorite ja liikmesriikide kaupa

IV LISA

Programm „InvestEU“ – varasemad rahastamisvahendid

A. Omakapitalipõhise rahastamise vahendid

- Euroopa tehnoloogiaedendusrahastu (ETF98): Nõukogu 19. mai 1998. aasta otsus 98/347/EÜ finantsabi meetmete kohta uuenduslikele ja töökohti loovatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele (VKEdele) – kasvu ja tööhõive initsiatiiv (EÜT L 155, 29.5.1998, lk 43);
- Tehnosiirde katseprojekt: Komisjoni otsus, millega võetakse vastu täiendav rahastamisotsus seoses ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraadi meetme „Kaupade siseturg ja valdkondliku poliitika põhimõtted“ rahastamisega 2007. aastal ning võetakse vastu raamotsus, mis käsitleb ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraadi ettevalmistava meetme „ELi rolli täitmine globaliseerivas maailmas“ ja nelja katseprojekti – „Erasmus noortele ettevõtjatele“, „Meetmed mikroettevõtete ja VKEde koostöö ja partnerluse edendamiseks“, „Tehnosiire“ ja „Euroopa turismi tippsihtkohad“ – rahastamist 2007. aastal;

- Euroopa tehnoloogiaedendusrahastu (ETF01): Nõukogu 20. detsembri 2000. aasta otsus 2000/819/EÜ ettevõtteid ja ettevõtlust, eelkõige väikseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKEsid) käsitleva mitmeaastase programmi kohta (2001–2005) (EÜT L 333, 29.12.2000, lk 84);
- Konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi suure kasvupotentsiaaliga ja uuenduslike VKEde rahastu (CIP GIF): Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta otsus nr 1639/2006/EÜ, millega kehtestatakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (2007–2013) (ELT L 310, 9.11.2006, lk 15);
- Euroopa ühendamise rahastu: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1316/2013, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu, muudetakse määrust (EL) nr 913/2010 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 680/2007 ja (EÜ) nr 67/2010 (ELT L 348, 20.12.2013, lk 129), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2015. aasta määrusega (EL) 2015/1017, mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi, Euroopa investeerimisnõustamise keskust ja Euroopa investeerimisprojektide portaali ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1291/2013 ja (EL) nr 1316/2013 – Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (ELT L 169, 1.7.2015, lk 1);

- COSME kasvuetapi omakapitalirahastu (COSME EFG): Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1287/2013, millega kehtestatakse ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programm (COSME) (2014–2020) ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1639/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 33);
- InnovFini omakapitalirahastu:
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1291/2013, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1982/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 104);
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1290/2013, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 osalemis- ja levitamiseeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1906/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 81);
 - Nõukogu 3. detsembri 2013. aasta otsus 2013/743/EL, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni 2014.–2020. aasta raamprogrammi „Horisont 2020“ rakendamise eriprogramm ning tunnistatakse kehtetuks otsused 2006/971/EÜ, 2006/972/EÜ, 2006/973/EÜ, 2006/974/EÜ ja 2006/975/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 965).

- EaSI suutlikkust suurendav investeerimisvahend: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1296/2013, millega luuakse Euroopa Liidu tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm (EaSI) ning muudetakse otsust nr 283/2010/EL, millega luuakse tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise Euroopa mikrokrediidirahastu „Progress“ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 238).

B. Tagatisvahendid

- VKEde tagatissüsteem 1998 (SMEG98): Nõukogu 19. mai 1998. aasta otsus 98/347/EÜ finantsabi meetmete kohta uuenduslikele ja töökohti loovatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele (VKEdele) – kasvu ja tööhõive initsiatiiv (EÜT L 155, 29.5.1998, lk 43);
- VKEde tagatissüsteem 2001 (SMEG01): Nõukogu 20. detsembri 2000. aasta otsus 2000/819/EÜ ettevõtteid ja ettevõtlust, eelkõige väikseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKEsid) käsitleva mitmeaastase programmi kohta (2001–2005) (EÜT L 333, 29.12.2000, lk 84);
- Konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi VKEde tagatissüsteem 2007 (CIP SMEG07): Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta otsus nr 1639/2006/EÜ, millega kehtestatakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (2007–2013) (ELT L 310, 9.11.2006, lk 15);

- Euroopa mikrokreididirahastu „Progress“ – tagatis (EPMF-G): Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. märtsi 2010. aasta otsus nr 283/2010/EL, millega luuakse tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise Euroopa mikrokreididirahastu „Progress“ (ELT L 87, 7.4.2010, lk 1);
- Riskijagamisrahastu riskijagamisvahend (RSI):
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsus nr 1982/2006/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007–2013) (ELT L 412, 30.12.2006, lk 1);
 - Nõukogu 19. detsembri 2006. aasta otsus 2006/971/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) rakendamise eriprogrammi „Koostöö“ (ELT L 400, 30.12.2006, lk 86);
 - Nõukogu 19. detsembri 2006. aasta otsus 2006/974/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) rakendamise eriprogrammi „Võimekus“ (ELT L 400, 30.12.2006, lk 299);

- Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi tagatisvahend: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1296/2013, millega luuakse Euroopa Liidu tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm (EaSI) ning muudetakse otsust nr 283/2010/EL, millega luuakse tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise Euroopa mikrokrediidirahastu „Progress“ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 238);
- COSME laenutagamisrahastu (COSME LGF): Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1287/2013, millega kehtestatakse ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programm (COSME) (2014–2020) ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1639/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 33);
- InnovFin Debt:
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1290/2013, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 osalemis- ja levitamiseeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1906/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 81);

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1291/2013, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1982/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 104);
- Nõukogu 3. detsembri 2013. aasta otsus 2013/743/EL, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni 2014.–2020. aasta raamprogrammi „Horisont 2020“ rakendamise eriprogramm ning tunnistatakse kehtetuks otsused 2006/971/EÜ, 2006/972/EÜ, 2006/973/EÜ, 2006/974/EÜ ja 2006/975/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 965);
- Kultuuri- ja loomesektori tagatisvahend (CCS GF): Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1295/2013, millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2014–2020) ning tunnistatakse kehtetuks otsused nr 1718/2006/EÜ, nr 1855/2006/EÜ ja nr 1041/2009/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 221);

- Üliõpilaste õppelaenu tagamise rahastu (SLGF): Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1288/2013, millega luuakse „Erasmus+“: liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm ning tunnistatakse kehtetuks otsused nr 1719/2006/EÜ, nr 1720/2006/EÜ ja nr 1298/2008/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 50);
 - Energiatõhususe erarahastamisvahend (PF4EE): Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1293/2013, millega luuakse keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE) ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 614/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 185).
- C. Riskijagamisvahendid
- Riskijagamisrahastu (RSFF): Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsus nr 1982/2006/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007–2013) (ELT L 412, 30.12.2006, lk 1);

- InnovFin:
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1291/2013, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1982/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 104);
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1290/2013, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 osalemis- ja levitamiseeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1906/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 81);
- Euroopa ühendamise rahastu võlainstrument (CEF DI): Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1316/2013, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu, muudetakse määrust (EL) nr 913/2010 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 680/2007 ja (EÜ) nr 67/2010 (ELT L 348 20.12.2013, lk 129);
- Looduskapitali rahastamisvahend (NCFF): Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1293/2013, millega luuakse keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE) ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 614/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 185).

D. Sihtotstarbelised investeerimisvahendid

- Euroopa mikrokrediidirahastu „Progress“ – Fonds commun de placement – fonds d'investissement spécialisé (EPMF FCP-FIS): Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. märtsi 2010. aasta otsus nr 283/2010/EL, millega luuakse tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise Euroopa mikrokrediidirahastu „Progress“ (ELT L 87, 7.4.2010, lk 1);
- Marguerite:
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 680/2007, millega kehtestatakse ühenduse rahalise toetuse andmise üldeeskirjad üleeuroopaliste transpordi- ja energiavõrkude valdkonnas (ELT L 162, 22.6.2007, lk 1);
 - Komisjoni 25. veebruari 2010. aasta otsus C(2010)0941 Euroopa Liidu osalemise kohta Euroopa energeetika, kliimamuutuste ja infrastruktuuride 2020. aasta investeerimisfondis (nn Marguerite'i fond);
- Euroopa Energiatõhususe Fond (EEEEF): Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1233/2010, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 663/2009, millega luuakse abikava majanduse elavdamiseks ühenduse finantsabi andmisega energeetikaprojektidele (ELT L 346, 30.12.2010, lk 5).

V LISA

Turutõrked, mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad, täiendavus ja välja jäetud tegevused

A. Turutõrked, mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad ja täiendavus

Vastavalt finantsmääruse artiklile 209 käsitletakse ELi tagatise abil turutõrkeid või mitteoptimaalseid investeerimisolukordi (finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punkt a) ning tagatakse täiendavus, vältides muudest avaliku või erasektori allikatest saada võidava toetuse ja investeeringu asendamist (finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punkt b).

Selleks et järgida finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punkte a ja b, peavad ELi tagatise hõlmatud rahastamis- ja investeerimistoimingud vastama punktides 1 ja 2 sätestatud nõuetele.

1. Turutõrked ja mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad

Finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punktis a osutatud turutõrgete või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade käsitlemiseks peab rahastamis- ja investeerimistoimingutega seotud investeeringutel olema üks järgmistest tunnustest:

- a) pakub olemuselt avalikku hüve, mille puhul ei saa käitaja või ettevõtja piisavat rahalist kasu (näiteks haridus ja oskused, tervishoid ja juurdepääs, julgeolek ja kaitse ning tasuta või tühise tasu eest kättesaadav taristu);

- b) välismõju, mida käitaja või ettevõtja üldiselt ei suuda arvesse võtta, näiteks investeeringud teadus- ja arendustegevusse, energiatõhusus, kliima- või keskkonnakaitse;
 - c) teabe asümmeetria, eelkõige VKEde ja väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate puhul, sealhulgas kõrgemad riskitasemed, mis on seotud algetapis ettevõtjate, peamiselt immateriaalse vara või ebapiisava tagatisega ettevõtjate või kõrgema riskitasemega tegevusele keskenduvate ettevõtjatega;
 - d) piiriülesed taristuprojektid ja nendega seotud teenused või fondid, mis investeerivad piiriüleselt, et vähendada siseturu killustatust ja tõhustada koordineerimist siseturul;
 - e) avatus teatavates sektorites, riikides või piirkondades kõrgematele riskitasemetele, mis on kõrgemad tasemest, mida erasektori finantsosalised on võimelised või nõus aktsepteerima, sealhulgas juhul, kui investeeringut ei oleks tehtud või ei oleks tehtud samas ulatuses selle uudsuse tõttu või innovatsiooni või tõestamata tehnoloogiaga seotud riskide tõttu;
- █
- g) uued või keerukad turutõrked või mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad vastavalt käesoleva määruse artikli 9 lõike 1 punkti a alapunktile iii.

2. Täiendavus

Rahastamis- ja investeerimistoimingud peavad vastama mõlemale täiendavuse aspektile, nagu on osutatud finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punktis b. See tähendab, et muud avaliku või erasektori allikad ei oleks toiminguid ilma InvestEU fondi toetuseta teinud või ei oleks neid teinud samas ulatuses. Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse neid toiminguid rahastamis- ja investeerimistoimingutena, mis peavad vastama järgmisele kahele kriteeriumile:

- 1) selleks et InvestEU fondi saaks käsitada finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punktis b osutatud erasektori allikaid täiendavana, toetatakse InvestEU fondist rakenduspartnerite rahastamis- ja investeerimistoiminguid, mis on suunatud investeeringutele, mis oma omaduste (avalik hüve, välismõju, teabe asümmeetria, sotsiaal-majanduslik ühtekuuluvus või muu) tõttu ei suuda tuua turu tasemel piisavat rahalist tulu või mida peetakse liiga riskantseks (võrreldes riskitasemega, mida asjaomased erasektori üksused on nõus aktsepteerima). Nende omaduste tõttu ei saa sellised rahastamis- ja investeerimistoimingud juurdepääsu turupõhisele rahastusele mõistlikel tingimustel, pidades silmas hinnastamist, tagatisnõudeid, rahastamisvorme, pakutavaid rahastamistähtaegu või muid tingimusi, ning neid ei viidaks üldse või samas ulatuses liidus ellu ilma avaliku sektori toetuseta.

- 2) selleks et InvestEU fondi saaks käsitada finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punktis b osutatud olemasolevat, muudest avaliku sektori allikatest antavat toetust täiendavana, toetatakse InvestEU fondist üksnes rahastamis- ja investeerimistoiminguid, mille suhtes kehtivad järgmised tingimused:
- a) rakenduspartner ei oleks rahastamis- ja investeerimistoiminguid ilma InvestEU fondi toetuseta teinud või ei oleks neid teinud samas ulatuses ning
 - b) rahastamis- ja investeerimistoiminguid ei oleks liidus tehtud või ei oleks neid tehtud samas ulatuses muude olemasolevate avaliku sektori rahastamisvahendite abil, näiteks eelarve jagatud täitmise raames piirkondlikul ja riiklikul tasandil kasutatavate rahastamisvahendite abil, kuigi InvestEU fondi ja muude avaliku sektori allikate täiendav kasutamine peab olema võimalik, eelkõige juhul, kui on võimalik saavutada liidu lisaväärtust ja kui on võimalik optimeerida avaliku sektori allikate kasutamist poliitikaeesmärkide tõhusaks saavutamiseks.

█

Tõendamaks, et ELi tagatisega kaetud rahastamis- ja investeerimistoimingud täiendavad olemasolevat turu- ja muud avaliku sektori toetust, esitavad rakenduspartnerid teabe, millega tõendatakse vähemalt ühe järgmise tunnuse esinemist:

- a) toetust antakse positsioonide kaudu, millel on võrreldes muude avaliku või erasektori laenuandjatega või rahastamisstruktuuriga madalam nõudeõiguse järk;
- b) toetust antakse omakapitali ja kvaasikapitali kaudu või pika tähtajaga laenude, hinnastamise, tagatisnõuete või muude tingimuste kaudu, mis ei ole turul või muude avaliku sektori allikate kaudu piisavalt kättesaadavad;
- c) toetust antakse toimingutele, millega kaasneb kõrgem risk kui see, mida rakenduspartner oma tavapärase tegevuse puhul üldiselt aktsepteerib, või toetust antakse selleks, et suurendada rakenduspartneri enda suutlikkust selliseid toiminguid toetada;
- d) osalemine riskijagamismehhanismides, mis on suunatud poliitikavaldkondadele, kus rakenduspartner on avatud kõrgematele riskitasemetele võrreldes sellega, mida rakenduspartner üldiselt aktsepteerib või mida erasektori finantsosalised on võimelised või nõus aktsepteerima;
- e) toetus kiirendab või kaasab täiendavat era- või avaliku sektori poolset rahastamist ning täiendab muid era- ja äriallikaid, eelkõige traditsiooniliselt riskikartlikelt investoritelt või institutsionaalsetelt investoritelt, tänu InvestEU fondist antava toetuse märgilisele mõjule;

- f) toetust antakse selliste finantstoodete kaudu, mis ei ole kättesaadavad või mida piisaval määral ei pakuta sihtriikides või piirkondades puuduvate, vähearenenud või ebatäielike turgude tõttu.

Vahendatud rahastamis- ja investeerimistoimingute puhul, eelkõige VKEde toetuseks, kontrollitakse täiendavust pigem vahendaja tasandil kui lõpliku vahendite saaja tasandil. Täiendavuse olemasolu eeldatakse, kui InvestEU fond toetab finantsvahendajat suurema riskiga uue portfelli loomisel või selliste tegevuste mahu suurendamisel, mis on juba suure riskiga võrreldes riskitasemetega, mida era- ja avaliku sektori finantsosalised on praegu sihtriikides või -piirkondades võimelised või nõus aktsepteerima.

ELi tagatist ei anta refinantseerimistoimingute toetamiseks (näiteks olemasolevate laenulepingute asendamiseks või muude rahalise toetuse vormide asendamiseks projektide puhul, mis on juba osaliselt või täielikult realiseerunud), välja arvatud erandlikel ja hästi põhjendatud juhtudel, kui tõendatakse, et ELi tagatise alusel tehtav toiming võimaldab teha uue investeringu rahastamiskõlblikus poliitikavaldkonnas ja II lisa kohase investeerimistoimingu sellise summa ulatuses, mis täiendab rakenduspartneri või finantsvahendaja tavapärast tegevust, mis on vähemalt võrdne sellise toimingu summaga, mis vastab käesolevas määruses sätestatud kõlblikuskriteeriumidele. Sellised refinantseerimistoimingud peavad vastama käesoleva lisa A jaos sätestatud nõuetele, mis käsitlevad turutõrkeid, mitteoptimaalseid investeerimisolukordi ja täiendavust.

B. Välja jäetud tegevused

InvestEU fondist ei toetata järgmist:

- 1) tegevused, mis piiravad üksikisiku õigusi ja vabadust või millega rikutakse inimõigusi;
- 2) kaitsevaldkonnas selliste toodete ja tehnoloogiate kasutamine, arendamine või tootmine, mis on kohaldatava rahvusvahelise õiguse kohaselt keelatud;
- 3) tubakaga seotud tooted ja tegevused (tootmine, levitamine, töötlemine ja kaubandus);
- 4) Euroopa horisondi määruse asjakohaste sätete kohaselt rahastamisest välja jäetud tegevused: inimeste kloonimisele suunatud teadusuuringud, mille eesmärk on paljundamine; inimese genotüübi muutmisele suunatud tegevused, mis võivad sellised muutused päritavaks muuta; tegevused, mille eesmärk on luua inimese embrüoid üksnes teadustöö eesmärgil või tüvirakkude saamiseks, sealhulgas keharakkude tuuma siirdamise abil;
- 5) hasartmängud (tootmine, loomine, levitamine, töötlemine, nendega kauplemine või tarkvaraalne tegevus);
- 6) seksikaubandus ja sellega seotud taristu, teenused ja meedia;

- 7) elusloomadega seotud tegevused katsete tegemiseks ja teaduslikel eesmärkidel, kui ei ole tagatud, et järgitakse katsetes ja muul teaduslikul eesmärgil kasutatavate selgroogsete loomade kaitse Euroopa konventsiooni³²;
- 8) kinnisvaraarendus, näiteks tegevus, mille ainus eesmärk on renoveerida ja edasi üürida või edasi müüa olemasolevaid hooneid ja ehitada uusi projekte. Kõlblikud on siiski kinnisvarasektori tegevusalad, mis on seotud artikli 3 lõikes 2 osutatud programmi „InvestEU“ konkreetsete eesmärkidega ning II lisa kohaste rahastamis- ja investeerimistoimingute jaoks kõlblike valdkondadega, nagu investeringud energiatõhususe projektidesse või sotsiaaleluasemetesse;
- 9) finantstegevus, näiteks finantsinstrumentide ostmise või nendega kauplemine. Eelkõige jäetakse välja sekkumised, mis on suunatud väljaostmisele, mille eesmärk on ettevõtete odav ülesostmine nende vara müümiseks, või asenduskapitalile, mille eesmärk on ettevõtete odav ülesostmine nende vara müümiseks;
- 10) kohaldatavate riigisiseste õigusaktidega keelatud tegevused;
- 11) tuumaelektrijaamade dekomisjoneerimine, käitamine, kohandamine või ehitamine;
- 12) investeringud, mis on seotud tahkete fossiilkütuste ja nafta kaevandamise või ammutamise, töötlemise, jaotuse, ladustamise või põletamisega, samuti gaasi ammutamisega seotud investeringud. Kõnealune väljajätmine ei puuduta järgmist:

³² ELT L 222, 24.8.1999, lk 31.

- a) projektid, mille puhul puudub elujõuline alternatiivne tehnoloogia;
 - b) saaste vältimise ja kontrolliga seotud projektid;
 - c) süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise või kogumise ja kasutamise käitistega seotud projektid; tööstus- või teadusprojektid, millega vähendatakse oluliselt kasvuhoonegaaside heidet võrreldes ELi heitkogustega kauplemise süsteemi võrdlusalustega;
- 13) investeeringud rajatistesse, mis on mõeldud jäätmete kõrvaldamiseks nende prügilasse ladestamise teel. See väljajätmine ei puuduta investeeringuid, mis tehakse järgmistesse valdkondadesse:
- a) kohapealsed prügilad, mis on tööstuse või kaevanduse investeerimisprojekti abielement ja mille puhul on tõendatud, et prügilasse ladestamine on ainus mõistlik lahendus asjaomase tegevuse käigus tekkinud tööstus- või kaevandusjäätmete käitlemiseks;
 - b) olemasolevad prügilad, et tagada prügilagaasi kasutamine ja edendada prügilajäätmete kaevandamist ja kaevandamisjäätmete ümbertöötlemist;
- 14) investeeringud mehaanilis-bioloogilise töötlemise rajatistesse. Seda väljajätmist ei kohaldata investeeringute suhtes, mille eesmärk on renoveerida olemasolevad mehaanilis-bioloogilise töötlemise rajatised jäätmetest energia tootmise eesmärgil või liigiti kogutud jäätmete ringlussevõtuks selliste meetoditega nagu kompostimine ja anaeroobne degradatsioon;

15) investeeringud jäätmepõletusseadmetesse jäätmete käitlemiseks. See väljajätmine ei puuduta investeeringuid, mis tehakse järgmistesse valdkondadesse:

- a) rajatised, mis on ette nähtud üksnes ringlussevõtmiseks sobimatute ohtlike jäätmete käitlemiseks;
- b) olemasolevad rajatised, kui investeeringu eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda, säilitada või kasutada heitgaase või võtta põletustuhast materjale taaskasutusse, tingimusel et sellised investeeringud ei suurenda rajatise jäätmetöötlusvõimsust.

Rakenduspartnerid vastutavad jätkuvalt selle eest, et rahastamis- ja investeerimistoimingud vastavad asjaomase lepingu allkirjastamisel käesolevas lisas sätestatud väljajätmiskriteeriumidele ja et sellist vastavust seiratakse projekti rakendamise ajal ning et asjakohasel juhul võetakse sobivaid parandusmeetmeid.
